

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต(ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๗

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

อ.พ. ๖๔/๒๕๕๗

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีจำนวน ๒๘ มาตรา โดยสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

ก. เนื้อหาเพิ่มเติมแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงอนุกรรมการ ใต้สวนหรือพนักงานใต้สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคเจ็ด)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๙ (๔) หรือบุคคลอื่น เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจ ให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔) วรรคสอง)

(๔) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติม มาตรา ๑๙ (๔/๑) และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคสอง)

(๕) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจใต้สวนการกระทำความผิด ที่อยู่ในอำนาจการใต้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร โดยการประสาน ความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการใต้สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๒))

(๖) แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๙๙ เกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๒))

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

.....

(๗) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

(๘) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.สามารถทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔๐ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณาวินิจฉัยแทนการเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และเมื่อศาลมีคำวินิจฉัยว่ากระทำผิดจะต้องห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกต่อไป และแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้สาธารณชนทราบด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๓๙ วรรคสาม มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๑)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องคดีต่อศาลให้มีความชัดเจนโดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔ วรรคสอง)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔/๑)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวในการไต่สวนข้อเท็จจริงคดีร่ำรวยผิดปกติ และการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน จาก ๑ ปีเป็น ๒ ปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๘ วรรคสอง)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้ แม้ว่าจะได้ดำเนินการทางวินัยและได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว หรือผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่งและเพิ่มเติมมาตรา ๙๓ วรรคสอง)

(๑๔) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๙๗ วรรคสี่)

(๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ออกโดยมิชอบ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิโดยไม่ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา สำหรับเอกสารสิทธิที่ออกโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน ให้อธิบดีกรมที่ดินเพิกถอนหรือแก้ไขได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกำหนดให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษกรณีผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๙)

(๑๖) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (เพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

(๑๗) เพิ่มเติมกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยาน มิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๗/๖ วรรคสอง)

(๑๘) กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕)

(๑๙) กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

ข. สำหรับเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเนื่องจากประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าว การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าว ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุง

แก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้การริบทรัพย์สินในคดีทุจริตครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และการริบทรัพย์สินตามมูลค่า นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การฟ้องคดีและการดำเนินคดีในชั้นศาล และกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ รวมถึงปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีกลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ข้อดีของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. เพื่อให้สอดคล้องและรองรับกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคี
๒. เพื่อให้เกิดกลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
๓. เพื่อก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล
๔. เพื่อเป็นการลดอุปสรรคและเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ รวมทั้งเป็นการปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
๕. การแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของข้าราชการการเมืองอื่นให้สาธารณชนทราบ ถือเป็นกระบวนการที่สร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้ และเป็นการแสดงความโปร่งใสของผู้ใช้อำนาจรัฐต่อสาธารณชนด้วย

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิชา ผาสุข ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาภรณ์จิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางปรียาภา ทาระ นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.....	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ	
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบ	
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	
กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๒๑
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
- ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.	- ๑ -
- United Nations Convention Against Corruption	- ๓ -
- คำแปลอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003	- ๔๗ -
- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.....	- ๙๙ -
- การจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันโลก ปี 2556.....	- ๑๐๔ -
- 3 มิติ แห่งการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ในบทบาทของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	
Three Dimensions in Moving against Corruption of NACC Board	- ๑๐๗ -
- “พันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติ	
ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003” Preparedness of Thailand for Implementation	
of the United Nations Convention against Corruption 2003	- ๑๑๒ -
ภาคผนวก	
: พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	
(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)	(๑)
: หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.	
ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๙๗๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗	
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	(๑๓)
: ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)	(๑๔)
: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย	
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)	(๒๘)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคเจ็ด)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๙ (๔) หรือบุคคลอื่น เป็นตัวการผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔) วรรคสอง)

(๔) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๑) และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคสอง)

(๕) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจไต่สวนการกระทำ ความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๒))

(๖) แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๙๙ เกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๒))

(๗) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

(๘) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔๐ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณาวินิจฉัยแทนการเสนอเรื่องให้ศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และเมื่อศาลมีคำวินิจฉัยว่ากระทำผิด จะต้องห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ ตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกต่อไป และแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นของ องค์การปกครองท้องถิ่นให้สาธารณชนทราบด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๓๙ วรรคสาม มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๑)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องคดีต่อศาลให้มีความชัดเจนโดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอ ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔ วรรคสอง)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นำระยะเวลาที่จำเลยหลบหนี รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวล กฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔/๑)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวในการไต่สวน ข้อเท็จจริงคดีร้ายแรงผิดปกติ และการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน จาก ๑ ปีเป็น ๒ ปี (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๘ วรรคสอง)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษทางวินัยตามที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้ แม้ว่าจะได้ดำเนินการทางวินัยและได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว

หรือผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่งและเพิ่มเติมมาตรา ๙๓ วรรคสอง)

(๑๔) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๙๗ วรรคสี่)

(๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ออกโดยมิชอบให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิโดยไม่ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา สำหรับเอกสารสิทธิที่ออกโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินให้อธิบดีกรมที่ดินเพิกถอนหรือแก้ไขได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกำหนดให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษกรณีผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๙)

(๑๖) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (เพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

(๑๗) เพิ่มมติที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยาน มิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๓/๖ วรรคสอง)

(๑๘) กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕)

(๑๙) กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

๑.๒ เหตุผล

ด้วยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าว การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้การริบทรัพย์สินในคดีทุจริตครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และการริบทรัพย์สินตามมูลค่า นอกจากนี้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การฟ้องคดีและการดำเนินคดีในชั้นศาล และกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ รวมถึงปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีกลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

.....

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. มาตรการรักษาการ (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กำหนดให้เพิ่มบทนิยาม คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานราชการของรัฐบาลต่างประเทศ ไม่ว่าจะมิตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติงานในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น”

๖.๒ กำหนดหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าในฐานใด ๆ เช่น ในฐานอนุกรรมการไต่สวน ว่าร้ายวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมให้มีความชัดเจน โดยให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา (ร่างมาตรา ๔ และร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

“การกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าในฐานะใดๆ ว่าร้ายวียดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วยโดยอนุโลม”

๖.๓ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ครอบคลุมการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่น เป็นตัวการ ผู้ใช้ผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ (๔) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย”

๖.๔ กำหนดเพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

“(๔/๑) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญา เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

(๔/๒) ใต้สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการใต้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการใต้สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

๖.๕ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนหรือแก้ไขสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนหรือแก้ไขสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ”

๖.๖ กำหนดให้เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๑๔/๑) ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริตที่ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ”

๖.๗ กำหนดเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๑๖/๑) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยทำข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

๖.๘ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) และ (๖) ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

๖.๙ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

.....

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือตำแหน่งใด ๆ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น”

๖.๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่น เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่น ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่มาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด รองอัยการสูงสุด ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับ การแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”

๖.๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมให้ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม”

๖.๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังนี้

(๑) บุคคลตามมาตรา ๓๙ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย

(๒) บุคคลตามมาตรา ๔๐ ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ พ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐนับแต่วันที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำผิด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

๖.๑๔ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙๙/๑ (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙๙/๑”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

๖.๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน โดยในการจับและคุมขังผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป”

๖.๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไประหว่างถูกดำเนินคดี หรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไประหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในช่วงต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๘ มาใช้บังคับ”

๖.๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินรายได้ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติและมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น”

๖.๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยและผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว หากเป็นมูลกรณีเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางวินัย ให้เพิกถอนคำสั่งเดิมและพิจารณาโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว หากเป็นมูลกรณีเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางวินัย ให้เพิกถอนคำสั่งเดิมและพิจารณาโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี”

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๑๙ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน พิจารณาลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้ แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“กรณีได้รับรายงานตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตามนอกจากถึงแก่ความตายให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา โดยให้ถือเสมือนว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นยังมีได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

๖.๒๐ กำหนดให้ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีเองหรือมอบอำนาจให้พนักงานไต่สวนหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทน ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีเองหรือมอบอำนาจให้พนักงานไต่สวนหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทนตามวรรคสองหรือมาตรา ๒๘/๒ แล้วแต่กรณี ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง”

๖.๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตามมาตรา ๙๑ นอกจากดำเนินการตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๗ แล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์แก่บุคคลใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้มีการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๙๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตามมาตรา ๙๑ นอกจากดำเนินการตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๗ แล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์

แก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้มีการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

กรณีผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรือมีส่วนทำให้มีการอนุมัติให้ออกเอกสารสิทธิให้แก่บุคคลใดไป โดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังอธิบดีกรมที่ดิน ให้เพิกถอนหรือแก้ไขเอกสารสิทธิที่ผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรือมีส่วนทำให้มีการอนุมัติไว้นั้น โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๖๑ อีก และให้ถือว่ารายงานเอกสารและความคิดเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องและให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ดำเนินการ

ถ้าผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามวรรคสาม ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมาย ตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้นๆ”

๖.๒๒ เพิ่มเติมการดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๘/๑

การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

มาตรา ๙๙/๑ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และให้นำความในมาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม โดยคำว่า “ศาล” ให้หมายความรวมถึงศาลในต่างประเทศด้วย

มาตรา ๘๘/๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะ
ดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจน
เพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และ
เป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของ
องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูก
กล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการ
ดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

มาตรา ๘๘/๓ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล
ต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดตามมาตรา ๘๘/๑ หรือมีเหตุ
อันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด
กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๘๘/๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงาน
สอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
และบุคคลใด อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๘/๓ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการ
ตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าว
มิใช่กรณีตามมาตรา ๘๘/๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวน
เพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

มาตรา ๘๘/๕ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาล
เนื่องจากการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๘๘/๔ ให้พนักงานสอบสวนมี
อำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดย
ไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้

มาตรา ๙๙/๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๙๙/๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาชิ้นนั้นเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ และให้นำมาตรา ๙๘ มาตรา ๙๘/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๖.๒๓ กำหนดเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยในประเด็นเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกับบุคคลนั้นอีก เว้นแต่บุคคลนั้นจะฝ่าฝืนเงื่อนไขของการกันไว้เป็นพยาน (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๓/๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยในประเด็นเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกับบุคคลนั้นอีก เว้นแต่บุคคลนั้นจะฝ่าฝืนเงื่อนไขของการกันไว้เป็นพยาน”

๖.๒๔ กำหนดเกี่ยวกับบทกำหนดโทษในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่กระทำความผิดต่อตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ เจ้าของหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้น จะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ เจ้าของหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท ถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๒๓/๔ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ เจ้าของหน้าที่ของรัฐ เจ้าของหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมาย หรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ เจ้าของหน้าที่ของรัฐ เจ้าของหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่านิติบุคคลนั้น มีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลนั้นมีมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดนั้น

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมิอำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๑๒๓/๖ ในการริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่ายจ่ายโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

ในการที่ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่ง ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก

ในกรณีที่ศาลเห็นว่ามิใช่วิธีการอื่นที่ทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่งในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป เช่น สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ในการกระทำความผิดไม่ได้ เปลี่ยนแปลงลักษณะของทรัพย์สินนั้น หรือให้จำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแทนการริบ

หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้

มาตรา ๑๒๓/๗ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๖ หรือมาตรา ๑๒๓/๓ หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)

มาตรา ๑๒๓/๘ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่าสิ่งที่ศาลสั่งริบตามมาตรา ๑๒๓/๖ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๑๒๓/๗ เป็นสิ่งที่โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยค่านิ่งถึงราคาท้องตลาดของสิ่งนั้นในวันที่ศาลมีคำพิพากษาและสั่งให้ผู้ศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินหรือสั่งให้ริบทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิด ตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด

การกำหนดมูลค่าของสิ่งที่ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือการกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นในวันที่มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยค่านิ่งถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้นแล้วแต่กรณี

ในการสั่งให้ผู้ศาลให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินตามวรรคสอง ศาลจะกำหนดให้ผู้นั้นชำระเงินทั้งหมดในคราวเดียว หรือจะให้ผู้ผ่อนชำระก็ได้ โดยค่านิ่งถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี

ผู้ศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่ริบซึ่งไม่ชำระเงินหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดตามอัตราที่กฎหมายกำหนด”

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

กับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมหลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒"	มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...."	๑๘
มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	
<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิก</p> <p>(๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๘</p> <p>(๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐</p> <p>(๓) พระราชบัญญัติการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๙</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ</p> <p>“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) นายกรัฐมนตรี (๒) รัฐมนตรี (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๔) สมาชิกวุฒิสภา (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง 	<p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>“<u>“เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานราชการของรัฐบาลต่างประเทศ ไม่ว่าจะ มีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม</u></p> <p>“<u>เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติงานในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น</u>”</p>	<p>- เพิ่มเติมนำคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” เพื่อนำไปใช้กับการกำหนดฐานความผิดเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา และ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคี โดยมีผลบังคับในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา</p> <p>(๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๘) สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๙) (ยกเลิก)</p> <p>“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรม สำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด</p> <p>ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่มีฐานะเป็น</p> <p>นิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ</p>		<p>*</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวญผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การถอดถอนจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการดำเนินการทางวินัย ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดด้วย</p> <p>“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>“อนุกรรมการ” หมายความว่า อนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p>“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึง</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ข้าราชการ หรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่ง ระดับชำนาญการหรือเทียบเท่าขึ้นไป</p> <p>“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการ ปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการ ปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือ หน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจใน ตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดย ชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น</p> <p>“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” หมายความว่า การที่ ทรัพย์สินหรือหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งมีการ เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือ หนี้สินลดลงผิดปกติ</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>“รื้อรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่</p>		
<p style="text-align: center;">หมวด ๑</p> <p>คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p>มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า กรรมการผู้ใดรื้อรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ</p> <p>คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน และให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้ว</p>	<p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p style="text-align: center;">“การกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าในฐานะใดๆ ว่ารื้อรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา”</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าในฐานะใดๆ ให้ชัดเจน ซึ่งให้กระทำได้เฉพาะกรณีมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา</p> <p>ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้อง กรรมการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมีได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว</p> <p>ในกรณีที่กรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด</p> <p>ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ยกคำร้อง ให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่นั้นเต็มจำนวน</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	<p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p><u>“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วยโดยอนุโลม”</u></p>	-เพิ่มหลักการกรณีการกล่าวหาหรือฟ้องร้องอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีหลักการเช่นเดียวกับการกล่าวหาคณะกรรมการ ป.ป.ช.
<p>หมวด ๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ</p> <hr/> <p>มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง</p> <p>(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) และเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัวผิดปกติเพื่อร้อง</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(๔) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ซึ่งมีใช้บุคคลตาม (๒) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วย ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและ</p>	<p>มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ (๔) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p><u>“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย”</u></p> <p>มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p><u>“(๔/๑) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน</u></p>	<p>-แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้รวมถึงกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๙ (๔) หรือบุคคลอื่น เป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ ฯ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาตรา ๖๖ ด้วย</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ รวมถึงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนภาคเอกชนในการกระทำความผิดฐานให้สินบน เนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าวมีความ</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>หนังสือ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p> <p>(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p> <p>(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน</p> <p>(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย</p> <p>(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงาน</p>	<p>(๔/๒) ใต้ส่วนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”</p>	<p>เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดในการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ อันจะทำให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>โครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่การกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม</p> <p>(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ</p> <p>(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>(๑๔) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต</p> <p>(๑๕) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ</p>	<p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนหรือแก้ไขสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ”</p> <p>มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>“(๑๔/๑) ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต ที่ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ”</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๙๙</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๑๖) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้</p> <p>การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p>	<p>มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p><u>"(๑๖/๑) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยทำข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด"</u></p> <p>มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p><u>"การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๔/๑) (๔/๒) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.</u></p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.สามารถทำข้อตกลงเพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๑๙ (๔/๑) และมาตรา ๑๙ (๔/๒)</p>

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>
	<p>เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไตสวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”</p>	
<p style="text-align: center;">หมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน</p> <hr/> <p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง</p> <hr/> <p>มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p>	<p>มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมหลักการ</p> <p>๑. กรณีผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วย</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว</p>	<p>เอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังนี้</p> <p>(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย</p> <p>(๒) <u>ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด</u></p> <p><u>ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</u></p> <p><u>เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือตำแหน่งใดๆ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐนับแต่วันที่ศาลมี</u></p>	<p>ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ</p> <p>ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณาวินิจฉัยแทนการเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย</p> <p>๒. กรณีศาลวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยื่นบัญชีฯ เท็จ หรือไม่ยื่นหรือปกปิด จะต้องห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอีก โดยไม่มีกำหนดระยะเวลา</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	คำวินิจฉัย ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น”	
<p>มาตรา ๓๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p> <p>บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย</p> <p>การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ</p>	<p>มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา <u>ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่น</u> ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย”</p>	<p>-แก้ไขเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้สาธารณชนทราบด้วย</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>วิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย</p> <p>ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p>		
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๒</p> <p>การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p> <hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/> <p>มาตรา ๓๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด</p> <p>(๑) ประธานศาลฎีกา</p> <p>(๒) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(๔) อัยการสูงสุด</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๕) กรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>(๖) ผู้ตรวจการแผ่นดิน</p> <p>(๗) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>(๘) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน</p> <p>(๙) รองประธานศาลฎีกา</p> <p>(๑๐) รองประธานศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(๑๑) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร</p> <p>(๑๒) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา</p> <p>(๑๓) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด</p> <p>(๑๔) รองอัยการสูงสุด</p> <p>(๑๕) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง</p> <p>การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อพ้นจากตำแหน่งของบุคคลตาม (๑) (๔) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) ให้ยื่นเมื่อผู้นั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น</p> <p>ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”</p>	<p>- แก้ไขเพื่อความถูกต้อง</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้</p> <p>(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม</p> <p>(๒) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะหรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนด</p>	<p>มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม</p>	<p>- แก้ไขเพื่อความถูกต้อง</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้		
<p>มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น</p> <p>คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำความผิด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการ</p>	<p>มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังนี้</p> <p>(๑) บุคคลตามมาตรา ๓๙ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย</p> <p>(๒) บุคคลตามมาตรา ๔๐ ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด</p> <p>ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมหลักการ</p> <p>๑. กรณีบุคคลตามมาตรา ๔๐ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณาวินิจฉัยแทนการเสนอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย</p> <p>๒. กรณีศาลวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ ยื่นบัญชีฯ เท็จ หรือไม่ยื่นหรือปกปิด จะต้องห้าม</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ พ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐนับแต่วันที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น</p> <p>คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำความผิด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”</p>	<p>ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐอีก โดยไม่มีกำหนดระยะเวลา</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p style="text-align: center;">หมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๔ ให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติ ในหมวดนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้ วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๙ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออก จากตำแหน่งเนื่องจากการกระทำผิดมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรง</p> <p>(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๖</p> <p>(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕</p> <p>(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ ตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๘๘</p> <p>(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้นจะต้องไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย</p>	<p>มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p><u>“(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙๙/๑”</u></p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับการเพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน</p>
<p>มาตรา ๗๔ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามวันเวลาที่กำหนด</p> <p>หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป</p> <p>การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาและการปล่อยชั่วคราว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ ให้นำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p><u>“หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน โดยในการจับและคุมขังผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป”</u></p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีความชัดเจน โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลได้</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ</p>	<p>มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ”</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นับระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ โดยให้ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในทุกขั้นตอน ทั้งในกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง กระบวนการฟ้องคดีและกระบวนการพิจารณาของศาล และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับกับคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>
<p>หมวด ๗</p> <p>การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน</p> <hr/> <p>มาตรา ๗๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินรายได้ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติและมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอนยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้</p> <p>เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับ การร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดหรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น</p>	<p>มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น”</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาในการยึดหรืออายัดชั่วคราว จาก ๑ปี เป็น ๒ ปี เพื่อให้การไต่สวนข้อเท็จจริงคดีร่ำรวยผิดปกติ และการตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>
<p>หมวด ๘ การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>มาตรา ๙๒ ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำ</p>	<p>มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษ</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้หน่วยงานต้นสังกัดลงโทษตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ แม้ว่าจะได้ดำเนินการทางวินัย และได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี</p> <p>กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี</p>	<p>ทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว หากเป็นมูลกรณีเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางวินัย ให้เพิกถอนคำสั่งเดิมและพิจารณาโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้นๆ แล้วแต่กรณี”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ โดยเร็ว โดยให้ถือเอารายงานและเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือวันที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าไม่มีความผิดวินัย</p> <p>สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือ ข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป</p>		
<p>มาตรา ๙๓ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่งและวรรคสามแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนพิจารณา ลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนา คำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง</p>	<p>มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“กรณีได้รับรายงานตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม นอกจากถึงแก่ความตาย ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณา ลงโทษตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของ</p>	<p>- กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว เนื่องจาก การดำเนินการลงโทษทางวินัยที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	ผู้ถูกกล่าวหา โดยให้ถือเสมือนว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นยังมิได้พ้นจากการเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐ”	ความผิดภายหลังที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ บางตำแหน่ง เช่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่สามารถ กระทำได้ เพราะมีปัญหาข้อกฎหมาย ของต้นสังกัด ส่งผลให้การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตไม่สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ได้ตามเจตนารมณ์ของ มาตรา ๕๗ ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวน ข้อเท็จจริงได้แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้พ้น จากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไป แล้ว
มาตรา ๙๗ ในกรณีที่ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีความผิดทางอาญา ให้ประธานกรรมการส่ง รายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อ ศาลกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาใน ศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี โดยให้ถือว่ารายงาน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวล		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง</p> <p>เมื่ออัยการสูงสุดได้รับรายงานและเอกสาร พร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่า รายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป</p> <p>ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน</p> <p>ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการทหาร ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีโดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้</p>	<p>มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง เนื่องจากมีกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	“ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พ้องคดีเองหรือมอบอำนาจให้พนักงานไต่สวนหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทนตามวรรคสองหรือมาตรา ๒๘/๒ แล้วแต่กรณี ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง”	
<p>มาตรา ๙๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตามมาตรา ๙๑ นอกจากดำเนินการตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๗ แล้วหากปรากฏข้อเท็จจริงในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่ผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตนั้นด้วย</p> <p>ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕ มาใช้บังคับกับกรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๙๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตามมาตรา ๙๑ นอกจากดำเนินการตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๗ แล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์แก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้มีการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น</p> <p>กรณีผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรือมีส่วนทำให้มีการอนุมัติให้ออกเอกสารสิทธิให้แก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังอธิบดีกรมที่ดิน ให้เพิกถอนหรือแก้ไขเอกสารสิทธิที่ผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรือมีส่วนทำให้มีการอนุมัติไว้นั้น โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๖๑ อีก และให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็น</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิได้ โดยไม่ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้เพิกถอนหรือแก้ไขเอกสารสิทธิที่ออกโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินได้โดยไม่ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา และไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๖๑</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน</p> <p>เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องและให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการ</p> <p>ถ้าผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามวรรคสาม ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมาย ตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้นๆ”</p>	<p>เพื่อให้กระบวนการยกเลิกเพิกถอนเอกสารสิทธิดังกล่าวเป็นไปด้วยความรวดเร็ว</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ</p>
	<p>มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“หมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน</p>	<p>-เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และเอกชนผู้ให้สินบนกระทำความผิดฐานรับสินบนและให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๙๙/๑ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตาม มาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้ กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุ ความ</p> <p>การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และให้นำความในมาตรา ๘๕ และ มาตรา ๘๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำว่า “ศาล” ให้หมายความรวมถึงศาล ในต่างประเทศด้วย</p> <p>มาตรา ๙๙/๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มี ลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้</p> <p>(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการ กระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้</p> <p>(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการ กล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวน ข้อเท็จจริงต่อไปได้</p> <p>(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดย ชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p><u>มาตรา ๙๙/๓</u> เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหา <u>เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดตามมาตรา ๙๙/๑ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง</u></p> <p><u>มาตรา ๙๙/๔</u> ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๙๙/๓ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๙๙/๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป</p> <p><u>มาตรา ๙๙/๕</u> ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๙๙/๔ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดี</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ</p> <p>กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือได้สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้</p> <p>การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานได้สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้</p> <p>มาตรา ๙๘/๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้</p> <p>มาตรา ๙๘/๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหา นั้นเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ และให้นำมาตรา ๙๘ มาตรา ๙๘/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๐๓/๖ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหา รายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา รายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด</p>	<p>มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๓/๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>“เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยในประเด็นเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกับบุคคลนั้นอีก เว้นแต่บุคคลนั้นจะฝ่าฝืนเงื่อนไขของการกันไว้เป็นพยาน”</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีความชัดเจนในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติกันบุคคลเป็นพยาน มิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น</p>
<p>มาตรา ๑๒๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่ง</p>		

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
<p>ผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p><u>“มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต</u></p> <p>มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ที่รับสินบนเป็นความผิดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๙ โดยกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ที่เรียกรับสินบนก่อนเข้ารับตำแหน่ง เป็นความผิดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๕๐ โดยกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๑๒๓/๔ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่านิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลนั้นมีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดนั้น</p> <p>บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะใช้อำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม</p>	<p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของคนกลางเรียกรับสินบนที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เป็นความผิดเพิ่มเติมนอกจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๓ โดยกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำของผู้ให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เป็นความผิดเพิ่มเติม นอกจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔ และกำหนดโทษปรับสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดฐานให้สินบน ให้มีความผิดตามมาตรา นี้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption :</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๑๒๓/๖ ในการริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด</p> <p>(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด</p> <p>(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด</p> <p>(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่ายโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)</p> <p>(๔) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)</p> <p>ในการที่ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่ง ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก</p> <p>ในกรณีที่ศาลเห็นว่ามิใช่วิธีการอื่นที่ทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่งในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป เช่น สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ในการกระทำความผิดไม่ได้ เปลี่ยนแปลงลักษณะของทรัพย์สินนั้น หรือให้จำหน่าย โอนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแทนการริบ</p>	<p>UNCAC) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคี โดยมีผลบังคับในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔</p> <p>- แก้ไขเพิ่มเติมให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของศาลในการริบทรัพย์สิน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ซึ่งประเทศไทยได้ให้</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๗ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด</p> <p>(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่</p> <p>(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม</p> <p>(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ หรือมาตรา ๑๒๓/๓ หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น</p> <p>(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ขอให้หรือรับว่าจะให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด</p>	<p>สัตยาบันร่วมเป็นภาคี โดยมีผลบังคับในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)</p> <p>(๖) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)</p> <p>มาตรา ๑๒๓/๘ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่าสิ่งที่ศาลสั่งริบตามมาตรา ๑๒๓/๖ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๑๒๓/๗ เป็นสิ่งที่โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถติดตามเอาคืนได้ไม่ด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยคำนึงถึงราคาท้องตลาดของสิ่งนั้นในวันที่ศาลมีคำพิพากษาและสั่งให้ผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินหรือส่งให้ทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิด ตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด</p> <p>การกำหนดมูลค่าของสิ่งที่ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือการกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นในวันที่มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้นแล้วแต่กรณี</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้เสนอ)	หมายเหตุ หลักการและเหตุผลที่แก้ไขเพิ่มเติม
	<p><u>ในการสั่งให้ผู้ที่ศาลให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินตามวรรคสอง ศาลจะกำหนดให้ผู้นั้นชำระเงินทั้งหมดในคราวเดียว หรือจะให้ผ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี</u></p> <p><u>ผู้ที่ศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่ริบซึ่งไม่ชำระเงินหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวน และภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดตามอัตราที่กฎหมายกำหนด”</u></p>	
	<p>มาตรา ๒๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

**ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....***

เนื่องด้วยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติ อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญา การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญา ก่อให้เกิดผลเสียต่อประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้การริบทรัพย์สินในคดีทุจริตครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดและทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และการริบทรัพย์สินตามมูลค่า นอกจากนี้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การฟ้องคดีและการดำเนินคดีในชั้นศาล และกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ รวมถึงปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ขึ้น ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าว มีข้อดี ดังนี้

---

* ที่มา : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. เพื่อให้สอดคล้องและรองรับกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน เข้าร่วมเป็นภาคี

๒. เพื่อให้เกิดกลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๓. เพื่อก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจัง ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล

๔. เพื่อเป็นการลดอุปสรรคและเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานความร่วมมือระหว่าง ประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ รวมทั้งเป็น การปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเหมาะสมและสอดคล้อง กับสภาพปัจจุบัน

๕. การแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร ประกอบของข้าราชการการเมืองอื่นให้สาธารณชนทราบ ถือเป็นกระบวนการที่สร้างความมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้ และเป็น การแสดงความโปร่งใสของผู้ใช้อำนาจรัฐต่อสาธารณชนด้วย

United Nations Convention Against Corruption*

---

*ที่มา : สืบค้นจาก <http://www.unodc.org/>

United Nations Convention against Corruption

Preamble

The States Parties to this Convention,

Concerned about the seriousness of problems and threats posed by corruption to the stability and security of societies, undermining the institutions and values of democracy, ethical values and justice and jeopardizing sustainable development and the rule of law,

Concerned also about the links between corruption and other forms of crime, in particular organized crime and economic crime, including money-laundering,

Concerned further about cases of corruption that involve vast quantities of assets, which may constitute a substantial proportion of the resources of States, and that threaten the political stability and sustainable development of those States,

Convinced that corruption is no longer a local matter but a transnational phenomenon that affects all societies and economies, making international cooperation to prevent and control it essential,

Convinced also that a comprehensive and multidisciplinary approach is required to prevent and combat corruption effectively,

Convinced further that the availability of technical assistance can play an important role in enhancing the ability of States, including by strengthening capacity and by institution-building, to prevent and combat corruption effectively,

Convinced that the illicit acquisition of personal wealth can be particularly damaging to democratic institutions, national economies and the rule of law,

Determined to prevent, detect and deter in a more effective manner international transfers of illicitly acquired assets and to strengthen international cooperation in asset recovery,

Acknowledging the fundamental principles of due process of law in criminal proceedings and in civil or administrative proceedings to adjudicate property rights,

Bearing in mind that the prevention and eradication of corruption is a responsibility of all States and that they must cooperate with one another, with the support and involvement of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, if their efforts in this area are to be effective,

Bearing also in mind the principles of proper management of public affairs and public property, fairness, responsibility and equality before the law and the need to safeguard integrity and to foster a culture of rejection of corruption,

Commending the work of the Commission on Crime Prevention and Criminal Justice and the United Nations Office on Drugs and Crime in preventing and combating corruption,

---

Recalling the work carried out by other international and regional organizations in this field, including the activities of the African Union, the Council of Europe, the Customs Cooperation Council (also known as the World Customs Organization), the European Union, the League of Arab States, the Organisation for Economic Cooperation and Development and the Organization of American States,

Taking note with appreciation of multilateral instruments to prevent and combat corruption, including, inter alia, the Inter-American Convention against Corruption, adopted by the Organization of American States on 29 March 1996,¹ the Convention on the Fight against Corruption involving Officials of the European Communities or Officials of Member States of the European Union, adopted by the Council of the European Union on 26 May 1997,² the Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, adopted by the Organisation for Economic Cooperation and Development on 21 November 1997,³ the Criminal Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 27 January 1999,⁴ the Civil Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 4 November 1999,⁵ and the African Union Convention on Preventing and Combating Corruption, adopted by the Heads of State and Government of the African Union on 12 July 2003,

Welcoming the entry into force on 29 September 2003 of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime,⁶

Have agreed as follows:

Chapter I

General provisions

Article 1

Statement of purpose

The purposes of this Convention are:

- (a) To promote and strengthen measures to prevent and combat corruption more efficiently and effectively;
- (b) To promote, facilitate and support international cooperation and technical assistance in the prevention of and fight against corruption, including in asset recovery;
- (c) To promote integrity, accountability and proper management of public affairs and public property.

---

¹ See E/1996/99.

² *Official Journal of the European Communities*, C 195, 25 June 1997.

³ See *Corruption and Integrity Improvement Initiatives in Developing Countries* (United Nations publication, Sales No. E.98.III.B.18).

⁴ Council of Europe, *European Treaty Series*, No. 173.

⁵ *Ibid.*, No. 174.

⁶ General Assembly resolution 55/25, annex I.

Article 2
Use of terms

For the purposes of this Convention:

(a) "Public official" shall mean: (i) any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a State Party, whether appointed or elected, whether permanent or temporary, whether paid or unpaid, irrespective of that person's seniority; (ii) any other person who performs a public function, including for a public agency or public enterprise, or provides a public service, as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party; (iii) any other person defined as a "public official" in the domestic law of a State Party. However, for the purpose of some specific measures contained in chapter II of this Convention, "public official" may mean any person who performs a public function or provides a public service as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party;

(b) "Foreign public official" shall mean any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a foreign country, whether appointed or elected; and any person exercising a public function for a foreign country, including for a public agency or public enterprise;

(c) "Official of a public international organization" shall mean an international civil servant or any person who is authorized by such an organization to act on behalf of that organization;

(d) "Property" shall mean assets of every kind, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible, and legal documents or instruments evidencing title to or interest in such assets;

(e) "Proceeds of crime" shall mean any property derived from or obtained, directly or indirectly, through the commission of an offence;

(f) "Freezing" or "seizure" shall mean temporarily prohibiting the transfer, conversion, disposition or movement of property or temporarily assuming custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority;

(g) "Confiscation", which includes forfeiture where applicable, shall mean the permanent deprivation of property by order of a court or other competent authority;

(h) "Predicate offence" shall mean any offence as a result of which proceeds have been generated that may become the subject of an offence as defined in article 23 of this Convention;

(i) "Controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit or suspect consignments to pass out of, through or into the territory of one or more States, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to the investigation of an offence and the identification of persons involved in the commission of the offence.

Article 3

Scope of application

1. This Convention shall apply, in accordance with its terms, to the prevention, investigation and prosecution of corruption and to the freezing, seizure, confiscation and return of the proceeds of offences established in accordance with this Convention.

2. For the purposes of implementing this Convention, it shall not be necessary, except as otherwise stated herein, for the offences set forth in it to result in damage or harm to state property.

Article 4

Protection of sovereignty

1. States Parties shall carry out their obligations under this Convention in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.

2. Nothing in this Convention shall entitle a State Party to undertake in the territory of another State the exercise of jurisdiction and performance of functions that are reserved exclusively for the authorities of that other State by its domestic law.

Chapter II
Preventive measures

Article 5

Preventive anti-corruption policies and practices

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, develop and implement or maintain effective, coordinated anti-corruption policies that promote the participation of society and reflect the principles of the rule of law, proper management of public affairs and public property, integrity, transparency and accountability.

2. Each State Party shall endeavour to establish and promote effective practices aimed at the prevention of corruption.

3. Each State Party shall endeavour to periodically evaluate relevant legal instruments and administrative measures with a view to determining their adequacy to prevent and fight corruption.

4. States Parties shall, as appropriate and in accordance with the fundamental principles of their legal system, collaborate with each other and with relevant international and regional organizations in promoting and developing the measures referred to in this article. That collaboration may include participation in international programmes and projects aimed at the prevention of corruption.

Article 6
Preventive anti-corruption body or bodies

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies, as appropriate, that prevent corruption by such means as:

(a) Implementing the policies referred to in article 5 of this Convention and, where appropriate, overseeing and coordinating the implementation of those policies;

(b) Increasing and disseminating knowledge about the prevention of corruption.

2. Each State Party shall grant the body or bodies referred to in paragraph 1 of this article the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of its legal system, to enable the body or bodies to carry out its or their functions effectively and free from any undue influence. The necessary material resources and specialized staff, as well as the training that such staff may require to carry out their functions, should be provided.

3. Each State Party shall inform the Secretary-General of the United Nations of the name and address of the authority or authorities that may assist other States Parties in developing and implementing specific measures for the prevention of corruption.

Article 7
Public sector

1. Each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems for the recruitment, hiring, retention, promotion and retirement of civil servants and, where appropriate, other non-elected public officials:

(a) That are based on principles of efficiency, transparency and objective criteria such as merit, equity and aptitude;

(b) That include adequate procedures for the selection and training of individuals for public positions considered especially vulnerable to corruption and the rotation, where appropriate, of such individuals to other positions;

(c) That promote adequate remuneration and equitable pay scales, taking into account the level of economic development of the State Party;

(d) That promote education and training programmes to enable them to meet the requirements for the correct, honourable and proper performance of public functions and that provide them with specialized and appropriate training to enhance their awareness of the risks of corruption inherent in the performance of their functions. Such programmes may make reference to codes or standards of conduct in applicable areas.

2. Each State Party shall also consider adopting appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prescribe criteria concerning candidature for and election to public office.

---

3. Each State Party shall also consider taking appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to enhance transparency in the funding of candidatures for elected public office and, where applicable, the funding of political parties.

4. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems that promote transparency and prevent conflicts of interest.

Article 8

Codes of conduct for public officials

1. In order to fight corruption, each State Party shall promote, inter alia, integrity, honesty and responsibility among its public officials, in accordance with the fundamental principles of its legal system.

2. In particular, each State Party shall endeavour to apply, within its own institutional and legal systems, codes or standards of conduct for the correct, honourable and proper performance of public functions.

3. For the purposes of implementing the provisions of this article, each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, take note of the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations, such as the International Code of Conduct for Public Officials contained in the annex to General Assembly resolution 51/59 of 12 December 1996.

4. Each State Party shall also consider, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, establishing measures and systems to facilitate the reporting by public officials of acts of corruption to appropriate authorities, when such acts come to their notice in the performance of their functions.

5. Each State Party shall endeavour, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to establish measures and systems requiring public officials to make declarations to appropriate authorities regarding, inter alia, their outside activities, employment, investments, assets and substantial gifts or benefits from which a conflict of interest may result with respect to their functions as public officials.

6. Each State Party shall consider taking, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, disciplinary or other measures against public officials who violate the codes or standards established in accordance with this article.

Article 9

Public procurement and management of public finances

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take the necessary steps to establish appropriate systems of procurement, based on transparency, competition and objective criteria in decision-making, that are effective, inter alia, in preventing corruption. Such systems, which may take into account appropriate threshold values in their application, shall address, inter alia:

(a) The public distribution of information relating to procurement procedures and contracts, including information on invitations to tender and relevant or pertinent information on the award of contracts, allowing potential tenderers sufficient time to prepare and submit their tenders;

(b) The establishment, in advance, of conditions for participation, including selection and award criteria and tendering rules, and their publication;

(c) The use of objective and predetermined criteria for public procurement decisions, in order to facilitate the subsequent verification of the correct application of the rules or procedures;

(d) An effective system of domestic review, including an effective system of appeal, to ensure legal recourse and remedies in the event that the rules or procedures established pursuant to this paragraph are not followed;

(e) Where appropriate, measures to regulate matters regarding personnel responsible for procurement, such as declaration of interest in particular public procurements, screening procedures and training requirements.

2. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take appropriate measures to promote transparency and accountability in the management of public finances. Such measures shall encompass, inter alia:

(a) Procedures for the adoption of the national budget;

(b) Timely reporting on revenue and expenditure;

(c) A system of accounting and auditing standards and related oversight;

(d) Effective and efficient systems of risk management and internal control; and

(e) Where appropriate, corrective action in the case of failure to comply with the requirements established in this paragraph.

3. Each State Party shall take such civil and administrative measures as may be necessary, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to preserve the integrity of accounting books, records, financial statements or other documents related to public expenditure and revenue and to prevent the falsification of such documents.

Article 10
Public reporting

Taking into account the need to combat corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, take such measures as may be necessary to enhance transparency in its public administration, including with regard to its organization, functioning and decision-making processes, where appropriate. Such measures may include, inter alia:

(a) Adopting procedures or regulations allowing members of the general public to obtain, where appropriate, information on the organization, functioning and decision-making processes of its public administration and, with due regard for the protection of privacy and personal data, on decisions and legal acts that concern members of the public;

(b) Simplifying administrative procedures, where appropriate, in order to facilitate public access to the competent decision-making authorities; and

(c) Publishing information, which may include periodic reports on the risks of corruption in its public administration.

Article 11

Measures relating to the judiciary and prosecution services

1. Bearing in mind the independence of the judiciary and its crucial role in combating corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system and without prejudice to judicial independence, take measures to strengthen integrity and to prevent opportunities for corruption among members of the judiciary. Such measures may include rules with respect to the conduct of members of the judiciary.

2. Measures to the same effect as those taken pursuant to paragraph 1 of this article may be introduced and applied within the prosecution service in those States Parties where it does not form part of the judiciary but enjoys independence similar to that of the judicial service.

Article 12

Private sector

1. Each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prevent corruption involving the private sector, enhance accounting and auditing standards in the private sector and, where appropriate, provide effective, proportionate and dissuasive civil, administrative or criminal penalties for failure to comply with such measures.

2. Measures to achieve these ends may include, inter alia:

(a) Promoting cooperation between law enforcement agencies and relevant private entities;

(b) Promoting the development of standards and procedures designed to safeguard the integrity of relevant private entities, including codes of conduct for the correct, honourable and proper performance of the activities of business and all relevant professions and the prevention of conflicts of interest, and for the promotion of the use of good commercial practices among businesses and in the contractual relations of businesses with the State;

(c) Promoting transparency among private entities, including, where appropriate, measures regarding the identity of legal and natural persons involved in the establishment and management of corporate entities;

(d) Preventing the misuse of procedures regulating private entities, including procedures regarding subsidies and licences granted by public authorities for commercial activities;

(e) Preventing conflicts of interest by imposing restrictions, as appropriate and for a reasonable period of time, on the professional activities of former public officials or on the employment of public officials by the private sector after their resignation or retirement, where such activities or employment relate directly to the functions held or supervised by those public officials during their tenure;

(f) Ensuring that private enterprises, taking into account their structure and size, have sufficient internal auditing controls to assist in preventing and detecting acts of corruption and that the accounts and required financial statements of such private enterprises are subject to appropriate auditing and certification procedures.

3. In order to prevent corruption, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic laws and regulations regarding the maintenance of books and records, financial statement disclosures and accounting and auditing standards, to prohibit the following acts carried out for the purpose of committing any of the offences established in accordance with this Convention:

- (a) The establishment of off-the-books accounts;
- (b) The making of off-the-books or inadequately identified transactions;
- (c) The recording of non-existent expenditure;
- (d) The entry of liabilities with incorrect identification of their objects;
- (e) The use of false documents; and
- (f) The intentional destruction of bookkeeping documents earlier than foreseen by the law.

4. Each State Party shall disallow the tax deductibility of expenses that constitute bribes, the latter being one of the constituent elements of the offences established in accordance with articles 15 and 16 of this Convention and, where appropriate, other expenses incurred in furtherance of corrupt conduct.

Article 13
Participation of society

1. Each State Party shall take appropriate measures, within its means and in accordance with fundamental principles of its domestic law, to promote the active participation of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, in the prevention of and the fight against corruption and to raise public awareness regarding the existence, causes and gravity of and the threat posed by corruption. This participation should be strengthened by such measures as:

- (a) Enhancing the transparency of and promoting the contribution of the public to decision-making processes;
- (b) Ensuring that the public has effective access to information;
- (c) Undertaking public information activities that contribute to non-tolerance of corruption, as well as public education programmes, including school and university curricula;
- (d) Respecting, promoting and protecting the freedom to seek, receive, publish and disseminate information concerning corruption. That freedom may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided for by law and are necessary:
  - (i) For respect of the rights or reputations of others;

(ii) For the protection of national security or *ordre public* or of public health or morals.

2. Each State Party shall take appropriate measures to ensure that the relevant anti-corruption bodies referred to in this Convention are known to the public and shall provide access to such bodies, where appropriate, for the reporting, including anonymously, of any incidents that may be considered to constitute an offence established in accordance with this Convention.

Article 14

Measures to prevent money-laundering

1. Each State Party shall:

(a) Institute a comprehensive domestic regulatory and supervisory regime for banks and non-bank financial institutions, including natural or legal persons that provide formal or informal services for the transmission of money or value and, where appropriate, other bodies particularly susceptible to money-laundering, within its competence, in order to deter and detect all forms of money-laundering, which regime shall emphasize requirements for customer and, where appropriate, beneficial owner identification, record-keeping and the reporting of suspicious transactions;

(b) Without prejudice to article 46 of this Convention, ensure that administrative, regulatory, law enforcement and other authorities dedicated to combating money-laundering (including, where appropriate under domestic law, judicial authorities) have the ability to cooperate and exchange information at the national and international levels within the conditions prescribed by its domestic law and, to that end, shall consider the establishment of a financial intelligence unit to serve as a national centre for the collection, analysis and dissemination of information regarding potential money-laundering.

2. States Parties shall consider implementing feasible measures to detect and monitor the movement of cash and appropriate negotiable instruments across their borders, subject to safeguards to ensure proper use of information and without impeding in any way the movement of legitimate capital. Such measures may include a requirement that individuals and businesses report the cross-border transfer of substantial quantities of cash and appropriate negotiable instruments.

3. States Parties shall consider implementing appropriate and feasible measures to require financial institutions, including money remitters:

(a) To include on forms for the electronic transfer of funds and related messages accurate and meaningful information on the originator;

(b) To maintain such information throughout the payment chain; and

(c) To apply enhanced scrutiny to transfers of funds that do not contain complete information on the originator.

4. In establishing a domestic regulatory and supervisory regime under the terms of this article, and without prejudice to any other article of this Convention, States Parties are called upon to use as a guideline the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering.

5. States Parties shall endeavour to develop and promote global, regional, subregional and bilateral cooperation among judicial, law enforcement and financial regulatory authorities in order to combat money-laundering.

Chapter III Criminalization and law enforcement

Article 15

Bribery of national public officials

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The promise, offering or giving, to a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties;

(b) The solicitation or acceptance by a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 16

Bribery of foreign public officials and officials of public international organizations

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promise, offering or giving to a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties, in order to obtain or retain business or other undue advantage in relation to the conduct of international business.

2. Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the solicitation or acceptance by a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 17

Embezzlement, misappropriation or other diversion of property by a public official

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally, the embezzlement, misappropriation or other diversion by a public official for his or her benefit or for the benefit of another person or entity, of any property, public or

private funds or securities or any other thing of value entrusted to the public official by virtue of his or her position.

Article 18

Trading in influence

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The promise, offering or giving to a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage for the original instigator of the act or for any other person;

(b) The solicitation or acceptance by a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage for himself or herself or for another person in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage.

Article 19

Abuse of functions

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the abuse of functions or position, that is, the performance of or failure to perform an act, in violation of laws, by a public official in the discharge of his or her functions, for the purpose of obtaining an undue advantage for himself or herself or for another person or entity.

Article 20

Illicit enrichment

Subject to its constitution and the fundamental principles of its legal system, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, illicit enrichment, that is, a significant increase in the assets of a public official that he or she cannot reasonably explain in relation to his or her lawful income.

Article 21

Bribery in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities:

(a) The promise, offering or giving, directly or indirectly, of an undue advantage to any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting;

(b) The solicitation or acceptance, directly or indirectly, of an undue advantage by any person who directs or works, in any capacity, for a private sector

entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting.

Article 22

Embezzlement of property in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities, embezzlement by a person who directs or works, in any capacity, in a private sector entity of any property, private funds or securities or any other thing of value entrusted to him or her by virtue of his or her position.

Article 23

Laundering of proceeds of crime

1. Each State Party shall adopt, in accordance with fundamental principles of its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) (i) The conversion or transfer of property, knowing that such property is the proceeds of crime, for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of the property or of helping any person who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his or her action;

(ii) The concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement or ownership of or rights with respect to property, knowing that such property is the proceeds of crime;

(b) Subject to the basic concepts of its legal system:

(i) The acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property is the proceeds of crime;

(ii) Participation in, association with or conspiracy to commit, attempts to commit and aiding, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the offences established in accordance with this article.

2. For purposes of implementing or applying paragraph 1 of this article:

(a) Each State Party shall seek to apply paragraph 1 of this article to the widest range of predicate offences;

(b) Each State Party shall include as predicate offences at a minimum a comprehensive range of criminal offences established in accordance with this Convention;

(c) For the purposes of subparagraph (b) above, predicate offences shall include offences committed both within and outside the jurisdiction of the State Party in question. However, offences committed outside the jurisdiction of a State Party shall constitute predicate offences only when the relevant conduct is a criminal offence under the domestic law of the State where it is committed and would be a criminal offence under the domestic law of the State Party implementing or applying this article had it been committed there;

(d) Each State Party shall furnish copies of its laws that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations;

(e) If required by fundamental principles of the domestic law of a State Party, it may be provided that the offences set forth in paragraph 1 of this article do not apply to the persons who committed the predicate offence.

Article 24
Concealment

Without prejudice to the provisions of article 23 of this Convention, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally after the commission of any of the offences established in accordance with this Convention without having participated in such offences, the concealment or continued retention of property when the person involved knows that such property is the result of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 25
Obstruction of justice

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The use of physical force, threats or intimidation or the promise, offering or giving of an undue advantage to induce false testimony or to interfere in the giving of testimony or the production of evidence in a proceeding in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention;

(b) The use of physical force, threats or intimidation to interfere with the exercise of official duties by a justice or law enforcement official in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention. Nothing in this subparagraph shall prejudice the right of States Parties to have legislation that protects other categories of public official.

Article 26
Liability of legal persons

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary, consistent with its legal principles, to establish the liability of legal persons for participation in the offences established in accordance with this Convention.

2. Subject to the legal principles of the State Party, the liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.

3. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offences.

4. Each State Party shall, in particular, ensure that legal persons held liable in accordance with this article are subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.

Article 27

Participation and attempt

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, participation in any capacity such as an accomplice, assistant or instigator in an offence established in accordance with this Convention.

2. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, any attempt to commit an offence established in accordance with this Convention.

3. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, the preparation for an offence established in accordance with this Convention.

Article 28

Knowledge, intent and purpose as elements of an offence

Knowledge, intent or purpose required as an element of an offence established in accordance with this Convention may be inferred from objective factual circumstances.

Article 29

Statute of limitations

Each State Party shall, where appropriate, establish under its domestic law a long statute of limitations period in which to commence proceedings for any offence established in accordance with this Convention and establish a longer statute of limitations period or provide for the suspension of the statute of limitations where the alleged offender has evaded the administration of justice.

Article 30

Prosecution, adjudication and sanctions

1. Each State Party shall make the commission of an offence established in accordance with this Convention liable to sanctions that take into account the gravity of that offence.

2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish or maintain, in accordance with its legal system and constitutional principles, an appropriate balance between any immunities or jurisdictional privileges accorded to its public officials for the performance of their functions and the possibility, when necessary, of effectively investigating, prosecuting and adjudicating offences established in accordance with this Convention.

3. Each State Party shall endeavour to ensure that any discretionary legal powers under its domestic law relating to the prosecution of persons for offences established in accordance with this Convention are exercised to maximize the effectiveness of law enforcement measures in respect of those offences and with due regard to the need to deter the commission of such offences.

4. In the case of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall take appropriate measures, in accordance with its domestic

law and with due regard to the rights of the defence, to seek to ensure that conditions imposed in connection with decisions on release pending trial or appeal take into consideration the need to ensure the presence of the defendant at subsequent criminal proceedings.

5. Each State Party shall take into account the gravity of the offences concerned when considering the eventuality of early release or parole of persons convicted of such offences.

6. Each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures through which a public official accused of an offence established in accordance with this Convention may, where appropriate, be removed, suspended or reassigned by the appropriate authority, bearing in mind respect for the principle of the presumption of innocence.

7. Where warranted by the gravity of the offence, each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures for the disqualification, by court order or any other appropriate means, for a period of time determined by its domestic law, of persons convicted of offences established in accordance with this Convention from:

- (a) Holding public office; and
- (b) Holding office in an enterprise owned in whole or in part by the State.

8. Paragraph 1 of this article shall be without prejudice to the exercise of disciplinary powers by the competent authorities against civil servants.

9. Nothing contained in this Convention shall affect the principle that the description of the offences established in accordance with this Convention and of the applicable legal defences or other legal principles controlling the lawfulness of conduct is reserved to the domestic law of a State Party and that such offences shall be prosecuted and punished in accordance with that law.

10. States Parties shall endeavour to promote the reintegration into society of persons convicted of offences established in accordance with this Convention.

Article 31

Freezing, seizure and confiscation

1. Each State Party shall take, to the greatest extent possible within its domestic legal system, such measures as may be necessary to enable confiscation of:

- (a) Proceeds of crime derived from offences established in accordance with this Convention or property the value of which corresponds to that of such proceeds;
- (b) Property, equipment or other instrumentalities used in or destined for use in offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to enable the identification, tracing, freezing or seizure of any item referred to in paragraph 1 of this article for the purpose of eventual confiscation.

3. Each State Party shall adopt, in accordance with its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to regulate the administration by

the competent authorities of frozen, seized or confiscated property covered in paragraphs 1 and 2 of this article.

4. If such proceeds of crime have been transformed or converted, in part or in full, into other property, such property shall be liable to the measures referred to in this article instead of the proceeds.

5. If such proceeds of crime have been intermingled with property acquired from legitimate sources, such property shall, without prejudice to any powers relating to freezing or seizure, be liable to confiscation up to the assessed value of the intermingled proceeds.

6. Income or other benefits derived from such proceeds of crime, from property into which such proceeds of crime have been transformed or converted or from property with which such proceeds of crime have been intermingled shall also be liable to the measures referred to in this article, in the same manner and to the same extent as proceeds of crime.

7. For the purpose of this article and article 55 of this Convention, each State Party shall empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or seized. A State Party shall not decline to act under the provisions of this paragraph on the ground of bank secrecy.

8. States Parties may consider the possibility of requiring that an offender demonstrate the lawful origin of such alleged proceeds of crime or other property liable to confiscation, to the extent that such a requirement is consistent with the fundamental principles of their domestic law and with the nature of judicial and other proceedings.

9. The provisions of this article shall not be so construed as to prejudice the rights of bona fide third parties.

10. Nothing contained in this article shall affect the principle that the measures to which it refers shall be defined and implemented in accordance with and subject to the provisions of the domestic law of a State Party.

Article 32

Protection of witnesses, experts and victims

1. Each State Party shall take appropriate measures in accordance with its domestic legal system and within its means to provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses and experts who give testimony concerning offences established in accordance with this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.

2. The measures envisaged in paragraph 1 of this article may include, inter alia, without prejudice to the rights of the defendant, including the right to due process:

(a) Establishing procedures for the physical protection of such persons, such as, to the extent necessary and feasible, relocating them and permitting, where appropriate, non-disclosure or limitations on the disclosure of information concerning the identity and whereabouts of such persons;

(b) Providing evidentiary rules to permit witnesses and experts to give testimony in a manner that ensures the safety of such persons, such as permitting testimony to be given through the use of communications technology such as video or other adequate means.

3. States Parties shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the relocation of persons referred to in paragraph 1 of this article.

4. The provisions of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.

5. Each State Party shall, subject to its domestic law, enable the views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders in a manner not prejudicial to the rights of the defence.

Article 33

Protection of reporting persons

Each State Party shall consider incorporating into its domestic legal system appropriate measures to provide protection against any unjustified treatment for any person who reports in good faith and on reasonable grounds to the competent authorities any facts concerning offences established in accordance with this Convention.

Article 34

Consequences of acts of corruption

With due regard to the rights of third parties acquired in good faith, each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to address consequences of corruption. In this context, States Parties may consider corruption a relevant factor in legal proceedings to annul or rescind a contract, withdraw a concession or other similar instrument or take any other remedial action.

Article 35

Compensation for damage

Each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with principles of its domestic law, to ensure that entities or persons who have suffered damage as a result of an act of corruption have the right to initiate legal proceedings against those responsible for that damage in order to obtain compensation.

Article 36

Specialized authorities

Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies or persons specialized in combating corruption through law enforcement. Such body or bodies or persons shall be granted the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of the legal system of the State Party, to be able to carry out their

functions effectively and without any undue influence. Such persons or staff of such body or bodies should have the appropriate training and resources to carry out their tasks.

Article 37

Cooperation with law enforcement authorities

1. Each State Party shall take appropriate measures to encourage persons who participate or who have participated in the commission of an offence established in accordance with this Convention to supply information useful to competent authorities for investigative and evidentiary purposes and to provide factual, specific help to competent authorities that may contribute to depriving offenders of the proceeds of crime and to recovering such proceeds.

2. Each State Party shall consider providing for the possibility, in appropriate cases, of mitigating punishment of an accused person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

3. Each State Party shall consider providing for the possibility, in accordance with fundamental principles of its domestic law, of granting immunity from prosecution to a person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

4. Protection of such persons shall be, mutatis mutandis, as provided for in article 32 of this Convention.

5. Where a person referred to in paragraph 1 of this article located in one State Party can provide substantial cooperation to the competent authorities of another State Party, the States Parties concerned may consider entering into agreements or arrangements, in accordance with their domestic law, concerning the potential provision by the other State Party of the treatment set forth in paragraphs 2 and 3 of this article.

Article 38

Cooperation between national authorities

Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between, on the one hand, its public authorities, as well as its public officials, and, on the other hand, its authorities responsible for investigating and prosecuting criminal offences. Such cooperation may include:

(a) Informing the latter authorities, on their own initiative, where there are reasonable grounds to believe that any of the offences established in accordance with articles 15, 21 and 23 of this Convention has been committed; or

(b) Providing, upon request, to the latter authorities all necessary information.

Article 39

Cooperation between national authorities and the private sector

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between national investigating and prosecuting authorities and entities of the private sector, in particular financial institutions, relating to matters involving the commission of offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall consider encouraging its nationals and other persons with a habitual residence in its territory to report to the national investigating and prosecuting authorities the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 40

Bank secrecy

Each State Party shall ensure that, in the case of domestic criminal investigations of offences established in accordance with this Convention, there are appropriate mechanisms available within its domestic legal system to overcome obstacles that may arise out of the application of bank secrecy laws.

Article 41

Criminal record

Each State Party may adopt such legislative or other measures as may be necessary to take into consideration, under such terms as and for the purpose that it deems appropriate, any previous conviction in another State of an alleged offender for the purpose of using such information in criminal proceedings relating to an offence established in accordance with this Convention.

Article 42

Jurisdiction

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when:

- (a) The offence is committed in the territory of that State Party; or
- (b) The offence is committed on board a vessel that is flying the flag of that State Party or an aircraft that is registered under the laws of that State Party at the time that the offence is committed.

2. Subject to article 4 of this Convention, a State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

- (a) The offence is committed against a national of that State Party; or
- (b) The offence is committed by a national of that State Party or a stateless person who has his or her habitual residence in its territory; or
- (c) The offence is one of those established in accordance with article 23, paragraph 1 (b) (ii), of this Convention and is committed outside its territory with a

view to the commission of an offence established in accordance with article 23, paragraph 1 (a) (i) or (ii) or (b) (i), of this Convention within its territory; or

(d) The offence is committed against the State Party.

3. For the purposes of article 44 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.

4. Each State Party may also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her.

5. If a State Party exercising its jurisdiction under paragraph 1 or 2 of this article has been notified, or has otherwise learned, that any other States Parties are conducting an investigation, prosecution or judicial proceeding in respect of the same conduct, the competent authorities of those States Parties shall, as appropriate, consult one another with a view to coordinating their actions.

6. Without prejudice to norms of general international law, this Convention shall not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a State Party in accordance with its domestic law.

Chapter IV

International cooperation

Article 43

International cooperation

1. States Parties shall cooperate in criminal matters in accordance with articles 44 to 50 of this Convention. Where appropriate and consistent with their domestic legal system, States Parties shall consider assisting each other in investigations of and proceedings in civil and administrative matters relating to corruption.

2. In matters of international cooperation, whenever dual criminality is considered a requirement, it shall be deemed fulfilled irrespective of whether the laws of the requested State Party place the offence within the same category of offence or denominate the offence by the same terminology as the requesting State Party, if the conduct underlying the offence for which assistance is sought is a criminal offence under the laws of both States Parties.

Article 44

Extradition

1. This article shall apply to the offences established in accordance with this Convention where the person who is the subject of the request for extradition is present in the territory of the requested State Party, provided that the offence for which extradition is sought is punishable under the domestic law of both the requesting State Party and the requested State Party.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, a State Party whose law so permits may grant the extradition of a person for any of the offences covered by this Convention that are not punishable under its own domestic law.

3. If the request for extradition includes several separate offences, at least one of which is extraditable under this article and some of which are not extraditable by reason of their period of imprisonment but are related to offences established in accordance with this Convention, the requested State Party may apply this article also in respect of those offences.

4. Each of the offences to which this article applies shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them. A State Party whose law so permits, in case it uses this Convention as the basis for extradition, shall not consider any of the offences established in accordance with this Convention to be a political offence.

5. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention the legal basis for extradition in respect of any offence to which this article applies.

6. A State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty shall:

(a) At the time of deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, inform the Secretary-General of the United Nations whether it will take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition with other States Parties to this Convention; and

(b) If it does not take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition, seek, where appropriate, to conclude treaties on extradition with other States Parties to this Convention in order to implement this article.

7. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize offences to which this article applies as extraditable offences between themselves.

8. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, inter alia, conditions in relation to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition.

9. States Parties shall, subject to their domestic law, endeavour to expedite extradition procedures and to simplify evidentiary requirements relating thereto in respect of any offence to which this article applies.

10. Subject to the provisions of its domestic law and its extradition treaties, the requested State Party may, upon being satisfied that the circumstances so warrant and are urgent and at the request of the requesting State Party, take a person whose extradition is sought and who is present in its territory into custody or take other appropriate measures to ensure his or her presence at extradition proceedings.

11. A State Party in whose territory an alleged offender is found, if it does not extradite such person in respect of an offence to which this article applies solely on the ground that he or she is one of its nationals, shall, at the request of the State Party seeking extradition, be obliged to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall take their decision and conduct their proceedings in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature under the domestic law of that State Party. The States Parties concerned shall cooperate with each other, in particular on procedural and evidentiary aspects, to ensure the efficiency of such prosecution.

12. Whenever a State Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will be returned to that State Party to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceedings for which the extradition or surrender of the person was sought and that State Party and the State Party seeking the extradition of the person agree with this option and other terms that they may deem appropriate, such conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 11 of this article.

13. If extradition, sought for purposes of enforcing a sentence, is refused because the person sought is a national of the requested State Party, the requested State Party shall, if its domestic law so permits and in conformity with the requirements of such law, upon application of the requesting State Party, consider the enforcement of the sentence imposed under the domestic law of the requesting State Party or the remainder thereof.

14. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the offences to which this article applies shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees provided by the domestic law of the State Party in the territory of which that person is present.

15. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin or political opinions or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any one of these reasons.

16. States Parties may not refuse a request for extradition on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

17. Before refusing extradition, the requested State Party shall, where appropriate, consult with the requesting State Party to provide it with ample opportunity to present its opinions and to provide information relevant to its allegation.

18. States Parties shall seek to conclude bilateral and multilateral agreements or arrangements to carry out or to enhance the effectiveness of extradition.

Article 45

Transfer of sentenced persons

States Parties may consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on the transfer to their territory of persons sentenced to imprisonment or other forms of deprivation of liberty for offences established in accordance with this Convention in order that they may complete their sentences there.

Article 46

Mutual legal assistance

1. States Parties shall afford one another the widest measure of mutual legal assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences covered by this Convention.

2. Mutual legal assistance shall be afforded to the fullest extent possible under relevant laws, treaties, agreements and arrangements of the requested State Party with respect to investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences for which a legal person may be held liable in accordance with article 26 of this Convention in the requesting State Party.

3. Mutual legal assistance to be afforded in accordance with this article may be requested for any of the following purposes:

- (a) Taking evidence or statements from persons;
- (b) Effecting service of judicial documents;
- (c) Executing searches and seizures, and freezing;
- (d) Examining objects and sites;
- (e) Providing information, evidentiary items and expert evaluations;
- (f) Providing originals or certified copies of relevant documents and records, including government, bank, financial, corporate or business records;
- (g) Identifying or tracing proceeds of crime, property, instrumentalities or other things for evidentiary purposes;
- (h) Facilitating the voluntary appearance of persons in the requesting State Party;
- (i) Any other type of assistance that is not contrary to the domestic law of the requested State Party;
- (j) Identifying, freezing and tracing proceeds of crime in accordance with the provisions of chapter V of this Convention;
- (k) The recovery of assets, in accordance with the provisions of chapter V of this Convention.

4. Without prejudice to domestic law, the competent authorities of a State Party may, without prior request, transmit information relating to criminal matters to a competent authority in another State Party where they believe that such information could assist the authority in undertaking or successfully concluding

inquiries and criminal proceedings or could result in a request formulated by the latter State Party pursuant to this Convention.

5. The transmission of information pursuant to paragraph 4 of this article shall be without prejudice to inquiries and criminal proceedings in the State of the competent authorities providing the information. The competent authorities receiving the information shall comply with a request that said information remain confidential, even temporarily, or with restrictions on its use. However, this shall not prevent the receiving State Party from disclosing in its proceedings information that is exculpatory to an accused person. In such a case, the receiving State Party shall notify the transmitting State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the transmitting State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the receiving State Party shall inform the transmitting State Party of the disclosure without delay.

6. The provisions of this article shall not affect the obligations under any other treaty, bilateral or multilateral, that governs or will govern, in whole or in part, mutual legal assistance.

7. Paragraphs 9 to 29 of this article shall apply to requests made pursuant to this article if the States Parties in question are not bound by a treaty of mutual legal assistance. If those States Parties are bound by such a treaty, the corresponding provisions of that treaty shall apply unless the States Parties agree to apply paragraphs 9 to 29 of this article in lieu thereof. States Parties are strongly encouraged to apply those paragraphs if they facilitate cooperation.

8. States Parties shall not decline to render mutual legal assistance pursuant to this article on the ground of bank secrecy.

9. (a) A requested State Party, in responding to a request for assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality, shall take into account the purposes of this Convention, as set forth in article 1;

(b) States Parties may decline to render assistance pursuant to this article on the ground of absence of dual criminality. However, a requested State Party shall, where consistent with the basic concepts of its legal system, render assistance that does not involve coercive action. Such assistance may be refused when requests involve matters of a *de minimis* nature or matters for which the cooperation or assistance sought is available under other provisions of this Convention;

(c) Each State Party may consider adopting such measures as may be necessary to enable it to provide a wider scope of assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality.

10. A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of identification, testimony or otherwise providing assistance in obtaining evidence for investigations, prosecutions or judicial proceedings in relation to offences covered by this Convention may be transferred if the following conditions are met:

(a) The person freely gives his or her informed consent;

(b) The competent authorities of both States Parties agree, subject to such conditions as those States Parties may deem appropriate.

11. For the purposes of paragraph 10 of this article:

(a) The State Party to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State Party from which the person was transferred;

(b) The State Party to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State Party from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States Parties;

(c) The State Party to which the person is transferred shall not require the State Party from which the person was transferred to initiate extradition proceedings for the return of the person;

(d) The person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which he or she was transferred for time spent in the custody of the State Party to which he or she was transferred.

12. Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with paragraphs 10 and 11 of this article so agrees, that person, whatever his or her nationality, shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the State from which he or she was transferred.

13. Each State Party shall designate a central authority that shall have the responsibility and power to receive requests for mutual legal assistance and either to execute them or to transmit them to the competent authorities for execution. Where a State Party has a special region or territory with a separate system of mutual legal assistance, it may designate a distinct central authority that shall have the same function for that region or territory. Central authorities shall ensure the speedy and proper execution or transmission of the requests received. Where the central authority transmits the request to a competent authority for execution, it shall encourage the speedy and proper execution of the request by the competent authority. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the central authority designated for this purpose at the time each State Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. Requests for mutual legal assistance and any communication related thereto shall be transmitted to the central authorities designated by the States Parties. This requirement shall be without prejudice to the right of a State Party to require that such requests and communications be addressed to it through diplomatic channels and, in urgent circumstances, where the States Parties agree, through the International Criminal Police Organization, if possible.

14. Requests shall be made in writing or, where possible, by any means capable of producing a written record, in a language acceptable to the requested State Party, under conditions allowing that State Party to establish authenticity. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the language or languages acceptable to each State Party at the time it deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. In urgent

circumstances and where agreed by the States Parties, requests may be made orally but shall be confirmed in writing forthwith.

15. A request for mutual legal assistance shall contain:

- (a) The identity of the authority making the request;
- (b) The subject matter and nature of the investigation, prosecution or judicial proceeding to which the request relates and the name and functions of the authority conducting the investigation, prosecution or judicial proceeding;
- (c) A summary of the relevant facts, except in relation to requests for the purpose of service of judicial documents;
- (d) A description of the assistance sought and details of any particular procedure that the requesting State Party wishes to be followed;
- (e) Where possible, the identity, location and nationality of any person concerned; and
- (f) The purpose for which the evidence, information or action is sought.

16. The requested State Party may request additional information when it appears necessary for the execution of the request in accordance with its domestic law or when it can facilitate such execution.

17. A request shall be executed in accordance with the domestic law of the requested State Party and, to the extent not contrary to the domestic law of the requested State Party and where possible, in accordance with the procedures specified in the request.

18. Wherever possible and consistent with fundamental principles of domestic law, when an individual is in the territory of a State Party and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another State Party, the first State Party may, at the request of the other, permit the hearing to take place by video conference if it is not possible or desirable for the individual in question to appear in person in the territory of the requesting State Party. States Parties may agree that the hearing shall be conducted by a judicial authority of the requesting State Party and attended by a judicial authority of the requested State Party.

19. The requesting State Party shall not transmit or use information or evidence furnished by the requested State Party for investigations, prosecutions or judicial proceedings other than those stated in the request without the prior consent of the requested State Party. Nothing in this paragraph shall prevent the requesting State Party from disclosing in its proceedings information or evidence that is exculpatory to an accused person. In the latter case, the requesting State Party shall notify the requested State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the requested State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the requesting State Party shall inform the requested State Party of the disclosure without delay.

20. The requesting State Party may require that the requested State Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested State Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting State Party.

21. Mutual legal assistance may be refused:

(a) If the request is not made in conformity with the provisions of this article;

(b) If the requested State Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests;

(c) If the authorities of the requested State Party would be prohibited by its domestic law from carrying out the action requested with regard to any similar offence, had it been subject to investigation, prosecution or judicial proceedings under their own jurisdiction;

(d) If it would be contrary to the legal system of the requested State Party relating to mutual legal assistance for the request to be granted.

22. States Parties may not refuse a request for mutual legal assistance on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

23. Reasons shall be given for any refusal of mutual legal assistance.

24. The requested State Party shall execute the request for mutual legal assistance as soon as possible and shall take as full account as possible of any deadlines suggested by the requesting State Party and for which reasons are given, preferably in the request. The requesting State Party may make reasonable requests for information on the status and progress of measures taken by the requested State Party to satisfy its request. The requested State Party shall respond to reasonable requests by the requesting State Party on the status, and progress in its handling, of the request. The requesting State Party shall promptly inform the requested State Party when the assistance sought is no longer required.

25. Mutual legal assistance may be postponed by the requested State Party on the ground that it interferes with an ongoing investigation, prosecution or judicial proceeding.

26. Before refusing a request pursuant to paragraph 21 of this article or postponing its execution pursuant to paragraph 25 of this article, the requested State Party shall consult with the requesting State Party to consider whether assistance may be granted subject to such terms and conditions as it deems necessary. If the requesting State Party accepts assistance subject to those conditions, it shall comply with the conditions.

27. Without prejudice to the application of paragraph 12 of this article, a witness, expert or other person who, at the request of the requesting State Party, consents to give evidence in a proceeding or to assist in an investigation, prosecution or judicial proceeding in the territory of the requesting State Party shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in that territory in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the requested State Party. Such safe conduct shall cease when the witness, expert or other person having had, for a period of fifteen consecutive days or for any period agreed upon by the States Parties from the date on which he or she has been officially informed that his or her presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving, has nevertheless remained voluntarily in the territory of the requesting State Party or, having left it, has returned of his or her own free will.

28. The ordinary costs of executing a request shall be borne by the requested State Party, unless otherwise agreed by the States Parties concerned. If expenses of a substantial or extraordinary nature are or will be required to fulfil the request, the States Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.

29. The requested State Party:

(a) Shall provide to the requesting State Party copies of government records, documents or information in its possession that under its domestic law are available to the general public;

(b) May, at its discretion, provide to the requesting State Party in whole, in part or subject to such conditions as it deems appropriate, copies of any government records, documents or information in its possession that under its domestic law are not available to the general public.

30. States Parties shall consider, as may be necessary, the possibility of concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements that would serve the purposes of, give practical effect to or enhance the provisions of this article.

Article 47

Transfer of criminal proceedings

States Parties shall consider the possibility of transferring to one another proceedings for the prosecution of an offence established in accordance with this Convention in cases where such transfer is considered to be in the interests of the proper administration of justice, in particular in cases where several jurisdictions are involved, with a view to concentrating the prosecution.

Article 48

Law enforcement cooperation

1. States Parties shall cooperate closely with one another, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, to enhance the effectiveness of law enforcement action to combat the offences covered by this Convention. States Parties shall, in particular, take effective measures:

(a) To enhance and, where necessary, to establish channels of communication between their competent authorities, agencies and services in order to facilitate the secure and rapid exchange of information concerning all aspects of the offences covered by this Convention, including, if the States Parties concerned deem it appropriate, links with other criminal activities;

(b) To cooperate with other States Parties in conducting inquiries with respect to offences covered by this Convention concerning:

(i) The identity, whereabouts and activities of persons suspected of involvement in such offences or the location of other persons concerned;

(ii) The movement of proceeds of crime or property derived from the commission of such offences;

(iii) The movement of property, equipment or other instrumentalities used or intended for use in the commission of such offences;

(c) To provide, where appropriate, necessary items or quantities of substances for analytical or investigative purposes;

(d) To exchange, where appropriate, information with other States Parties concerning specific means and methods used to commit offences covered by this Convention, including the use of false identities, forged, altered or false documents and other means of concealing activities;

(e) To facilitate effective coordination between their competent authorities, agencies and services and to promote the exchange of personnel and other experts, including, subject to bilateral agreements or arrangements between the States Parties concerned, the posting of liaison officers;

(f) To exchange information and coordinate administrative and other measures taken as appropriate for the purpose of early identification of the offences covered by this Convention.

2. With a view to giving effect to this Convention, States Parties shall consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on direct cooperation between their law enforcement agencies and, where such agreements or arrangements already exist, amending them. In the absence of such agreements or arrangements between the States Parties concerned, the States Parties may consider this Convention to be the basis for mutual law enforcement cooperation in respect of the offences covered by this Convention. Whenever appropriate, States Parties shall make full use of agreements or arrangements, including international or regional organizations, to enhance the cooperation between their law enforcement agencies.

3. States Parties shall endeavour to cooperate within their means to respond to offences covered by this Convention committed through the use of modern technology.

Article 49

Joint investigations

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements whereby, in relation to matters that are the subject of investigations, prosecutions or judicial proceedings in one or more States, the competent authorities concerned may establish joint investigative bodies. In the absence of such agreements or arrangements, joint investigations may be undertaken by agreement on a case-by-case basis. The States Parties involved shall ensure that the sovereignty of the State Party in whose territory such investigation is to take place is fully respected.

Article 50

Special investigative techniques

1. In order to combat corruption effectively, each State Party shall, to the extent permitted by the basic principles of its domestic legal system and in accordance with the conditions prescribed by its domestic law, take such measures as may be necessary, within its means, to allow for the appropriate use by its competent authorities of controlled delivery and, where it deems appropriate, other special investigative techniques, such as electronic or other forms of surveillance

and undercover operations, within its territory, and to allow for the admissibility in court of evidence derived therefrom.

2. For the purpose of investigating the offences covered by this Convention, States Parties are encouraged to conclude, when necessary, appropriate bilateral or multilateral agreements or arrangements for using such special investigative techniques in the context of cooperation at the international level. Such agreements or arrangements shall be concluded and implemented in full compliance with the principle of sovereign equality of States and shall be carried out strictly in accordance with the terms of those agreements or arrangements.

3. In the absence of an agreement or arrangement as set forth in paragraph 2 of this article, decisions to use such special investigative techniques at the international level shall be made on a case-by-case basis and may, when necessary, take into consideration financial arrangements and understandings with respect to the exercise of jurisdiction by the States Parties concerned.

4. Decisions to use controlled delivery at the international level may, with the consent of the States Parties concerned, include methods such as intercepting and allowing the goods or funds to continue intact or be removed or replaced in whole or in part.

Chapter V

Asset recovery

Article 51 *General provision*

The return of assets pursuant to this chapter is a fundamental principle of this Convention, and States Parties shall afford one another the widest measure of cooperation and assistance in this regard.

Article 52 *Prevention and detection of transfers of proceeds of crime*

1. Without prejudice to article 14 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require financial institutions within its jurisdiction to verify the identity of customers, to take reasonable steps to determine the identity of beneficial owners of funds deposited into high-value accounts and to conduct enhanced scrutiny of accounts sought or maintained by or on behalf of individuals who are, or have been, entrusted with prominent public functions and their family members and close associates. Such enhanced scrutiny shall be reasonably designed to detect suspicious transactions for the purpose of reporting to competent authorities and should not be so construed as to discourage or prohibit financial institutions from doing business with any legitimate customer.

2. In order to facilitate implementation of the measures provided for in paragraph 1 of this article, each State Party, in accordance with its domestic law and inspired by relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering, shall:

(a) Issue advisories regarding the types of natural or legal person to whose accounts financial institutions within its jurisdiction will be expected to apply enhanced scrutiny, the types of accounts and transactions to which to pay particular attention and appropriate account-opening, maintenance and record-keeping measures to take concerning such accounts; and

(b) Where appropriate, notify financial institutions within its jurisdiction, at the request of another State Party or on its own initiative, of the identity of particular natural or legal persons to whose accounts such institutions will be expected to apply enhanced scrutiny, in addition to those whom the financial institutions may otherwise identify.

3. In the context of paragraph 2 (a) of this article, each State Party shall implement measures to ensure that its financial institutions maintain adequate records, over an appropriate period of time, of accounts and transactions involving the persons mentioned in paragraph 1 of this article, which should, as a minimum, contain information relating to the identity of the customer as well as, as far as possible, of the beneficial owner.

4. With the aim of preventing and detecting transfers of proceeds of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall implement appropriate and effective measures to prevent, with the help of its regulatory and oversight bodies, the establishment of banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group. Moreover, States Parties may consider requiring their financial institutions to refuse to enter into or continue a correspondent banking relationship with such institutions and to guard against establishing relations with foreign financial institutions that permit their accounts to be used by banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group.

5. Each State Party shall consider establishing, in accordance with its domestic law, effective financial disclosure systems for appropriate public officials and shall provide for appropriate sanctions for non-compliance. Each State Party shall also consider taking such measures as may be necessary to permit its competent authorities to share that information with the competent authorities in other States Parties when necessary to investigate, claim and recover proceeds of offences established in accordance with this Convention.

6. Each State Party shall consider taking such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require appropriate public officials having an interest in or signature or other authority over a financial account in a foreign country to report that relationship to appropriate authorities and to maintain appropriate records related to such accounts. Such measures shall also provide for appropriate sanctions for non-compliance.

Article 53

Measures for direct recovery of property

Each State Party shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit another State Party to initiate civil action in its courts to establish title to or ownership of property

acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its courts to order those who have committed offences established in accordance with this Convention to pay compensation or damages to another State Party that has been harmed by such offences; and

(c) Take such measures as may be necessary to permit its courts or competent authorities, when having to decide on confiscation, to recognize another State Party's claim as a legitimate owner of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 54

Mechanisms for recovery of property through international cooperation in confiscation

1. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance pursuant to article 55 of this Convention with respect to property acquired through or involved in the commission of an offence established in accordance with this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to give effect to an order of confiscation issued by a court of another State Party;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities, where they have jurisdiction, to order the confiscation of such property of foreign origin by adjudication of an offence of money-laundering or such other offence as may be within its jurisdiction or by other procedures authorized under its domestic law; and

(c) Consider taking such measures as may be necessary to allow confiscation of such property without a criminal conviction in cases in which the offender cannot be prosecuted by reason of death, flight or absence or in other appropriate cases.

2. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance upon a request made pursuant to paragraph 2 of article 55 of this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a freezing or seizure order issued by a court or competent authority of a requesting State Party that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of this article;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a request that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of this article; and

(c) Consider taking additional measures to permit its competent authorities to preserve property for confiscation, such as on the basis of a foreign arrest or criminal charge related to the acquisition of such property.

Article 55

International cooperation for purposes of confiscation

1. A State Party that has received a request from another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention for confiscation of proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention situated in its territory shall, to the greatest extent possible within its domestic legal system:

(a) Submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and, if such an order is granted, give effect to it; or

(b) Submit to its competent authorities, with a view to giving effect to it to the extent requested, an order of confiscation issued by a court in the territory of the requesting State Party in accordance with articles 31, paragraph 1, and 54, paragraph 1 (a), of this Convention insofar as it relates to proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, situated in the territory of the requested State Party.

2. Following a request made by another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention, the requested State Party shall take measures to identify, trace and freeze or seize proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention for the purpose of eventual confiscation to be ordered either by the requesting State Party or, pursuant to a request under paragraph 1 of this article, by the requested State Party.

3. The provisions of article 46 of this Convention are applicable, mutatis mutandis, to this article. In addition to the information specified in article 46, paragraph 15, requests made pursuant to this article shall contain:

(a) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (a) of this article, a description of the property to be confiscated, including, to the extent possible, the location and, where relevant, the estimated value of the property and a statement of the facts relied upon by the requesting State Party sufficient to enable the requested State Party to seek the order under its domestic law;

(b) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (b) of this article, a legally admissible copy of an order of confiscation upon which the request is based issued by the requesting State Party, a statement of the facts and information as to the extent to which execution of the order is requested, a statement specifying the measures taken by the requesting State Party to provide adequate notification to bona fide third parties and to ensure due process and a statement that the confiscation order is final;

(c) In the case of a request pertaining to paragraph 2 of this article, a statement of the facts relied upon by the requesting State Party and a description of

the actions requested and, where available, a legally admissible copy of an order on which the request is based.

4. The decisions or actions provided for in paragraphs 1 and 2 of this article shall be taken by the requested State Party in accordance with and subject to the provisions of its domestic law and its procedural rules or any bilateral or multilateral agreement or arrangement to which it may be bound in relation to the requesting State Party.

5. Each State Party shall furnish copies of its laws and regulations that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws and regulations or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations.

6. If a State Party elects to make the taking of the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article conditional on the existence of a relevant treaty, that State Party shall consider this Convention the necessary and sufficient treaty basis.

7. Cooperation under this article may also be refused or provisional measures lifted if the requested State Party does not receive sufficient and timely evidence or if the property is of a *de minimis* value.

8. Before lifting any provisional measure taken pursuant to this article, the requested State Party shall, wherever possible, give the requesting State Party an opportunity to present its reasons in favour of continuing the measure.

9. The provisions of this article shall not be construed as prejudicing the rights of bona fide third parties.

Article 56

Special cooperation

Without prejudice to its domestic law, each State Party shall endeavour to take measures to permit it to forward, without prejudice to its own investigations, prosecutions or judicial proceedings, information on proceeds of offences established in accordance with this Convention to another State Party without prior request, when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving State Party in initiating or carrying out investigations, prosecutions or judicial proceedings or might lead to a request by that State Party under this chapter of the Convention.

Article 57

Return and disposal of assets

1. Property confiscated by a State Party pursuant to article 31 or 55 of this Convention shall be disposed of, including by return to its prior legitimate owners, pursuant to paragraph 3 of this article, by that State Party in accordance with the provisions of this Convention and its domestic law.

2. Each State Party shall adopt such legislative and other measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, as may be necessary to enable its competent authorities to return confiscated property, when acting on the request made by another State Party, in accordance with this Convention, taking into account the rights of bona fide third parties.

3. In accordance with articles 46 and 55 of this Convention and paragraphs 1 and 2 of this article, the requested State Party shall:

(a) In the case of embezzlement of public funds or of laundering of embezzled public funds as referred to in articles 17 and 23 of this Convention, when confiscation was executed in accordance with article 55 and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party;

(b) In the case of proceeds of any other offence covered by this Convention, when the confiscation was executed in accordance with article 55 of this Convention and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party, when the requesting State Party reasonably establishes its prior ownership of such confiscated property to the requested State Party or when the requested State Party recognizes damage to the requesting State Party as a basis for returning the confiscated property;

(c) In all other cases, give priority consideration to returning confiscated property to the requesting State Party, returning such property to its prior legitimate owners or compensating the victims of the crime.

4. Where appropriate, unless States Parties decide otherwise, the requested State Party may deduct reasonable expenses incurred in investigations, prosecutions or judicial proceedings leading to the return or disposition of confiscated property pursuant to this article.

5. Where appropriate, States Parties may also give special consideration to concluding agreements or mutually acceptable arrangements, on a case-by-case basis, for the final disposal of confiscated property.

Article 58

Financial intelligence unit

States Parties shall cooperate with one another for the purpose of preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of promoting ways and means of recovering such proceeds and, to that end, shall consider establishing a financial intelligence unit to be responsible for receiving, analysing and disseminating to the competent authorities reports of suspicious financial transactions.

Article 59

Bilateral and multilateral agreements and arrangements

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements to enhance the effectiveness of international cooperation undertaken pursuant to this chapter of the Convention.

Chapter VI

Technical assistance and information exchange

Article 60

Training and technical assistance

1. Each State Party shall, to the extent necessary, initiate, develop or improve specific training programmes for its personnel responsible for preventing and combating corruption. Such training programmes could deal, inter alia, with the following areas:

(a) Effective measures to prevent, detect, investigate, punish and control corruption, including the use of evidence-gathering and investigative methods;

(b) Building capacity in the development and planning of strategic anti-corruption policy;

(c) Training competent authorities in the preparation of requests for mutual legal assistance that meet the requirements of this Convention;

(d) Evaluation and strengthening of institutions, public service management and the management of public finances, including public procurement, and the private sector;

(e) Preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and recovering such proceeds;

(f) Detecting and freezing of the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(g) Surveillance of the movement of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of the methods used to transfer, conceal or disguise such proceeds;

(h) Appropriate and efficient legal and administrative mechanisms and methods for facilitating the return of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(i) Methods used in protecting victims and witnesses who cooperate with judicial authorities; and

(j) Training in national and international regulations and in languages.

2. States Parties shall, according to their capacity, consider affording one another the widest measure of technical assistance, especially for the benefit of developing countries, in their respective plans and programmes to combat corruption, including material support and training in the areas referred to in paragraph 1 of this article, and training and assistance and the mutual exchange of relevant experience and specialized knowledge, which will facilitate international cooperation between States Parties in the areas of extradition and mutual legal assistance.

3. States Parties shall strengthen, to the extent necessary, efforts to maximize operational and training activities in international and regional organizations and in the framework of relevant bilateral and multilateral agreements or arrangements.

4. States Parties shall consider assisting one another, upon request, in conducting evaluations, studies and research relating to the types, causes, effects

and costs of corruption in their respective countries, with a view to developing, with the participation of competent authorities and society, strategies and action plans to combat corruption.

5. In order to facilitate the recovery of proceeds of offences established in accordance with this Convention, States Parties may cooperate in providing each other with the names of experts who could assist in achieving that objective.

6. States Parties shall consider using subregional, regional and international conferences and seminars to promote cooperation and technical assistance and to stimulate discussion on problems of mutual concern, including the special problems and needs of developing countries and countries with economies in transition.

7. States Parties shall consider establishing voluntary mechanisms with a view to contributing financially to the efforts of developing countries and countries with economies in transition to apply this Convention through technical assistance programmes and projects.

8. Each State Party shall consider making voluntary contributions to the United Nations Office on Drugs and Crime for the purpose of fostering, through the Office, programmes and projects in developing countries with a view to implementing this Convention.

Article 61

Collection, exchange and analysis of information on corruption

1. Each State Party shall consider analysing, in consultation with experts, trends in corruption in its territory, as well as the circumstances in which corruption offences are committed.

2. States Parties shall consider developing and sharing with each other and through international and regional organizations statistics, analytical expertise concerning corruption and information with a view to developing, insofar as possible, common definitions, standards and methodologies, as well as information on best practices to prevent and combat corruption.

3. Each State Party shall consider monitoring its policies and actual measures to combat corruption and making assessments of their effectiveness and efficiency.

Article 62

Other measures: implementation of the Convention through economic development and technical assistance

1. States Parties shall take measures conducive to the optimal implementation of this Convention to the extent possible, through international cooperation, taking into account the negative effects of corruption on society in general, in particular on sustainable development.

2. States Parties shall make concrete efforts to the extent possible and in coordination with each other, as well as with international and regional organizations:

(a) To enhance their cooperation at various levels with developing countries, with a view to strengthening the capacity of the latter to prevent and combat corruption;

(b) To enhance financial and material assistance to support the efforts of developing countries to prevent and fight corruption effectively and to help them implement this Convention successfully;

(c) To provide technical assistance to developing countries and countries with economies in transition to assist them in meeting their needs for the implementation of this Convention. To that end, States Parties shall endeavour to make adequate and regular voluntary contributions to an account specifically designated for that purpose in a United Nations funding mechanism. States Parties may also give special consideration, in accordance with their domestic law and the provisions of this Convention, to contributing to that account a percentage of the money or of the corresponding value of proceeds of crime or property confiscated in accordance with the provisions of this Convention;

(d) To encourage and persuade other States and financial institutions as appropriate to join them in efforts in accordance with this article, in particular by providing more training programmes and modern equipment to developing countries in order to assist them in achieving the objectives of this Convention.

3. To the extent possible, these measures shall be without prejudice to existing foreign assistance commitments or to other financial cooperation arrangements at the bilateral, regional or international level.

4. States Parties may conclude bilateral or multilateral agreements or arrangements on material and logistical assistance, taking into consideration the financial arrangements necessary for the means of international cooperation provided for by this Convention to be effective and for the prevention, detection and control of corruption.

Chapter VII

Mechanisms for implementation

Article 63

Conference of the States Parties to the Convention

1. A Conference of the States Parties to the Convention is hereby established to improve the capacity of and cooperation between States Parties to achieve the objectives set forth in this Convention and to promote and review its implementation.

2. The Secretary-General of the United Nations shall convene the Conference of the States Parties not later than one year following the entry into force of this Convention. Thereafter, regular meetings of the Conference of the States Parties shall be held in accordance with the rules of procedure adopted by the Conference.

3. The Conference of the States Parties shall adopt rules of procedure and rules governing the functioning of the activities set forth in this article, including

rules concerning the admission and participation of observers, and the payment of expenses incurred in carrying out those activities.

4. The Conference of the States Parties shall agree upon activities, procedures and methods of work to achieve the objectives set forth in paragraph 1 of this article, including:

(a) Facilitating activities by States Parties under articles 60 and 62 and chapters II to V of this Convention, including by encouraging the mobilization of voluntary contributions;

(b) Facilitating the exchange of information among States Parties on patterns and trends in corruption and on successful practices for preventing and combating it and for the return of proceeds of crime, through, inter alia, the publication of relevant information as mentioned in this article;

(c) Cooperating with relevant international and regional organizations and mechanisms and non-governmental organizations;

(d) Making appropriate use of relevant information produced by other international and regional mechanisms for combating and preventing corruption in order to avoid unnecessary duplication of work;

(e) Reviewing periodically the implementation of this Convention by its States Parties;

(f) Making recommendations to improve this Convention and its implementation;

(g) Taking note of the technical assistance requirements of States Parties with regard to the implementation of this Convention and recommending any action it may deem necessary in that respect.

5. For the purpose of paragraph 4 of this article, the Conference of the States Parties shall acquire the necessary knowledge of the measures taken by States Parties in implementing this Convention and the difficulties encountered by them in doing so through information provided by them and through such supplemental review mechanisms as may be established by the Conference of the States Parties.

6. Each State Party shall provide the Conference of the States Parties with information on its programmes, plans and practices, as well as on legislative and administrative measures to implement this Convention, as required by the Conference of the States Parties. The Conference of the States Parties shall examine the most effective way of receiving and acting upon information, including, inter alia, information received from States Parties and from competent international organizations. Inputs received from relevant non-governmental organizations duly accredited in accordance with procedures to be decided upon by the Conference of the States Parties may also be considered.

7. Pursuant to paragraphs 4 to 6 of this article, the Conference of the States Parties shall establish, if it deems it necessary, any appropriate mechanism or body to assist in the effective implementation of the Convention.

Article 64
Secretariat

1. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary secretariat services to the Conference of the States Parties to the Convention.

2. The secretariat shall:

(a) Assist the Conference of the States Parties in carrying out the activities set forth in article 63 of this Convention and make arrangements and provide the necessary services for the sessions of the Conference of the States Parties;

(b) Upon request, assist States Parties in providing information to the Conference of the States Parties as envisaged in article 63, paragraphs 5 and 6, of this Convention; and

(c) Ensure the necessary coordination with the secretariats of relevant international and regional organizations.

Chapter VIII

Final provisions

Article 65

Implementation of the Convention

1. Each State Party shall take the necessary measures, including legislative and administrative measures, in accordance with fundamental principles of its domestic law, to ensure the implementation of its obligations under this Convention.

2. Each State Party may adopt more strict or severe measures than those provided for by this Convention for preventing and combating corruption.

Article 66

Settlement of disputes

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 67

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be open to all States for signature from 9 to 11 December 2003 in Merida, Mexico, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 9 December 2005.

2. This Convention shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Convention in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Convention is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Convention. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 68

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention after the deposit of the thirtieth instrument of such action, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Convention enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is later.

Article 69

Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Convention, a State Party may propose an amendment and transmit it to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the States

Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The Conference of the States Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of the States Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Convention and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 70
Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Convention when all of its member States have denounced it.

Article 71
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Convention.

2. The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention.

คำแปล

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003*

โดย

คณะกรรมการพิจารณาพันธกรณี

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003

---

*ที่มา : สำนักงานกิจการยุติธรรม สืบค้นจาก <http://www.oja.go.th/doc/Lists/doc1/DispForm.aspx?ID=238>

	เรื่อง	สารบัญ
อารัมภบท		
หมวดที่ 1	บทบัญญัติทั่วไป	ข้อ 1 - 4
หมวดที่ 2	มาตรการป้องกัน	ข้อ 5 - 14
หมวดที่ 3	การกำหนดให้เป็นความผิด ทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย	ข้อ 15 - 42
หมวดที่ 4	ความร่วมมือระหว่างประเทศ	ข้อ 43 - 50
หมวดที่ 5	การติดตามสินทรัพย์คืน	ข้อ 51 - 59
หมวดที่ 6	ความช่วยเหลือทางวิชาการ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	ข้อ 60 - 62
หมวดที่ 7	กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา	ข้อ 63 - 64
หมวดที่ 8	บทบัญญัติสุดท้าย	ข้อ 65 - 71

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต

อารัมภบท

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้

ห่วงกังวลในความรุนแรงของปัญหาและภัยคุกคามอันเกิดจากการทุจริตที่มีต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของสังคม ซึ่งบ่อนทำลายสถาบันและคุณค่าแห่งประชาธิปไตย คุณค่าทางจริยธรรม และความยุติธรรม และเป็นอันตรายต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและหลักนิติธรรม

ห่วงกังวลอีกด้วยในความเชื่อมโยงระหว่างการทุจริตและอาชญากรรมในรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรอาชญากรรมและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงการฟอกเงิน

ห่วงกังวลต่อไปอีกในกรณีต่าง ๆ ของการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์จำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นส่วนสำคัญของทรัพยากรแห่งรัฐและที่คุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของรัฐเหล่านั้น

เชื่อมั่นว่าการทุจริตมิได้เป็นเรื่องระดับท้องถิ่นอีกต่อไปแต่เป็นปรากฏการณ์ข้ามชาติซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจทั้งปวง ทำให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและควบคุมการทุจริตเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

เชื่อมั่นอีกด้วยว่าแนวทางที่ครอบคลุมโดยสมบูรณ์และมีความหลากหลายในเชิงวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นต่อการป้องกันและต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

เชื่อมั่นต่อไปอีกว่าการเข้าถึงซึ่งการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการได้โดยง่าย สามารถมีบทบาทอย่างสำคัญในการเพิ่มพูนความสามารถของรัฐ รวมถึงโดยการเสริมสร้างขีดความสามารถและโดยการจัดตั้งสถาบันเพื่อป้องกันและต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

เชื่อมั่นว่าความร่ำรวยส่วนบุคคลที่ได้มาโดยผิดกฎหมายก่อให้เกิดความเสียหายโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสถาบันประชาธิปไตย เศรษฐกิจของชาติ และหลักนิติธรรม

ตกลงใจที่จะป้องกัน สืบหา และยับยั้ง โดยวิธีการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการโอนสินทรัพย์ที่ได้มาโดยผิดกฎหมายระหว่างประเทศ และที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการติดตามสินทรัพย์คืน

ยอมรับหลักการพื้นฐานของกระบวนการอันชอบธรรมตามกฎหมายในการพิจารณาคดีอาญา และการพิจารณาคดีแพ่งหรือคดีปกครองเพื่อวินิจฉัยสิทธิในทรัพย์สิน

คำนึงถึงว่าการป้องกันและขจัดการทุจริตเป็นความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง และรัฐต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยการสนับสนุนและการเข้าร่วมของปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่นอกภาครัฐ เช่น ประชาสังคม องค์กรเอกชน และองค์กรระดับชุมชนท้องถิ่น หากประสงค์ให้ความพยายามของรัฐทั้งปวงนั้นบังเกิดประสิทธิผล

คำนี้ยังอีกด้วยถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและทรัพย์สินของรัฐ ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และความเสมอภาคกันทางกฎหมายและความจำเป็นในการพิทักษ์รักษาความซื่อสัตย์สุจริตและ ส่งเสริมวัฒนธรรมในการปฏิเสธการทุจริต

ชมเชยงานของคณะกรรมการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาและ สำนักงานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ระลึกถึงการดำเนินงานในด้านนี้ขององค์การระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค รวมทั้งกิจกรรมของสหภาพแอฟริกัน คณะมนตรีแห่งยุโรป คณะมนตรีความร่วมมือด้านศุลกากร (ซึ่งรู้จักกันในนามขององค์การศุลกากรโลก) สหภาพยุโรป สมาคมแห่งรัฐอาหรับ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา และองค์กรรัฐอเมริกัน

พิเคราะห์ด้วยความชื่นชมต่อตราสารพหุภาคีในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต ซึ่งนอกจากตราสารอื่นๆ แล้ว ยังรวมถึงอนุสัญญาของรัฐอเมริกันว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ซึ่งองค์กรรัฐอเมริกันได้รับเอาเมื่อวันที่ 29 มีนาคม ค.ศ. 1996 อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตในวงราชการของ ประชาคมยุโรปหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิกแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปได้รับเอาเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม ค.ศ. 1997 อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในธุรกรรม ระหว่างประเทศ ซึ่งองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาได้รับเอาเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1997 อนุสัญญากฎหมายอาญาว่าด้วยการทุจริต ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีของคณะมนตรีแห่งยุโรปได้รับเอา เมื่อวันที่ 27 มกราคม ค.ศ. 1999 อนุสัญญากฎหมายแพ่งว่าด้วยการทุจริต ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรีของ คณะมนตรีแห่งยุโรปได้รับเอาเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1999 และอนุสัญญาของสหภาพแอฟริกันว่าด้วย การป้องกันและต่อต้านการทุจริต ซึ่งประมุขแห่งรัฐและรัฐบาลแห่งสหภาพแอฟริกันได้รับเอาเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม ค.ศ. 2003

ยินดีต้อนรับการมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 29 กันยายน ค.ศ. 2003 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

หมวด 1 บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ 1

ความมุ่งประสงค์

ความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ คือ

- (ก) ส่งเสริมและเสริมสร้างมาตรการในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
- (ข) ส่งเสริม อำนวยความสะดวก และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศและความช่วยเหลือทางวิชาการในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการติดตามทรัพย์สินจากการกระทำผิดกลับคืน
- (ค) ส่งเสริมความมีคุณธรรม ตรวจสอบได้ และการบริหารกิจการบ้านเมืองและทรัพย์สินของรัฐอย่างเหมาะสม

ข้อ 2

บทนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้

(ก) “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายถึง (1) บุคคลใด ๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐภาคี ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะถาวรหรือชั่วคราว ไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงระดับอาวุโสของบุคคลนั้น (2) บุคคลอื่นใด ซึ่งปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับหน้าที่ราชการ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น และตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น (3) บุคคลอื่นใด ซึ่งกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นกำหนดว่าเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อย่างไรก็ตาม เพื่อความมุ่งประสงค์ของมาตรการพิเศษบางประการในหมวด 2 ของอนุสัญญานี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อาจหมายถึงบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการหรือให้บริการสาธารณะตามที่ระบุไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นและตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น

(ข) “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายถึง บุคคลใด ๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐต่างประเทศ ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง และบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

(ค) “เจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ” หมายถึง ข้าราชการพลเรือนระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดซึ่งได้รับมอบอำนาจจากองค์การภาครัฐระหว่างประเทศนั้น ให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่างประเทศดังกล่าว

(ง) “ทรัพย์สิน” หมายถึง สิทธิทรัพย์สินทุกประเภท ไม่ว่ามีรูปร่างหรือไม่มีรูปร่างเคลื่อนที่ได้หรือเคลื่อนที่ไม่ได้ จับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้ และเอกสารหรือตราสารทางกฎหมายที่เป็นหลักฐานกรรมสิทธิ์หรือผลประโยชน์ในทรัพย์สินเช่นว่า

(จ) “ทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดทางอาญา” หมายถึง ทรัพย์สินใด ๆ ที่เกิดจากหรือได้รับมาโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิด

(ฉ) “การอายัด” หรือ “การยึด” หมายถึง การห้ามโอน เปลี่ยนสภาพ จำหน่ายจ่ายโอน หรือเคลื่อนย้ายทรัพย์สินเป็นการชั่วคราวหรือการเก็บรักษาหรือควบคุมทรัพย์สินเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งที่ออกโดยศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่น

(ช) “การริบทรัพย์สิน” ซึ่งรวมถึงการริบโดยเจาะจงตัวทรัพย์สินในกรณีที่ใช้บังคับได้ หมายถึง การบังคับเอาทรัพย์สินไปอย่างถาวร โดยคำสั่งศาลหรือโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่น

(ซ) “ความผิดมูลฐาน” หมายถึง ความผิดใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุก่อให้เกิดทรัพย์สินที่อาจกลายเป็นมูลฐานของความผิดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 23 ของอนุสัญญา

(ฅ) “การจัดส่งภายใต้การควบคุม” หมายถึง วิธีการที่อนุญาตให้นำของผิดกฎหมายหรือต้องสงสัยออกไปจาก ผ่าน หรือเข้าไปในอาณาเขตของรัฐใดรัฐหนึ่งหรือหลายรัฐ โดยการรับรู้และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อการสืบสวนสอบสวนความผิด และเพื่อการระบุชี้ตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น

ข้อ 3

ขอบเขตการใช้บังคับ

1. โดยเป็นไปตามบทนิยามของอนุสัญญานี้ อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับกับการป้องกันการสืบสวนสอบสวน และการฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับการทุจริต และกับการอายัด การยึด การริบทรัพย์สิน และการส่งคืนซึ่งทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ ความผิดซึ่งระบุไว้ในอนุสัญญานี้ไม่จำเป็นต้องก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นภัยแก่ทรัพย์สินของรัฐ เว้นแต่อนุสัญญานี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 4

การคุ้มครองอธิปไตย

1. ให้รัฐภาคีปฏิบัติตามพันธกรณีของตนภายใต้อนุสัญญานี้ ในทางที่สอดคล้องกับหลักการความเสมอภาคแห่งอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐ และหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่น

2. ไม่มีควมใดในอนุสัญญานี้ที่ให้สิทธิแก่รัฐภาคีหนึ่งในการดำเนินการในอาณาเขตของรัฐอื่นหนึ่ง โดยการใช้เขตอำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกฎหมายภายในของรัฐหลังนั้นสงวนไว้ให้เฉพาะเจ้าหน้าที่ของตน

หมวด 2   มาตรการป้องกัน

ข้อ 5

นโยบายและแนวปฏิบัติเชิงป้องกันเพื่อต่อต้านการทุจริต

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพัฒนาและปฏิบัติตาม หรือคงไว้ซึ่งนโยบายการประสานงานในการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมและสะท้อนหลักการของหลักนิติธรรม การบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองและทรัพย์สินของรัฐอย่างเหมาะสมความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน
2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะจัดให้มี และส่งเสริมแนวปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมุ่งป้องกันการทุจริต
3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะประเมินเครื่องมือทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรการทางการบริหารปกครองเป็นระยะ เพื่อพิจารณาว่าเพียงพอแก่การป้องกันและต่อต้านการทุจริตหรือไม่
4. รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือระหว่างกันและแก่องค์กรระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนามาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในข้อนี้ ทั้งนี้ ตามที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ความร่วมมือดังกล่าวอาจรวมถึงการมีส่วนร่วมในแผนการดำเนินงานและโครงการระหว่างประเทศซึ่งมุ่งป้องกันการทุจริต

ข้อ 6

องค์กรการต่อต้านการทุจริตเชิงป้องกัน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันความมีอยู่ขององค์กรหนึ่งหรือหลายองค์กรตามความเหมาะสมในการป้องกันการทุจริต ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น
  - (ก) ปฏิบัติตามนโยบายที่กล่าวถึงในข้อ 5 ของอนุสัญญาฯ และควบคุมดูแลและประสานการปฏิบัติตามนโยบายเหล่านั้นในกรณีที่เหมาะสม
  - (ข) เพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต
2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องอนุญาตให้องค์กรที่กล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อนี้มีอิสระตามความจำเป็น โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน เพื่อให้องค์กรดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากอิทธิพลในทางมิชอบใด ๆ โดยรัฐควรจัดหาทรัพยากรด้านวัตถุที่จำเป็นและพนักงานผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนควรจัดให้มีการฝึกอบรมตามที่พนักงานเห็นว่าอาจต้องการเพื่อใช้ปฏิบัติหน้าที่ของตน
3. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐแจ้งชื่อและที่อยู่ของหน่วยงานซึ่งอาจช่วยรัฐภาคีอื่น ๆ ในการพัฒนาและปฏิบัติตามมาตรการพิเศษสำหรับการป้องกันการทุจริตให้เลขาธิการสหประชาชาติทราบ

ข้อ 7

ภาครัฐ

1. รัฐบาลแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะรับเอา คงไว้ และเสริมสร้างระบบการสรรหา การจ้าง การรักษาไว้ การเลื่อนระดับ และการเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน ตามความเหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ทั้งนี้ อาจรวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ด้วยตามความเหมาะสม ดังนี้

(ก) ระบบดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักความมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และหลักเกณฑ์ที่วัดได้ เช่น คุณธรรม ความเที่ยงธรรม และความถนัด เป็นต้น

(ข) ระบบดังกล่าวรวมถึงการมีกระบวนการที่เพียงพอสำหรับการคัดเลือกและฝึกอบรมบุคคล เพื่อตำแหน่งหน้าที่ราชการที่พิจารณาว่ามีความอ่อนไหวต่อการกระทำทุจริตและในกรณีที่เหมาะสม สำหรับการหมุนเวียนบุคคลดังกล่าวไปยังตำแหน่งอื่น

(ค) ระบบดังกล่าวเป็นการส่งเสริมการให้ค่าตอบแทนที่เพียงพอและอัตราค่าตอบแทนที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของรัฐภาคนั้น

(ง) ระบบดังกล่าวส่งเสริมแผนงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อช่วยให้ข้าราชการพลเรือนสามารถบรรลุข้อกำหนดเกณฑ์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างถูกต้อง นำเคารพ และเหมาะสม และให้การฝึกอบรมเฉพาะด้านและอย่างเหมาะสมแก่ข้าราชการพลเรือนเพื่อเพิ่มพูนให้มีความตระหนักถึงความเสี่ยงต่าง ๆ ต่อการเกิดทุจริตซึ่งมีอยู่เป็นปกติวิสัยในการปฏิบัติหน้าที่ของตนแผนงานดังกล่าวอาจอ้างอิงถึงจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมในสาขาที่ใช้บังคับ

2. รัฐบาลแต่ละรัฐต้องพิจารณาอีกด้วยในการรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและการบริหารปกครองที่เหมาะสมในการบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งบุคคลเข้ารับตำแหน่งราชการ ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้และ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

3. รัฐบาลแต่ละรัฐ ต้องพิจารณาอีกด้วยในการดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติและการบริหารปกครองที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มพูนความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้ารับตำแหน่งราชการและการสนับสนุนทางการเงินของพรรคการเมืองในกรณีที่ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้และ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

4. รัฐบาลแต่ละรัฐต้องพยายามรับเอา คงไว้ และเสริมสร้างระบบที่ส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

ข้อ 8

จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1. เพื่อต่อต้านการทุจริต นอกจากโดยประการอื่นแล้วรัฐภาคีแต่ละรัฐต้องส่งเสริมความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน
2. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามให้มีการบังคับใช้จรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างถูกต้อง นำเคารพ และเหมาะสม ทั้งนี้ ภายในระบบกฎหมายและสถาบันของตน
3. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาถึงแนวคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้องขององค์การระดับภูมิภาค องค์การระหว่างภูมิภาคและองค์การพหุภาคี เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 51/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 1996 ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน
4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาอีกด้วยที่จะจัดทำมาตรการและระบบที่อำนวยความสะดวกในการรายงานโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งการกระทำการทุจริตต่อเจ้าหน้าที่ หากในการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้รับทราบว่ามีกรกระทำเช่นว่า ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน
5. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามจัดทำมาตรการและระบบที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำคำแถลงต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากประการอื่นแล้ว ได้แก่ กิจกรรมภายนอกการทำงาน การลงทุน สินทรัพย์ และของขวัญหรือผลประโยชน์จำนวนมากของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจทำให้เกิดการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน
6. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณานำมาตรการทางวินัยหรือมาตรการอื่นใดมาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งฝ่าฝืนจรรยาบรรณหรือมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมใด ๆ ซึ่งจัดทำขึ้นตามข้อนี้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน

ข้อ 9

การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดการการคลังของรัฐ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นในการจัดทำระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมที่มีประสิทธิภาพ โดยนอกจากประการอื่นแล้ว ได้แก่การป้องกันการทุจริต บนพื้นฐานของความโปร่งใส การแข่งขัน และหลักเกณฑ์ที่วัดได้ในการตัดสินใจ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ระบบเช่นว่า ซึ่งอาจคำนึงถึงวงเงิน ในการบังคับใช้ที่เหมาะสมด้วย นอกจากประการอื่นแล้ว ต้องระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) การเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการและสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งข้อมูลข่าวสารในการเชิญให้เข้าร่วมเสนอราคา และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์โดยตรงเกี่ยวกับการได้รับเลือกให้ทำสัญญา ทั้งนี้ โดยให้ผู้เสนอราคาที่อยู่ในเกณฑ์มีเวลาเพียงพอในการเตรียมและยื่นเสนอราคาของตน

(ข) การจัดทำเงื่อนไขในการเข้าร่วมเสนอราคาไว้ล่วงหน้า ซึ่งรวมทั้งการคัดเลือกและการได้รับเลือกให้ทำสัญญาและกฎเกณฑ์ในการเสนอราคา และการประกาศให้ทราบทั่วกันถึงเงื่อนไขดังกล่าว

(ค) การใช้หลักเกณฑ์ที่เป็นกลางและเป็นข้อวินิจฉัยล่วงหน้าสำหรับการตัดสินใจจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการพิสูจน์ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้บังคับกฎเกณฑ์และกระบวนการดังกล่าวในภายหลัง

(ง) ระบบการทบทวนภายในที่มีประสิทธิผล รวมถึงระบบการอุทธรณ์ที่มีประสิทธิผล เพื่อประกันการได้เบี่ยงและการเยียวยาความเสียหายในทางกฎหมายในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือกระบวนการที่จัดทำตามวรรคนี้

(จ) ในกรณีที่เหมาะสม มาตรการในการกำกับดูแลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง อาทิเช่น การเปิดเผยเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ กระบวนการคัดเลือก และข้อกำหนดการฝึกอบรมนั้น ๆ

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมความ โปร่งใสและตรวจสอบได้ในการจัดการการคลังของรัฐ โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน มาตรการเช่นว่า นอกจากประการอื่นแล้วต้องรวมเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(ก) กระบวนการในการรับเองประมาณแผ่นดิน

(ข) การรายงานรายรับและค่าใช้จ่ายในเวลาอันควร

(ค) ระบบมาตรฐานด้านบัญชีและการสอบบัญชีและการควบคุมดูแลที่เกี่ยวข้อง

(ง) ระบบการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และ

(จ) ในกรณีที่เหมาะสม การปรับปรุงแก้ไข ในกรณีไม่สามารถดำเนินการตามข้อกำหนดซึ่งบัญญัติไว้ในวรรคนี้

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการทางแพ่งและทางปกครองเท่าที่อาจจำเป็นเพื่อรักษาไว้ซึ่งความครบถ้วนสมบูรณ์ของสมุดบัญชี บันทึก รายงานการเงิน หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับรายจ่ายและรายรับของรัฐ และเพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสารดังกล่าว ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายของตน

ข้อ 10

การรายงานต่อสาธารณะ

โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการต่อต้านการทุจริต รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นทั้งปวงโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนเพื่อเพิ่มพูนความโปร่งใส ในการ

บริหารปกครองของรัฐ รวมถึงกระบวนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรของรัฐ ในกรณีที่เหมาะสม มาตรการเช่นว่า นอกจากประการอื่นแล้ว อาจรวมถึง

(ก) การรับเอากระบวนการและข้อบังคับเพื่อให้สาธารณชนทั่วไปได้รับข้อมูลในกรณีที่เหมาะสมเกี่ยวกับองค์กร กระบวนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารปกครองของรัฐ และโดยคำนึงถึงอย่างเป็นธรรมในการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าวินิจฉัยและการดำเนินการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชน

(ข) การทำให้กระบวนการบริหารปกครองง่ายขึ้นในกรณีที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สาธารณชนในการเข้าถึงเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในดำเนินการตัดสินใจ และ

(ค) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารซึ่งอาจรวมถึงการรายงานเป็นระยะในเรื่องความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตในการบริหารปกครองของรัฐ

ข้อ 11

มาตรการที่เกี่ยวกับการรับราชการฝ่ายตุลาการและฝ่ายอัยการ

1. โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการและบทบาทที่สำคัญของตุลาการในการต่อต้านการทุจริต รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการ เพื่อเสริมสร้างควมมีคุณธรรมและป้องกันโอกาสในการทุจริตในหมู่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ มาตรการเช่นว่าอาจรวมถึงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความประพฤติของข้าราชการฝ่ายตุลาการ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของรัฐนั้นและไม่กระทบกระเทือนต่อความเป็นอิสระฝ่ายตุลาการ

2. มาตรการที่ให้ผลในลักษณะเดียวกับที่กำหนดในวรรค 1 ของข้อนี้อาจนำมาใช้กับการรับราชการฝ่ายอัยการในบรรดารัฐภาคีที่ฝ่ายอัยการมิได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายตุลาการแต่มีความเป็นอิสระในการทำงานเดียวกับฝ่ายตุลาการ

ข้อ 12

ภาคเอกชน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการในการป้องกันการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน เพิ่มพูนมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีในภาคเอกชนและในกรณีที่เหมาะสม จัดให้มีการลงโทษทางแพ่งทางปกครอง หรือทางอาญา ที่มีประสิทธิผล ได้สัดส่วน และเป็นการห้ามปรามยับยั้ง สำหรับการไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการเช่นว่า ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน

2. มาตรการที่จะทำให้อัตถุประสงค์เหล่านี้สัมฤทธิ์ผล นอกจากประการอื่นแล้ว อาจรวมถึง

(ก) การส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(ข) การส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานและกระบวนการที่มีจุดประสงค์ในการพิทักษ์รักษาคุณธรรมของหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจรรยาบรรณในการประกอบกิจการงานทางธุรกิจและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทั้งปวงอย่างถูกต้อง น่าเคารพ และเหมาะสม และการป้องกันความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมและในการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติทางการค้าที่ดีในหมู่ธุรกิจและ
ความเกี่ยวพันทางสัญญาด้านธุรกิจกับรัฐนั้นๆ

(ค) การส่งเสริมความโปร่งใสในหมู่หน่วยงานภาคเอกชน รวมทั้งมาตรการเกี่ยวกับการแสดงตนของนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและการจัดการหน่วยงานในรูปบริษัท

(ง) การป้องกันการใช้กระบวนการในการกำกับดูแลหน่วยงานภาคเอกชนในทางที่ผิดรวมถึงกระบวนการเกี่ยวกับการอุดหนุนและการออกใบอนุญาตโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐสำหรับกิจกรรมทางพาณิชย์

(จ) การป้องกันความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมโดยการกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับกิจการงานทางวิชาชีพของอดีตเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเกี่ยวกับการว่าจ้างเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยภาคเอกชนภายหลังการลาออกหรือการเกษียณอายุ ในกรณีที่กิจการงานหรือการว่าจ้างเช่นว่าเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหรืออยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐเหล่านั้นในระหว่างวาระการดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมและภายในระยะเวลาอันควร

(ฉ) ประกันว่ากิจการของเอกชนมีการควบคุมการสอบบัญชีภายในอย่างพอเพียงที่จะช่วยในการป้องกันและสืบหาการกระทำทุจริต และบัญชีและรายงานการเงินตามที่กำหนดไว้ของกิจการของเอกชนเช่นว่าอยู่ภายใต้กระบวนการสอบบัญชีและการรับรองความถูกต้องที่เหมาะสม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงโครงสร้างและขนาดของบริษัทนั้น ๆ

3. เพื่อป้องกันการทุจริต รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องดำเนินการที่อาจจำเป็น โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในและข้อบังคับเกี่ยวกับการดูแลรักษาสมุดบัญชี บันทึกรายงานการเงิน และมาตรฐานทางบัญชีและการสอบบัญชีเพื่อห้ามการกระทำดังต่อไปนี้ที่ดำเนินการเพื่อความมุ่งประสงค์ในการกระทำความผิดใด ๆ ที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้

(ก) การทำให้รายการที่เกิดขึ้นไม่ผ่านการบันทึกบัญชี

(ข) การทำธุรกรรมที่ไม่ผ่านการบันทึก หรือไม่มีการระบุชี้ชัดอย่างเพียงพอ

(ค) การบันทึกค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดขึ้นจริง

(ง) การลงบัญชีหนี้สินซึ่งมีหลักฐานบ่งชี้ของวัตถุแห่งหนี้ที่ไม่ถูกต้อง

(จ) การใช้เอกสารเท็จ และ

(ฉ) การทำลายเอกสารทางบัญชีโดยเจตนาก่อนเวลาที่คาดการณ์ไว้ตามกฎหมาย

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องไม่อนุญาตให้นำค่าใช้จ่ายที่เป็นส่วนหนึ่งของสินบน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความผิดตามที่กำหนดโดยเป็นไปตามข้อ 15 และข้อ 16 ของอนุสัญญานี้และในกรณีที่เหมาะสม ค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้มีการกระทำทุจริตมาหักลดหย่อนภาษี

ข้อ 13

การมีส่วนร่วมของสังคม

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมภายในขอบเขตวิธีการของตนและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ประชาสังคม องค์กรเอกชน และองค์กรระดับชุมชนท้องถิ่น ในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และเพื่อให้สาธารณชนเพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับความมีอยู่ สาเหตุและความร้ายแรง และภัยคุกคามซึ่งเกิดจากการทุจริต ทั้งนี้ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมควรดำเนินการโดยมาตรการเช่นดังต่อไปนี้

(ก) การเพิ่มพูนความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในกระบวนการตัดสินใจ

(ข) การประกันว่าสาธารณชนมีทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ค) การดำเนินกิจกรรมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณชนเพื่อสนับสนุนการไม่ยอมอดทนต่อการทุจริตตลอดจนแผนการศึกษาของรัฐบาลซึ่งรวมถึงหลักสูตรของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

(ง) การเคารพ ส่งเสริม และคุ้มครองเสรีภาพในการแสวงหาได้มา และตีพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริต โดยเสรีภาพนั้นอาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัดบางประการ แต่ข้อจำกัดเหล่านี้ต้องมีเพียงเช่นที่กฎหมายกำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็น

(1) เพื่อการเคารพในสิทธิและชื่อเสียงของบุคคลอื่น

(2) เพื่อการคุ้มครองความมั่นคงแห่งชาติหรือความสงบเรียบร้อยของสาธารณชนหรือสุขอนามัยหรือศีลธรรมอันดีของสาธารณชน

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกันให้หน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการกล่าวถึงในอนุสัญญานี้เป็นที่รู้จักของสาธารณชน และในกรณีที่เหมาะสมให้ประชาชนมีทางเข้าถึงหน่วยงานเช่นว่าได้ในกรรายงานซึ่งรวมถึงการรายงานโดยไม่เปิดเผยชื่อผู้รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าจะก่อให้เกิดความผิดที่กำหนดขึ้นตามอนุสัญญานี้

ข้อ 14

มาตรการป้องกันการฟอกเงิน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้อง

(ก) จัดให้มีระบบที่กำหนดข้อบังคับและมีการควบคุมดูแลที่ครอบคลุมโดยสมบูรณ์ภายในรัฐของตนสำหรับธนาคารและสถาบันการเงินที่มีธนาคาร รวมทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ให้บริการอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการโอนเงินหรือมูลค่า และในกรณีที่เหมาะสม หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษต่อการฟอกเงิน ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจของรัฐนั้น เพื่อยับยั้งและสืบหาการฟอกเงินทุกรูปแบบ โดยระบบดังกล่าวต้องเน้นที่ข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักฐานแสดงตนของลูกค้า และในกรณีที่

เหมาะสม หลักฐานแสดงตนของเจ้าของบัญชีผู้รับประโยชน์ การเก็บรักษากฎหมาย และการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

(ข) โดยไม่กระทบกระเทือนต่อข้อ 46 แห่งอนุสัญญาฯ ประกันว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้ออกข้อบังคับ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่อื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับการต่อต้านการฟอกเงิน (ซึ่งรวมถึงเจ้าพนักงานในการยุติธรรมด้วยในกรณีที่เหมาะสมภายใต้กฎหมายภายใน) มีความสามารถในการให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระดับประเทศและระหว่างประเทศได้ภายในขอบเขตเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎหมายของตน และเพื่อประโยชน์แห่งการนั้น ต้องพิจารณาจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงิน เพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งชาติในการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการฟอกเงินที่อาจเกิดขึ้น

2. รัฐภาคีต้องพิจารณาดำเนินมาตรการที่เป็นไปได้ในการสืบหาและกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของตนซึ่งเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้บางลักษณะภายใต้การพิทักษ์ความปลอดภัยเพื่อป้องกันการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมและโดยปราศจากการขัดขวางในทางใดๆต่อการเคลื่อนย้ายทุนที่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรการเช่นนี้อาจรวมถึงข้อกำหนดให้บุคคลและองค์กรธุรกิจ รายงานการโอนข้ามพรมแดนซึ่งเงินสดที่เป็นจำนวนสำคัญหรือตราสารเปลี่ยนมือได้บางลักษณะ

3. รัฐภาคีต้องพิจารณาดำเนินมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการกำหนดให้สถาบันการเงินรวมทั้งผู้ส่งเงินดำเนินการดังนี้

(ก) ระบุไว้ด้วยซึ่งข้อมูลที่ต้องแม่นยำและมีความสำคัญเกี่ยวกับผู้โอนในแบบการ โอนเงิน และการส่งข้อความที่เกี่ยวข้องทางอิเล็กทรอนิกส์

(ข) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสารเช่นว่าตลอดวงจรการจ่ายเงิน และ

(ค) เพิ่มการตรวจสอบในการ โอนเงินซึ่งไม่มีข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์เกี่ยวกับผู้โอน

4. เรียกร้องให้รัฐภาคีนำแนวคิดริเริ่มขององค์การต่อต้านการฟอกเงินระดับภูมิภาค ระหว่างภูมิภาค และพหุภาคีมาใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้งระบบที่กำหนดข้อบังคับและมีการควบคุมดูแลภายในรัฐของตนภายใต้ข้อกำหนดของข้อนี้ และโดยไม่กระทบกระเทือนต่อข้ออื่น ๆ ของอนุสัญญาฯ

5. รัฐภาคีต้องพยายามพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้กำกับดูแลด้านการเงิน ทั้งในระดับโลก ระดับทวีปภาคี ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค เพื่อต่อต้านการฟอกเงิน

หมวด 3 การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย

ข้อ 15

การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญา เมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือสำหรับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้น กระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

(ข) การเรียก หรือการรับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้ สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้น กระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

ข้อ 16

การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและ เจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็น เพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้น กระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์ ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดที่สมควรได้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ เช่นที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเป็นความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำโดยเจตนาซึ่งการเรียกหรือการรับ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้น กระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

ข้อ 17

การยกยอก การเบียดบัง

หรือการยกย้ายถ่ายทรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็น เพื่อกำหนดเป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการยกยอก การเบียดบัง หรือการยกย้ายถ่ายเท ทรัพย์สินโดยประการอื่นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือของบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่น ในทรัพย์สินกองทุนหรือหลักทรัพย์ของรัฐหรือเอกชน หรือสิ่งที่มีค่าอื่นใด ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้ รับมอบหมายให้ดูแล โดยเหตุแห่งตำแหน่งหน้าที่ของตน

ข้อ 18

การใช้สิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญา เมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นใด โดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือบุคคลนั้นใช้สิทธิพล ซึ่งมีอยู่จริงหรือที่กักตักว่ามีไปในทางที่มิชอบ โดยมุ่งหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีการใช้สิทธิพลนั้นหรือบุคคลอื่นใดได้รับประโยชน์ที่มิควรได้จากหน่วยงานบริหารปกครอง หรือหน่วยงานรัฐของรัฐภาคีนั้น

(ข) การเรียกหรือการรับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นใดไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือบุคคลนั้นใช้สิทธิพล ซึ่งมีอยู่จริงหรือที่กักตักว่ามีไปในทางที่มิชอบ โดยมุ่งหมายให้ได้มาซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้จากหน่วยงานบริหารปกครองหรือหน่วยงานรัฐของรัฐภาคี

ข้อ 19

การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งหมายถึงการกระทำหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น

ข้อ 20

การร่ำรวยโดยผิดกฎหมาย

ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญและหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนาสำหรับการร่ำรวยโดยผิดกฎหมาย ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่สามารถอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผลถึงความเกี่ยวโยงของทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นนั้นกับรายได้โดยชอบด้วยกฎหมายของตน

ข้อ 21

การให้สินบนในภาคเอกชน

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการด้านนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้ ในการประกอบกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ การเงิน หรือการพาณิชย์ เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้โดยตรงหรือโดยอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้แก่บุคคลใด ๆ ซึ่งก่อกับการหรือทำงานในฐานะใด ๆ แก่หน่วยงานภาคเอกชน แก่บุคคลนั้นเองหรือแก่บุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ อันเป็นการผิดต่อหน้าที่ของบุคคลนั้น

(ข) การเรียกหรือการรับโดยตรงหรือโดยอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มิควรได้โดยบุคคลใด ๆ ซึ่งก่อกับการหรือทำงานในฐานะใด ๆ แก่หน่วยงานภาคเอกชนแก่บุคคลนั้นเองหรือแก่บุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ อันเป็นการผิดต่อหน้าที่ของบุคคลนั้น

ข้อ 22

การยกยอกทรัพย์สินในภาคเอกชน

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการด้านนิติบัญญัติและด้านอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การยกยอกโดยบุคคลซึ่งก่อกับการหรือทำงานในฐานะใด ๆ ในหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งทรัพย์สิน กองทุนหรือหลักทรัพย์ภาคเอกชน หรือสิ่งมีค่าอื่น ซึ่งตนได้รับมอบหมายให้ดูแลทรัพย์สินนั้น โดยเหตุแห่งตำแหน่งหน้าที่ของตน เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเงิน หรือการพาณิชย์

ข้อ 23

การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา

1. โดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็น ในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้ เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) (1) การเปลี่ยนแปลงสภาพหรือการ โอนซึ่งทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดทางอาญา เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปกปิด หรืออำพรางที่มาอันมิชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินนั้นหรือในการช่วยบุคคลใด ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานในการหลบเลี่ยงผลทางกฎหมายสำหรับการกระทำของบุคคลดังกล่าว

(2) การปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง แหล่งที่มา ที่ตั้ง การจำหน่ายจ่ายโอน การเคลื่อนย้าย หรือกรรมสิทธิ์ใน หรือสิทธิที่เกี่ยวข้องทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา

(ข) ภายใต้แนวคิดพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน

(1) การถือครอง การครอบครอง หรือการใช้ซึ่งทรัพย์สิน โดยรู้ในเวลาที่ได้รับมาว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา

(2) การมีส่วนร่วมในการกระทำ การเข้าร่วม หรือการสมคบกันกระทำความผิด การพยายามกระทำความผิด การช่วยเหลือ การยุยง การอำนวยความสะดวก และการให้คำปรึกษาหารือในการกระทำความผิดใด ๆ ที่กำหนดไว้ตามข้อนี้

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามหรือการบังคับใช้วรรค 1 ของข้อนี้

(ก) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องหาทางนำวรรค 1 ของข้อนี้ไปใช้บังคับกับความผิดมูลฐานในขอบเขตที่กว้างที่สุด

(ข) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องนำไปรวมบัญญัติเป็นความผิดมูลฐาน โดยอย่างน้อยที่สุดให้ครอบคลุมถึงความผิดทางอาญาที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้

(ค) เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค (ข) ข้างต้น ความผิดมูลฐานให้รวมถึงความผิดซึ่งกระทำทั้งภายในและภายนอกเขตอำนาจของรัฐภาคีที่อยู่ในการพิจารณา อย่างไรก็ตาม ความผิดซึ่งกระทำนอกเขตอำนาจของรัฐภาคีจะเป็นความผิดมูลฐานต่อเมื่อการกระทำที่เกี่ยวข้องเป็นความผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายภายในของรัฐซึ่งการกระทำความผิดได้เกิดขึ้น และหากการกระทำนั้นเกิดขึ้นในรัฐภาคีซึ่งปฏิบัติตามหรือบังคับใช้ข้อนี้ การกระทำดังกล่าวจะถือเป็นความผิดอาญาภายใต้กฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นได้

(ง) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องจัดส่งสำเนากฎหมายของตนที่ทำให้ข้อนี้มีผลใช้บังคับและดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ภายหลังจากซึ่งกฎหมายเช่นว่าหรือคำอธิบายของกฎหมายดังกล่าวให้แก่เลขาธิการสหประชาชาติ

(จ) หากหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของรัฐภาคีกำหนดไว้ รัฐภาคีดังกล่าวอาจบัญญัติให้ความผิดตามวรรค 1 ของข้อนี้ไม่ใช้บังคับกับบุคคลซึ่งกระทำความผิดมูลฐานนั้น

ข้อ 24

การปกปิด

โดยไม่กระทบกระเทือนต่อบทบัญญัติของข้อ 23 ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการปกปิดหรือการเก็บรักษาต่อไปซึ่งทรัพย์สินภายหลังจากที่มีการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ โดยบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเช่นว่าเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นรู้ว่าทรัพย์สินเช่นว่าเป็นผลจากการกระทำความผิดใด ๆ ที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้

ข้อ 25

การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การใช้กำลังบังคับ การคุกคาม หรือการข่มขู่ หรือการให้คำมั่นสัญญา การเสนอหรือการให้ประโยชน์อันมิควรได้เพื่อจูงใจให้มีการเบิกความอันเป็นเท็จหรือรบกวนการให้คำเบิกความหรือการนำพยานหลักฐานมาสืบในกระบวนการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฉบับนี้

(ข) การใช้กำลังบังคับ คุกคามหรือข่มขู่เพื่อรบกวนการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ ความในอนุวรรคนี้จะไม่กระทบต่อสิทธิของรัฐภาคีในการออกกฎหมายที่คุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น ๆ ด้วย

ข้อ 26

ความรับผิดชอบของนิติบุคคล

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมายของตนในการกำหนดความรับผิดชอบของนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

2. ภายใต้หลักกฎหมายภายในของรัฐภาคี ความรับผิดชอบของนิติบุคคลอาจเป็นความผิดทางอาญาทางแพ่ง หรือทางปกครองก็ได้

3. ความรับผิดชอบเช่นว่าต้องไม่กระทบต่อความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลธรรมดาซึ่งได้กระทำความผิด

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันเป็นการเฉพาะว่านิติบุคคลที่ต้องรับผิดชอบตามข้อนี้ต้องถูกอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษทางอาญาและไม่ใช่อาญารวมทั้งมาตรการลงโทษทางการเงินที่มีประสิทธิภาพได้สัดส่วน และมีผลในการยับยั้งการกระทำความผิด

ข้อ 27

การมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดและการพยายามกระทำความผิด

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของตนสำหรับการมีส่วนร่วมในฐานะใด ๆ เช่นเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด เป็นผู้ช่วยเหลือหรือก่อให้มีการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของตน สำหรับการพยายามกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของตน สำหรับการเตรียมการเพื่อกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

ข้อ 28

การรู้ข้อเท็จจริง เจตนา และความมุ่งประสงค์ที่เป็นองค์ประกอบของความผิด
การรู้ข้อเท็จจริง เจตนา และความมุ่งประสงค์ที่กำหนดให้เป็นองค์ประกอบของความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ อาจอนุมานจากเหตุการณ์ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

ข้อ 29

อายุความ

ในกรณีที่เหมาะสม รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องกำหนดอายุความภายใต้กฎหมายของตนในการเริ่มกระบวนการพิจารณาสำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้มีระยะเวลาและกำหนดให้อายุความนั้นนานขึ้นหรือให้อายุความสะดุดหยุดลงในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้หลบหนีกระบวนการยุติธรรม

ข้อ 30

การฟ้องคดี การพิจารณาพิพากษา และการลงโทษ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการให้การกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ มีความรับผิดชอบทางโทษที่คำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดนั้น
2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นในการกำหนดหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลอย่างเหมาะสมระหว่างความคุ้มกันหรือเอกสิทธิทางเขตอำนาจที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และหากจำเป็น ความเป็นไปได้ของประสิทธิผลในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และการพิจารณาพิพากษาคดีในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามระบบกฎหมายและหลักการในรัฐธรรมนูญของตน
3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะประกันว่าอำนาจทางกฎหมายในการใช้ดุลพินิจภายใต้กฎหมายภายในของตนเกี่ยวกับการฟ้องคดีบุคคลสำหรับการกระทำความผิดที่กำหนด ตามอนุสัญญานี้ จะนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่มาตรการบังคับทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเหล่านั้น และโดยคำนึงถึงตามควรต่อความจำเป็นในการยับยั้งการกระทำความผิดเช่นนั้น
4. ในคดีของความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสม โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนและโดยคำนึงถึงตามควรต่อสิทธิในการต่อสู้คดีเพื่อหาทางประกันว่าในการพิจารณากำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคำวินิจฉัยให้ปล่อยตัวจำนวนซึ่งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาหรือระหว่าง

อุทธรณ์นั้นได้คำนึงถึงความจำเป็นที่จะประกันการปรากฏตัวของจำเลยในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาครั้งต่อ ๆ ไปแล้ว

5. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดที่เกี่ยวข้องเมื่อพิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นของการปล่อยตัวก่อนกำหนดหรือการพักการลงโทษโดยการคุมประพฤติบุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดเช่นนั้น

6. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณากำหนดกระบวนการในกรณีที่เหมาะสมในการถอดถอนพนักงาน หรือเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับความผิดตามอนุสัญญาฯ โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจภายในขอบเขตเท่าที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน โดยคำนึงถึงการให้ความเคารพต่อหลักการที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์

7. ในกรณีที่มีเหตุผลเพียงพอจากความร้ายแรงของความผิด รัฐภาคีแต่ละรัฐโดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน ต้องพิจารณากำหนดกระบวนการในการตัดสินใจบุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ โดยคำสั่งของศาลหรือวิธีการอื่นที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนี้อยู่ในระยะเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายภายในของตน

(ก) การดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(ข) การดำรงตำแหน่งในวิชาชีพ ซึ่งเป็นของรัฐทั้งหมดหรือบางส่วน

8. วรรค 1 ของข้อนี้จะไม่กระทบต่อการใช้อำนาจทางวินัยต่อข้าราชการพลเรือน โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

9. ไม่มีควมใดในอนุสัญญาฯ จะกระทบต่อหลักการว่ารายละเอียดของความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ และของข้อต่อสู้ทางกฎหมายหรือหลักการทางกฎหมายอื่นใด ซึ่งควบคุมความถูกต้องตามกฎหมายของการกระทำย่อมเป็นไปเพียงที่กฎหมายภายในของรัฐภาคีบัญญัติไว้และการฟ้องร้องดำเนินคดีและลงโทษในความผิดเช่นว่าต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในนั้น

10. รัฐภาคีต้องพยายามส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคมของบุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ

ข้อ 31

การยึด การยึด และการริบทรัพย์สิน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่กว้างที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายในระบบกฎหมายภายในของตน เพื่อให้สามารถมีการริบทรัพย์สินต่อไปนี้

(ก) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ หรือทรัพย์สินอื่นซึ่งมีมูลค่าตรงกับมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเช่นว่า

(ข) ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมืออื่นใด ที่ใช้หรือมุ่งหมายจะใช้ในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นเพื่อให้สามารถระบุพรรณ ตัดตาม อาศัย หรือยึดสิ่งใดซึ่งอ้างถึงในวรรค 1 ของข้อนี้เพื่อความมุ่งประสงค์ในการริบทรัพย์สินในที่สุด

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็น โดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตนในการวางระเบียบเกี่ยวกับการจัดการของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ในการอาชญากรรม หรือริบทรัพย์สินภายใต้วรรค 1 และวรรค 2 ของข้อนี้

4. ถ้าทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือ บางส่วนเป็นทรัพย์สินอื่น ทรัพย์สินนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการที่อ้างถึงในข้อนี้แทนที่ทรัพย์สินที่ได้มา จากการกระทำความผิดนั้น

5. ถ้าทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกนำไปควมรวมกับทรัพย์สินซึ่งได้มาจาก แหล่งที่มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทรัพย์สินนั้นต้องถูกริบเพียงเท่ามูลค่าประเมินของทรัพย์สินที่ได้มาจากการ กระทำความผิดที่ถูกนำมาควมรวมเข้ากับทรัพย์สินนั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่ออำนาจใด ๆ ในการอาชญากรรม หรือยึด

6. รายได้หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า จากทรัพย์สินซึ่งมาจากการเปลี่ยนสภาพหรือการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือ จากทรัพย์สินที่มีส่วนของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดควมรวมอยู่ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรการที่ อ้างถึงในข้อนี้ในลักษณะและขอบเขตเดียวกันกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

7. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้และข้อ 55 ของอนุสัญญา รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องให้อำนาจศาล หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่นใดของตนในการสั่งให้จัดส่งหรือยึดไว้ซึ่งบันทึกของธนาคาร บันทึกการเงินหรือ บันทึกทางการค้า รัฐภาคีต้องไม่ปฏิเสธที่จะดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของวรรคนี้ โดยอ้างเหตุเรื่องความลับ ของธนาคาร

8. รัฐภาคีอาจพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดแสดงที่มา โดยชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินที่มีการกล่าวหาว่าได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า หรือ ทรัพย์สินอื่นซึ่ง จะต้องถูกริบ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่ข้อกำหนดนั้นสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตน และตามหลักของกระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการอื่น ๆ

9. บทบัญญัติของข้อนี้จะต้องไม่ถูกตีความในทางที่กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริต

10. ไม่มีควมใดในข้อนี้ที่จะกระทบต่อหลักการที่ว่ามาตรการต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อนี้ต้องถูก กำหนดไว้อย่างชัดเจนและถือปฏิบัติโดยเป็นไปตามและอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายภายในของรัฐภาคี

ข้อ 32

การคุ้มครองพยาน ผู้เชี่ยวชาญและผู้เสียหาย

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมโดยเป็นไปตามระบบกฎหมายภายในของ ตนและภายใต้วิธีการของตนในการจัดให้มีการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพและผู้เชี่ยวชาญซึ่งให้

คำเบิกความเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ และเท่าที่เหมาะสม แก่ญาติและบุคคลอื่นที่เป็นผู้ใกล้ชิดของบุคคลนั้น ๆ ให้พ้นจากการแก้แค้นหรือข่มขู่ที่อาจเกิดขึ้นได้

2. โดยไม่กระทบต่อสิทธิของจำเลยและสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยชอบธรรม มาตรการที่ควรพิจารณาคำเนิการในวรรค 1 นอกจากประการอื่นแล้ว อาจรวมถึง

(ก) การกำหนดกระบวนการสำหรับการคุ้มครองทางกายภาพแก่บุคคลเช่นว่าภายในขอบเขตที่จำเป็นและเป็นไปได้ เช่น การย้ายที่อยู่ และการอนุญาต ในกรณีที่เหมาะสมในการปกปิด หรือจำกัดการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรูปพรรณและถิ่นที่อยู่ของบุคคลเช่นว่า

(ข) การจัดให้มีระเบียบวิธีพิจารณาพยานหลักฐานที่อนุญาตให้พยานและผู้เชี่ยวชาญเบิกความในลักษณะที่ประกันความปลอดภัยของบุคคลเช่นว่า เช่น การอนุญาตให้เบิกความผ่านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น วิกิทัศน์ หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม

3. รัฐภาคีต้องพิจารณาร่วมทำความตกลงหรือข้อตกลงกับรัฐอื่น ๆ ในการย้ายที่อยู่ของบุคคลที่อ้างถึงในวรรค 1 ของข้อนี้

4. บทบัญญัติของข้อนี้ต้องใช้อย่างบังคับกับผู้เสียหายในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นพยาน

5. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอและพิจารณาความเห็นและข้อห่วงกังวลของผู้เสียหายในขั้นตอนที่เหมาะสมของกระบวนการพิจารณาความอาญาต่อผู้กระทำความผิด ในลักษณะที่ไม่กระทบต่อสิทธิในการต่อสู้คดี

ข้อ 33

การคุ้มครองผู้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิด

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาบรรจุไว้ในระบบกฎหมายภายในของตนซึ่งมาตรการที่เหมาะสมในการให้ความคุ้มครองแก่บุคคลผู้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้โดยสุจริตและโดยมีเหตุผลสมควรต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจให้พ้นจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

ข้อ 34

ผลของการกระทำที่เป็นการทุจริต

โดยคำนึงอย่างเป็นธรรมถึงสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งได้มาโดยสุจริต รัฐภาคีแต่ละรัฐโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนต้องดำเนินการเพื่อดำเนินการต่อผลของการทุจริต โดยในส่วนนี้ รัฐภาคีอาจพิจารณาให้การทุจริตเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายเพื่อให้สัญญาเป็นโมฆะหรือยกเลิกสัญญา เพิกถอนการให้สัมปทาน หรือหนังสือสำคัญอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือดำเนินการในการแก้ไขเยียวยาโดยประการอื่น

ข้อ 35

ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหาย

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามหลักการของกฎหมายของตน เพื่อประกันว่าหน่วยองค์กรหรือนุคคลซึ่งได้รับความเสียหายอันเป็นผลจากการกระทำทุจริตมิสทิตีที่จะดำเนินคดีต่อผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทน

ข้อ 36

หน่วยงานที่มีความชำนาญพิเศษ

รัฐภาคีแต่ละรัฐโดยเป็นไปตามหลักพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน ต้องประกันว่าจะมีหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานหรือนุคคลซึ่งมีความชำนาญพิเศษในการต่อต้านการทุจริตโดยการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานหรือนุคคลเช่นว่าต้องได้รับความเป็นอิสระตามที่จำเป็นโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและโดยปราศจากอิทธิพลในทางมิชอบใด ๆ นุคคลหรือพนักงานของหน่วยงานนั้น ๆ ควรได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและได้รับทรัพยากรตามควรในการปฏิบัติงานของตน

ข้อ 37

ความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมในการสนับสนุนให้นุคคลที่มีส่วนร่วมหรือได้ร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสืบสวนสอบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐาน และในการจัดหาให้ซึ่งความช่วยเหลือด้านข้อเท็จจริงและความช่วยเหลือ เป็นรายกรณีแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจซึ่งอาจมีส่วนช่วยในการสืบไปซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดและในการได้กลับคืนซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น
2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาจัดให้มีความเป็นไปได้ในกรณีที่เหมาะสมในการลดหย่อนโทษให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดซึ่งให้ความร่วมมืออย่างสำคัญในการสืบสวนสอบสวนหรือการฟ้องคดีเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้
3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาจัดให้มีความเป็นไปได้ตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนในการให้ความคุ้มกันแก่นุคคลซึ่งให้ความร่วมมืออย่างสำคัญในการสืบสวนสอบสวน หรือการฟ้องคดีเกี่ยวกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้พ้นจากการถูกฟ้องคดี
4. ให้นำความตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 32 ของอนุสัญญานี้มาใช้ในการคุ้มครองนุคคล เช่นว่าโดยอนุโลม

5. ในกรณีที่บุคคลที่อ้างถึงในวรรค 1 ของข้อนี้ที่อยู่ในรัฐภาคีหนึ่งสามารถให้ความร่วมมืออย่างสำคัญแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีหนึ่ง รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงใด ๆ ที่สอดคล้องกับกฎหมายภายในของตนเกี่ยวกับการจัดให้ซึ่งการปฏิบัติตามที่กำหนดในวรรค 2 และวรรค 3 ของข้อนี้เท่าที่เป็นไปได้

ข้อ 38

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนในการสนับสนุนให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐของฝ่ายหนึ่งกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสืบสวน และการฟ้องคดีอาญาของคนอีกฝ่ายหนึ่ง ความร่วมมือเช่นนี้อาจรวมถึง

(ก) การแจ้งแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง โดยการริเริ่มของหน่วยงานที่แจ้งนั่นเอง เมื่อมีเหตุผลสมควร เชื่อได้ว่าเกิดมีการกระทำความผิดที่กำหนดตามข้อ 15 ข้อ 21 และข้อ 23 ของอนุสัญญาฯ หรือ

(ข) การจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นทั้งปวงแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง เมื่อมีการร้องขอ

ข้อ 39

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตน เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐด้านการสืบสวนสอบสวนและการฟ้องคดีกับหน่วยองค์กรภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงิน ในเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาสนับสนุนคนชาติของตนและบุคคลอื่นที่มีถิ่นพำนักในดินแดนของรัฐตนให้รายงานแก่หน่วยงานของรัฐด้านการสืบสวนสอบสวนและการฟ้องคดีถึงการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ

ข้อ 40

ความลับทางธนาคาร

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันว่าในกรณีการสืบสวนสอบสวนความผิดอาญาภายในประเทศ ในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ จะมีอยู่ซึ่งกลไกที่เหมาะสมภายในระบบกฎหมายภายในของตน เพื่อเอาชนะอุปสรรคที่อาจเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องความลับทางธนาคาร

ข้อ 41

ประวัติการกระทำผิดทางอาญา

รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่นที่อาจจำเป็น ภายใต้เงื่อนไขและเพื่อความมุ่งประสงค์ตามที่เห็นสมควร ในการนำคำพิพากษาค้างก่อนใด ๆ ในอีกรัฐหนึ่งของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด มาพิจารณาเพื่อความมุ่งประสงค์ในการใช้ข้อมูลข่าวสารเช่นว่าในการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

ข้อ 42

เขตอำนาจศาล

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นในการกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ เมื่อ

(ก) ความผิดนั้นได้กระทำในดินแดนของรัฐภาคีนั้น หรือ

(ข) ความผิดนั้นได้กระทำบนเรือซึ่งชักธงของรัฐภาคีนั้น หรืออากาศยานซึ่งจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของรัฐภาคีนั้น ณ เวลาที่มีการกระทำความผิด

2. ภายใต้ข้อ 4 ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีอาจกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดเช่นว่าใดๆ เมื่อ :

(ก) ความผิดนั้นกระทำต่อคนชาติของรัฐภาคีนั้น หรือ

(ข) ความผิดนั้นกระทำโดยคนชาติของรัฐภาคีนั้น หรือบุคคลไร้สัญชาติซึ่งมีถิ่นพำนักในดินแดนของรัฐภาคีนั้น หรือ

(ค) ความผิดนั้นเป็นหนึ่งในความผิดตามข้อ 23 วรรค 1 (ข) (2) ของอนุสัญญานี้ซึ่งกระทำนอกดินแดนของรัฐภาคีนั้นโดยมุ่งที่จะกระทำความผิดตามข้อ 23 วรรค 1 (ก) (1) หรือ (2) หรือ (ข) (1) ของอนุสัญญานี้ภายในดินแดนของตน หรือ

(ง) ความผิดนั้นได้กระทำต่อรัฐภาคี

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 44 ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวในดินแดนของรัฐภาคีนั้นและรัฐภาคีนั้นไม่ส่งบุคคลเช่นว่าเป็นผู้ร้ายข้ามแดนโดยเหตุผลเพียงว่าบุคคลนั้นเป็นคนชาติของตน

4. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจใช้มาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจศาลของตนเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้เมื่อผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวในดินแดนของตนและตนไม่ส่งบุคคลนั้นเป็นผู้ร้ายข้ามแดน

5. หากรัฐภาคีที่ใช้เขตอำนาจศาลของตนภายใต้วรรค 1 หรือวรรค 2 ของข้อนี้ ได้รับแจ้งหรือทราบโดยทางอื่นว่ารัฐภาคีอื่นใดกำลังดำเนินการสืบสวนสอบสวน ฟ้องคดี หรือดำเนินกระบวนการพิจารณา

ทางศาลเกี่ยวกับการกระทำความผิดเดียวกัน ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีเหล่านั้นหารือกันตามความเหมาะสมโดยมุ่งหมายให้มีการประสานงานในการดำเนินการของรัฐภาคีเหล่านั้น

6. โดยไม่กระทบต่อบรรทัดฐานของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป อนุสัญญานี้ต้องไม่กีดกันการใช้เขตอำนาจศาลทางอาญาใดๆ ซึ่งกำหนดโดยรัฐภาคีตามกฎหมายภายในของตน

หมวด 4 ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ข้อ 43

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

1. รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือในเรื่องทางอาญาตามข้อ 44 ถึง 50 ของอนุสัญญานี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสืบสวนสอบสวนในเรื่อง และกระบวนการพิจารณาในทางแพ่งและทางปกครองเกี่ยวกับการทุจริต

2. ในเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ เมื่อใดก็ตามที่มีข้อกำหนดให้การกระทำความผิดที่เป็นมูลกรณของการร้องขอต้องเป็นความผิดทางอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ ให้ถือว่ากรณีเป็นไปตามข้อกำหนดนั้นแล้วหากการกระทำอันเป็นพื้นฐานของความผิดที่มีการร้องขอความช่วยเหลือนั้นถือเป็นความผิดอาญาภายใต้กฎหมายของรัฐภาคีทั้งสอง ไม่ว่ากฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอจะจัดความผิดนั้นไว้ในประเภทเดียวกัน หรือกำหนดความผิดไว้ในฐานความผิดเดียวกันกับความผิดของรัฐที่ร้องขอหรือไม่ก็ตาม

ข้อ 44

การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

1. ให้นำข้อนี้มาใช้บังคับกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ในกรณีที่บุคคลซึ่งถูกร้องขอให้ส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนปรากฏตัวอยู่ภายในดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอโดยมีเงื่อนไขว่าความผิดที่จะขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นต้องสามารถลงโทษได้ตามกฎหมายภายในของทั้งรัฐผู้ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ

2. แม้จะมีบทบัญญัติของวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีซึ่งกฎหมายของตนอนุญาตให้กระทำเช่นนั้นได้อาจยินยอมให้มีการส่งบุคคลที่กระทำความผิดใดๆ ภายใต้อนุสัญญานี้ ซึ่งไม่สามารถลงโทษได้ภายใต้กฎหมายภายในของตนเป็นผู้ร้ายข้ามแดน

3. หากคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนรวมถึงความผิดหลายฐานแยกจากกัน ซึ่งอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในความผิดนั้นสามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ตามข้อนี้ ในขณะที่บางความผิดไม่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้โดยเหตุผลเรื่องระยะเวลาของการจำคุกกักขัง แต่เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจใช้บังคับข้อนี้กับความผิดเหล่านั้นได้ด้วย

4. แต่ละความผิดซึ่งข้อนี้ใช้บังคับให้ถือว่ารวมอยู่ในความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนใด ๆ ที่มีอยู่ระหว่างรัฐภาคี รัฐภาคีรับที่จะรวมเอาความผิดเช่นว่าเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่จะจัดทำขึ้นระหว่างกัน รัฐภาคีที่ใช้ออนุสัญญานี้เป็นพื้นฐานในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ต้องไม่ถือว่าความผิดใดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้เป็นความผิดทางการเมืองในกรณีที่กฎหมายของตนอนุญาตให้กระทำเช่นนั้นได้

5. หากรัฐภาคีใดซึ่งกำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตั้งอยู่บนเงื่อนไขของการมีอยู่ของสนธิสัญญาได้รับคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอีกรัฐภาคีหนึ่งซึ่งไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกัน รัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขออาจพิจารณาใช้ออนุสัญญานี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับความผิดใด ๆ ซึ่งข้อนี้ใช้บังคับอยู่

6. รัฐภาคีซึ่งได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตั้งอยู่บนเงื่อนไขของการมีอยู่ซึ่งสนธิสัญญาต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) ในเวลาที่มีการมอบสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับหรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารของอนุสัญญานี้ให้แจ้งต่อเลขาธิการสหประชาชาติว่าตนจะใช้ออนุสัญญานี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับรัฐภาคีอื่นของอนุสัญญานี้หรือไม่ และ

(ข) หากรัฐภาคีไม่ใช้ออนุสัญญานี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในกรณีที่เหมาะสม ให้รัฐภาคีหาทางจัดทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับรัฐภาคีอื่นของอนุสัญญานี้เพื่อปฏิบัติตามข้อนี้

7. รัฐภาคีซึ่งมิได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตั้งอยู่บนเงื่อนไขของการมีอยู่ซึ่งสนธิสัญญาต้องยอมรับให้ความผิดซึ่งข้อนี้ใช้บังคับเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ระหว่างรัฐภาคีเหล่านั้น

8. ให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่บัญญัติไว้โดยกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขอหรือโดยสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ใช้บังคับ โดยนอกจากประการอื่นแล้ว รวมทั้งเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับโทษขั้นต่ำสำหรับความผิดที่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเหตุผลที่รัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขออาจปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

9. ภายใต้กฎหมายภายในของตน ให้รัฐภาคีพยายามเร่งรัดกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้รวดเร็วขึ้นและลดความยุ่งยากของข้อกำหนดเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับความผิดใด ๆ ที่ข้อนี้ใช้บังคับ

10. หากแน่ใจว่าเป็นสถานการณ์ที่มีเหตุผลสมควรและเร่งด่วนและโดยการร้องขอจากรัฐภาคีอื่น รัฐภาคีที่ได้รับคำร้องขออาจดำเนินการคุมขังบุคคลซึ่งถูกร้องขอให้ส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนและปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอนั้น หรืออาจดำเนินการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกันการปรากฏตัวของบุคคลนั้นในกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ทั้งนี้ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในและสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนของตน

11. หากรัฐภาคีซึ่งบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของตนไม่ส่งตัวบุคคลเช่นว่าเป็นผู้ร้ายข้ามแดนในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดที่ข้อนี้ใช้บังคับ โดยเหตุเพียงประการเดียวว่าบุคคลนั้นเป็นคนชาติของตน ให้รัฐภาคีนั้นมีพันธกรณีที่จะเสนอคดีดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องคดีโดยปราศจากความล่าช้าเกินควรเมื่อมีการร้องขอจากรัฐภาคีที่ร้องขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น เจ้าหน้าที่เหล่านั้นต้องดำเนินการวินิจฉัยและดำเนินกระบวนการต่าง ๆ ของตนในลักษณะเช่นเดียวกับในคดีความผิดที่มีลักษณะร้ายแรงอื่นใดภายใต้กฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น ให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในด้านกระบวนการพิจารณาคดีและพยานหลักฐาน เพื่อประกันประสิทธิภาพของการฟ้องคดีเช่นว่า

12. เมื่อใดก็ตามที่กฎหมายภายในอนุญาตให้รัฐภาคีส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือส่งตัวบุคคลใดซึ่งเป็นคนชาติของตนในทางอื่นใดได้เฉพาะภายใต้เงื่อนไขว่าบุคคลนั้นจะถูกส่งตัวกลับมายังรัฐภาคีเพื่อรับโทษที่กำหนดโดยผลของการพิจารณาคดีหรือกระบวนการใดๆ ในเรื่องที่ร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือส่งตัวบุคคลนั้น และรัฐภาคีนั้นกับรัฐภาคีที่ร้องขอให้ส่งตัวบุคคลนั้นเป็นผู้ร้ายข้ามแดนเห็นชอบกับทางเลือกนี้และเงื่อนไขอื่นที่ทั้งสองฝ่ายอาจเห็นว่าเหมาะสม ให้ถือว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือการส่งตัวโดยมีเงื่อนไขดังกล่าวเพียงพอสำหรับการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ระบุไว้ในวรรค 11 ของข้อนี้

13. หากมีการปฏิเสธการร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีความมุ่งประสงค์ในการบังคับการลงโทษตามคำพิพากษาศาล เนื่องจากบุคคลที่ได้รับการร้องขอนั้นเป็นคนชาติของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ เมื่อมีการยื่นคำขอร้องจากรัฐผู้ร้องขอ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอพิจารณาการบังคับให้มีการลงโทษตามที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาศาลภายใต้กฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ร้องขอ หรือพิจารณาการบังคับให้มีการลงโทษตามคำพิพากษาศาลในส่วนที่เหลือ ทั้งนี้ หากกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออนุญาตให้กระทำเช่นนั้นได้และโดยสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมายเช่นว่า

14. บุคคลใดซึ่งอยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีอันเกี่ยวข้องกับความผิดใด ๆ ที่ข้อนี้ใช้บังคับต้องได้รับการประกันการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมในทุกขั้นตอนของการดำเนินคดี รวมทั้งได้รับสิทธิและหลักประกันตามที่กำหนดโดยกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่บุคคลนั้นปรากฏตัวอยู่

15. ไม่มีควมใดในอนุสัญญานี้ที่จะตีความไปในทางที่กำหนดพันธกรณีในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน หากรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอมีเหตุผลสำคัญที่จะเชื่อว่า คำร้องขอนั้นได้ทำขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการฟ้องคดี หรือการลงโทษบุคคลด้วยเหตุแห่งเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ เผ่าพันธุ์กำเนิด หรือความคิดเห็นทางการเมืองของบุคคลนั้น หรือการปฏิบัติตามคำร้องขอนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานะของบุคคลผู้หนึ่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งของเหตุดังกล่าวข้างต้น

16. รัฐภาคีไม่อาจปฏิเสธคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ด้วยเหตุผลเพียงว่าความผิดนั้นพิจารณาได้ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องการคลังด้วย

17. ก่อนปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในกรณีที่เหมาะสม ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอหารือกับรัฐภาคีที่ร้องขอเพื่อให้โอกาสรัฐภาคีที่ร้องขออย่างเพียงพอที่จะเสนอความคิดเห็นของตนและจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาของตน

18. รัฐภาคีต้องหาทางจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อดำเนินการหรือเพิ่มพูนประสิทธิผลของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ข้อ 45

การโอนตัวบุคคลผู้ต้องโทษ

รัฐภาคีอาจพิจารณาเข้าร่วมในความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีว่าด้วยการโอนตัวบุคคลที่ถูกพิพากษาลงโทษจำคุกหรือถูกทำให้สูญเสียบุคลิกภาพในรูปแบบอื่น สำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้มายังดินแดนของตนเพื่อที่บุคคลเหล่านั้นอาจรับโทษให้ครบตามคำพิพากษาในดินแดนของตน

ข้อ 46

ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย

1. รัฐภาคีต้องจัดให้มีมาตรการที่กว้างขวางที่สุดของความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายแก่รัฐภาคีอื่น ในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการทางศาลใด ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดภายใต้อนุสัญญานี้

2. ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายต้องสามารถดำเนินการในขอบเขตที่กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายใต้กฎหมาย สนธิสัญญา ความตกลง และข้อตกลงที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ ในเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการ ๆ ทางศาลใด ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดซึ่งนิติบุคคลอาจต้องรับผิดชอบตามข้อ 26 ของอนุสัญญานี้ในรัฐภาคีที่ร้องขอ

3. ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายที่สามารถดำเนินการตามข้อนี้ อาจมีการร้องขอเพื่อความมุ่งประสงค์ใด ๆ ดังต่อไปนี้

(ก) การสืบพยานหลักฐานหรือการสอบปากคำจากบุคคล

(ข) การส่งเอกสารของศาล

(ค) การดำเนินการค้นและยึด และการอายัด

(ง) การตรวจสอบวัตถุและสถานที่

(จ) การจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสาร สิ่งของที่เป็นพยานหลักฐาน และรายงานความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

(ฉ) การจัดหาให้ซึ่งต้นฉบับหรือสำเนารับรองถูกต้องของเอกสารและบันทึกที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบันทึกของรัฐบาล บันทึกของธนาคาร ประวัติทางการเงิน บันทึกของบริษัท หรือบันทึกทางธุรกิจ

(ข) การระบุชื่อหรือการสืบหาทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา ทรัพย์สิน เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือสิ่งอื่นใด เพื่อความมุ่งประสงค์ในการใช้เป็นพยานหลักฐาน

(ค) การอำนวยความสะดวกในการปรากฏตัวของบุคคลในรัฐภาคีที่ร้องขอโดยสมัครใจ

(ง) การช่วยเหลือในรูปแบบอื่นที่ไม่ขัดต่อกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

(ฉ) การระบุชื่อ การอายัด และการสืบหาทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญาตาม บทบัญญัติของหมวด 5 แห่งอนุสัญญา

(ช) การเรียกคืนทรัพย์สินตามบทบัญญัติของหมวด 5 แห่งอนุสัญญา

4. โดยไม่กระทบต่อกฎหมายใน เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีหนึ่งอาจส่งข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องับเรื่องทางอาญาให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในอีกรัฐภาคีหนึ่ง โดยไม่ต้องมีคำร้องขอ ก่อน ในกรณี ที่ตนเชื่อว่าข้อมูลข่าวสารเช่นว่าน่าจะช่วยเจ้าหน้าที่ของรัฐภาคีผู้รับในการดำเนินการหรือการสรุปผลการ สอบสวนและกระบวนการทางอาญาใด ๆ ได้ หรือน่าจะเป็นผลให้รัฐภาคีผู้รับจัดทำคำร้องขอตามอนุสัญญานี้ได้

5. การส่งข้อมูลข่าวสารตามวรรค 4 ของข้อนี้ ต้อง ไม่กระทบต่อการสอบสวนและกระบวนการ ทางอาญาใดๆ ในรัฐของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่รับข้อมูลข่าวสาร ต้องปฏิบัติตามคำร้องขอให้คงข้อมูลข่าวสารเช่นว่าไว้เป็นความลับ แม้ว่าเป็นการชั่วคราว หรือมีข้อจำกัดในการ ใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ตาม อย่างไรก็ตาม ความในข้อนี้ไม่จำกัดรัฐภาคีผู้รับในการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารที่เป็นคุณค่าต่อผู้ถูกกล่าวหาในกระบวนการพิจารณาตัดสิน ในกรณีเช่นว่า ให้รัฐภาคีผู้รับแจ้งรัฐภาคีผู้ส่งก่อนการ เปิดเผยนั้น และให้หารือกับรัฐภาคีผู้ส่งเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นหากรัฐภาคีผู้ส่งร้องขอเช่นนั้น ใน กรณีพิเศษที่การแจ้งล่วงหน้าไม่อาจกระทำได้ รัฐภาคีผู้รับต้องแจ้งรัฐภาคีผู้ส่งถึงการเปิดเผยนั้น โดยไม่ชักช้า

6. บทบัญญัติของข้อนี้ไม่มีผลกระทบต่อพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญาอื่นใด ทั้งในลักษณะ ทวิภาคี หรือพหุภาคี ที่ใช้บังคับหรือจะใช้บังคับเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายไม่ว่า ทั้งหมดหรือบางส่วน

7. ให้นำวรรค 9 ถึง 29 ของข้อนี้มาใช้บังคับกับคำร้องขอซึ่งได้กระทำตามข้อนี้ในกรณีรัฐภาคี ที่เกี่ยวข้องมิได้ผูกพันกัน โดยสนธิสัญญาเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย ในกรณี รัฐภาคีเหล่านั้นผูกพันกันโดยสนธิสัญญาเช่นว่า ให้นำบทบัญญัติที่ตรงกันของสนธิสัญญานั้นมาใช้บังคับ เว้นแต่รัฐภาคีเหล่านั้น ตกลงกันที่จะนำวรรค 9 ถึง 29 ของข้อนี้มาใช้บังคับแทนบทบัญญัติที่ตรงกันของ สนธิสัญญานั้น ทั้งนี้ สนับสนุนอย่างเต็มที่ให้รัฐภาคีใช้บังคับวรรคต่าง ๆ เหล่านี้หากเห็นว่าจะช่วยส่งเสริม การให้ความร่วมมือกัน

8. รัฐภาคีต้องไม่ปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายตามข้อนี้ด้วยเหตุ เรื่องความลับทางธนาคาร

9. (ก) ในการตอบสนองต่อคำร้องขอความช่วยเหลือตามข้อนี้ ในกรณีที่มิปรากฏว่า การกระทำความผิดที่เป็นมูลกรณีของคำร้องขอเป็นความผิดอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอคำนึงถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1

(ข) รัฐภาคีอาจปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือตามข้อนี้ ด้วยเหตุที่ไม่ปรากฏว่าการกระทำความคิดที่เป็นมูลกรณีของคำร้องขอเป็นความผิดอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน รัฐที่ได้รับการร้องขอต้องให้ความช่วยเหลือที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในลักษณะบังคับ ความช่วยเหลือเช่นนี้อาจถูกปฏิเสธเมื่อคำร้องขอนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีลักษณะเล็กน้อยไม่สำคัญหรือเรื่องที่สามารถร้องขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือได้อยู่แล้วภายใต้บทบัญญัติอื่นของอนุสัญญา

(ค) รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจพิจารณาปรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือตามข้อนี้ในขอบเขตที่กว้างขึ้นในกรณีที่ไม่ปรากฏว่าการกระทำความคิดที่เป็นมูลกรณีของคำร้องขอเป็นความผิดอาญาของทั้งรัฐที่ร้องขอและรัฐที่ได้รับการร้องขอ

10. บุคคลที่ถูกคุมขังหรือกำลังรับโทษตามคำพิพากษาในดินแดนของรัฐภาคีหนึ่งซึ่งถูกร้องขอให้ไปปรากฏตัวในดินแดนของรัฐภาคีหนึ่งเพื่อความมุ่งประสงค์ในการระบุตัวบุคคล การให้ถ้อยคำหรือการให้ความช่วยเหลือโดยประการอื่นในการได้มาซึ่งพยานหลักฐานสำหรับการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดีหรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ที่เกี่ยวกับความคิดที่อยู่ภายใต้อนุสัญญานี้ อาจถูกโอนตัวไปได้หากเป็นไปได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(ก) บุคคลนั้นได้แจ้งถึงความยินยอมของตนโดยสมัครใจ

(ข) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีทั้งสองฝ่ายเห็นชอบ ภายใต้เงื่อนไขเช่นที่รัฐภาคีทั้งสองอาจพิจารณาว่าเหมาะสม

11. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 10 ของข้อนี้

(ก) ให้รัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวไปมีอำนาจและหน้าที่ในการคุมขังบุคคลที่ถูกโอนตัว เว้นแต่ได้รับการร้องขอหรือได้รับมอบอำนาจเป็นอย่างอื่นจากรัฐภาคีซึ่งโอนตัวบุคคลนั้นมา

(ข) ให้รัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวไปปฏิบัติตามพันธกรณีของตนโดยไม่ชักช้าเพื่อส่งตัวบุคคลนั้นกลับคืนไปอยู่ในการควบคุมรัฐภาคีซึ่งโอนตัวบุคคลนั้นมาตามที่ได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้า เว้นแต่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

(ค) รัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวไปต้องไม่กำหนดให้รัฐภาคีที่โอนตัวบุคคลนั้นไปเริ่มต้นกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเพื่อรับตัวบุคคลที่ถูกโอนตัวไปกลับมา

(ง) ให้บุคคลที่ถูกโอนตัวได้รับการหักลบวันรับโทษที่กำหนดในรัฐภาคีซึ่งโอนตัวบุคคลนั้นไป สำหรับระยะเวลาที่ถูกคุมขังในรัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นถูกโอนตัวมา

12. บุคคลซึ่งจะถูกโอนตัวตามวรรค 10 และ 11 ของข้อนี้ไม่ว่าจะมีสัญชาติใดก็ตามต้องไม่ถูกฟ้องคดี คุมขัง ลงโทษ หรือถูกจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคลอื่นใด ในดินแดนของรัฐภาคีที่บุคคลนั้นถูกโอนตัวไปในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำ การงดเว้นการกระทำ หรือคำพิพากษาลงโทษที่มีขึ้นก่อนการเดินทางออกจากดินแดนของรัฐภาคีที่โอนตัวบุคคลนั้นมา ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐภาคีซึ่งจะโอนตัวบุคคลนั้นมาจะเห็นชอบให้ดำเนินการเช่นนั้น

13. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่มีความรับผิดชอบและอำนาจในการรับคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย และดำเนินการตามคำร้องขอนั้น ๆ หรือมีฉะนั้น ให้จัดส่งคำร้องขอนั้น ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่รัฐภาคีมีเขตการปกครองพิเศษหรือดินแดนที่มีระบบการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายแยกออกไปต่างหาก รัฐภาคีนั้นอาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางแยกเฉพาะซึ่งมีหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางดังกล่าวข้างต้นสำหรับเขตการปกครองพิเศษหรือดินแดนนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางต้องประกันความรวดเร็วและถูกต้องเหมาะสมของการดำเนินการหรือการจัดส่งคำร้องขอที่ตนได้รับ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางจัดส่งคำร้องขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางนั้นสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามคำร้องขออย่างรวดเร็วและถูกต้องเหมาะสม โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจนั้น รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องแจ้งให้เลขาธิการสหประชาชาติได้รับทราบถึงเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่กำหนดขึ้น เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ในเวลาขึ้นสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารของตนต่ออนุสัญญาี้ คำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย และการสื่อสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำร้องขอนั้น ให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลางที่กำหนดโดยรัฐภาคีนั้น ๆ ข้อกำหนดนี้ต้องไม่กระทบต่อสิทธิของรัฐภาคีในการกำหนดให้คำร้องขอและการสื่อสารเช่นว่าส่งถึงตนผ่านวิถีทางการทูต และผ่านทางองค์การตำรวจสากลในสถานการณ์เร่งด่วนในกรณีที่รัฐภาคีนั้น ๆ เห็นชอบหากเป็นไปได้

14. คำร้องขอให้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในกรณีที่เป็นไปได้ โดยวิธีการใด ๆ ที่สามารถบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรได้ ในภาษาที่รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอยอมรับภายใต้เงื่อนไขที่อำนาจให้รัฐภาคีนั้น พิสูจน์ตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงได้ ให้แจ้งเลขาธิการสหประชาชาติทราบถึงภาษาใดภาษาหนึ่งหรือหลายภาษาซึ่งรัฐภาคีแต่ละรัฐให้การยอมรับในเวลาที่ยื่นสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือ ภาคยานุวัติสารของตนต่ออนุสัญญาี้ ในสถานการณ์เร่งด่วนและในกรณีที่รัฐภาคีนั้น ๆ เห็นชอบ คำร้องขออาจกระทำได้ด้วยวาจา แต่ต้องยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษร โดยทันที

15. คำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายต้องประกอบด้วย

(ก) การระบุหน่วยงานที่จัดทำคำร้องขอ

(ข) เรื่องและลักษณะของการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ซึ่งคำร้องขอเกี่ยวเนื่อง และชื่อและหน้าที่ของหน่วยงานที่ดำเนินการสืบสวน ฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ

(ค) คำสรุปข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่กรณีที่เป็นคำร้องขอเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดส่งเอกสารทางศาล

(ง) รายละเอียดของความช่วยเหลือที่ร้องขอและรายละเอียดของกระบวนการที่ต้องปฏิบัติเป็นการเฉพาะที่รัฐภาคีที่ร้องขอประสงค์จะให้ปฏิบัติตามในการดำเนินการตามคำร้องขอ

(จ) ในกรณีที่ เป็นไปได้ รูปพรรณ ที่อยู่ และสัญชาติของบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง และ

(ฉ) ความมุ่งประสงค์ในการร้องขอพยานหลักฐาน ข้อมูลข่าวสาร หรือการดำเนินการใด ๆ

16. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจขอข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมเมื่อปรากฏว่าข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม นั้นจำเป็นสำหรับการดำเนินการตามคำร้องขอตามกฎหมายภายในของตน หรือเมื่อข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม นั้นสามารถเอื้ออำนวยต่อการดำเนินการเช่นว่า

17. การดำเนินการตามคำร้องขอต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ และภายในขอบเขตที่ไม่ขัดต่อกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ และในกรณีที่เป็นไปได้ ให้ ดำเนินการตามกระบวนการที่ระบุไว้ในคำร้องขอนั้น

18. เมื่อใดก็ตามที่เป็นไปได้และโดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายใน เมื่อบุคคลอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีรัฐหนึ่งและจะต้องไปเบิกความในฐานะพยานหรือผู้เชี่ยวชาญ ต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมของรัฐภาคีหนึ่ง โดยคำร้องขอของรัฐภาคีหลัง รัฐภาคีแรกอาจอนุญาตให้การ พิจารณาคดีนั้นกระทำการผ่านการประชุมทางจอภาพ หากบุคคลนั้นจะไม่สามารถหรือไม่ปรารถนาที่จะไปปรากฏ ตัวในดินแดนของรัฐภาคีผู้ร้องขอ รัฐภาคีอาจตกลงกันให้การพิจารณาคดีดำเนินการโดยเจ้าพนักงานในการ ยุติธรรมของรัฐภาคีที่ร้องขอและให้เจ้าพนักงานในการยุติธรรมของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอเข้าร่วมรับฟัง

19. รัฐภาคีที่ร้องขอต้องไม่จัดส่งหรือใช้ข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่ได้รับจากรัฐภาคีที่ ได้รับการร้องขอเพื่อการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ นอกเหนือไปจากที่ได้ ระบุไว้ในคำร้องขอโดยไม่ได้รับความยินยอมล่วงหน้าของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ ไม่มีความใดในวรรคนี้ ที่ห้ามรัฐภาคีที่ร้องขอเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่เป็นคุณสมบัติผู้ถูกกล่าวหาในกระบวนการ พิจารณาคดี ในกรณีหลังนี้ ให้รัฐภาคีที่ร้องขอแจ้งรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอทราบก่อนการเปิดเผยนั้น และ ให้รัฐภาคีที่ร้องขอหารือกับรัฐภาคีที่ได้รับเอาร้องขอก่อนการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวหากได้รับการร้องขอเช่นนั้น หากในกรณียกเว้นที่การแจ้งล่วงหน้าไม่อาจกระทำได้ ให้รัฐภาคีที่ร้องขอแจ้งรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอทราบถึง การเปิดเผยนั้นโดยไม่ชักช้า

20. รัฐภาคีที่ร้องขออาจกำหนดให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอเก็บรักษาข้อเท็จจริงและสาระของ คำร้องขอไว้เป็นความลับ เว้นแต่ภายในขอบเขตที่จำเป็นในการดำเนินการตามคำร้องขอนั้น หากรัฐภาคีที่ได้รับ การร้องขอไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในการรักษาความลับนั้นได้ ให้แจ้งให้รัฐภาคีที่ร้องขอทราบ โดยพลัน

21. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกฎหมาย

(ก) หากคำร้องขอมิได้กระทำโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อนี้

(ข) หากรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอพิจารณาว่าการดำเนินการตามคำร้องขอนั้นน่าจะกระทบ ต่ออธิปไตย ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือผลประโยชน์อันสำคัญยิ่งอื่น ๆ ของตน

(ค) หากหน่วยงานของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจถูกห้ามโดยกฎหมายภายในของตนในการ ดำเนินการในความผิดที่คล้ายคลึงกันกับการกระทำตามที่ได้รับการร้องขอ หากความผิดดังกล่าวอยู่ภายใต้ การสืบสวนสอบสวน ฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลในเขตอำนาจศาลของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

(ง) หากการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายตามคำร้องขอนั้นอาจจะเป็นการขัดต่อระบบกฎหมายของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

22. รัฐภาคีไม่อาจปฏิเสธคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายด้วยเหตุเพียงว่าความผิคนั้นพิจารณาได้ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องทางการคลังด้วย

23. การปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายต้องมีเหตุผลประกอบ

24. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และโดยคำนึงถึงอย่างเต็มที่ต่อกำหนดเวลาในการดำเนินการใด ๆ ที่เสนอแนะโดยรัฐที่ร้องขอและเหตุผลที่ให้เพื่อการนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคำร้องขอ รัฐภาคีที่ร้องขออาจจัดทำคำร้องขออันมีเหตุผลสมควรเพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าเกี่ยวกับมาตรการที่ดำเนินการโดยรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอในการปฏิบัติตามคำร้องขอ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอตอบสนองคำร้องขออันมีเหตุผลสมควรที่จัดทำโดยรัฐภาคีที่ร้องขอเกี่ยวกับสถานะและความคืบหน้าในการดำเนินการเกี่ยวกับคำร้องขอ รัฐภาคีที่ร้องขอต้องแจ้งให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอทราบโดยพลันเมื่อไม่ต้องการความช่วยเหลือที่ร้องขออีกต่อไป

25. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจเลื่อนการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายด้วยเหตุว่าการให้ความช่วยเหลือนั้นจะเป็นการแทรกแซงการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลที่กำลังดำเนินการอยู่

26. ก่อนที่จะปฏิเสธคำร้องขอตามวรรค 21 ของข้อนี้หรือเลื่อนการดำเนินการตามคำร้องขอตามวรรค 25 ของข้อนี้ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอปรึกษากับรัฐภาคีที่ร้องขอเพื่อพิจารณาว่าอาจให้ความช่วยเหลือดังกล่าวภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอเห็นว่าจำเป็นได้หรือไม่ หากรัฐภาคีที่ร้องขอยอมรับความช่วยเหลือภายใต้เงื่อนไขเหล่านั้น รัฐภาคีที่ร้องขอต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น

27. โดยไม่กระทบต่อการบังคับใช้วรรค 12 ของข้อนี้ พยาน ผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งโดยคำร้องขอของรัฐภาคีที่ร้องขอ ยินยอมที่จะไปให้การเป็นพยานในกระบวนการพิจารณาคดีหรือช่วยเหลือในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใดๆ ในดินแดนของรัฐภาคีที่ร้องขอ ต้องไม่ถูกฟ้องคดี คุมขัง ลงโทษ หรือถูกจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคลอื่นใดในดินแดนนั้น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการงดเว้นกระทำการ หรือคำพิพากษาลงโทษซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่บุคคลนั้นจะเดินทางออกจากดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ หลักประกันความปลอดภัยเช่นว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อพยาน ผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคคลอื่นนั้นมีโอกาสที่จะออกจากรัฐผู้ร้องขอภายในระยะเวลาสิบห้าวันติดต่อกัน หรือระยะเวลาใดๆ ตามที่รัฐภาคีเห็นชอบร่วมกัน นับจากวันที่บุคคลนั้นได้รับแจ้งอย่างเป็นทางการจากเจ้าหน้าที่ตุลาการว่าตนไม่จำเป็นต้องอยู่ในรัฐนั้นอีกต่อไป แต่ยังคงสมัครใจอยู่ในดินแดนของรัฐที่ร้องขอนั้นต่อไปอีกหรือได้กลับเข้ามาอีกโดยสมัครใจหลังจากได้ออกไปจากดินแดนของรัฐภาคีที่ร้องขอนั้นแล้ว

28. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายปกติในการดำเนินการตามคำร้องขอ เว้นแต่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น หากการปฏิบัติตามคำร้องขอมิหรือจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่าย

จำนวนมากหรือเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษที่จำเป็น ให้รัฐภาคีปรึกษากันเพื่อตัดสินใจเรื่องข้อกำหนดและเงื่อนไขที่จะดำเนินการตามคำร้องขอรวมทั้งวิธีการในการรับภาระค่าใช้จ่ายนั้น

29. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

(ก) ต้องจัดหาสำเนาของบันทึก เอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลที่อยู่ในความครอบครองของตน ที่สาธารณชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ภายใต้กฎหมายของตนให้แก่รัฐภาคีที่ร้องขอ

(ข) อาจใช้ดุลพินิจในการจัดหาสำเนาทันที เอกสาร หรือข้อมูลของรัฐบาลที่อยู่ในความครอบครองของตน ซึ่งสาธารณชนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงได้ภายใต้กฎหมายภายในของตน ให้แก่รัฐภาคีที่ร้องขอทั้งหมด หรือบางส่วน หรือภายใต้เงื่อนไขเช่นที่ตนเห็นว่าเหมาะสม

30. รัฐภาคีต้องพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่อาจจำเป็น เพื่อให้บรรลุความมุ่งประสงค์หรือทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อหรือเสริมสร้างบทบาทของข้อนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 47

การโอนการดำเนินคดีอาญา

รัฐภาคีต้องพิจารณาความเป็นไปได้ในการ โอนให้แก่กันและกันซึ่งการดำเนินคดีเพื่อการฟ้องคดีในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ในกรณีทีพิจารณาว่าการ โอนเช่นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่การบริหารกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม โดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเขตอำนาจศาลหลายเขต โดยมุ่งเน้นให้มีการฟ้องคดีได้

ข้อ 48

ความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย

1. รัฐภาคีต้องร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด โดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายและระบบการบริหารปกครองภายในของตนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิผลของการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายในการต่อต้านความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีต้องดำเนินการที่มีประสิทธิผล

(ก) เพื่อเสริมสร้างและในกรณีที่จำเป็น เพื่อกำหนดช่องทางการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หน่วยงาน และหน่วยงานบริการของตนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทุกลักษณะของความผิดที่อยู่ภายใต้อนุสัญญานี้อย่างมั่นคงปลอดภัย และรวดเร็ว และในกรณีที่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเหมาะสม ให้รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่มีความเชื่อมโยงกับการกระทำความผิดอาญา อื่น ๆ ด้วย

(ข) เพื่อร่วมมือกับรัฐภาคีอื่นในการดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดต่าง ๆ ภายใต้อนุสัญญานี้ เกี่ยวกับ

(1) รูปพรรณ ตำแหน่งที่อยู่ และกิจกรรมของบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิด เช่นว่า หรือที่อยู่ของบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

(2) การเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่เป็นผลมาจากการกระทำความผิดเช่นว่า

(3) การเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้หรือเจตนาจะมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเช่นว่า

(ค) เพื่อจัดทำให้ในกรณีที่เหมาะสมซึ่งวัตถุหรือหลักฐานในรายการหรือตามจำนวนที่จำเป็นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการวิเคราะห์หรือการสืบสวนสอบสวนในกรณีที่เห็นสมควร

(ง) เพื่อแลกเปลี่ยนในกรณีที่เหมาะสมซึ่งข้อมูลข่าวสารกับรัฐภาคีอื่นเกี่ยวกับวิถีทางและวิธีการเฉพาะที่ใช้ในการกระทำความผิดภายใต้สนธิสัญญานี้ รวมทั้งการใช้หลักฐานแสดงคนปลอม เอกสารปลอม เอกสารที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเอกสารเท็จ และวิถีทางอื่นใดในการปกปิดกิจกรรมใด ๆ

(จ) เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน่วยงานและหน่วยงานบริการของรัฐภาคี และเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ รวมทั้งการส่งเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานไปประจำการภายใต้ความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีระหว่างรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

(ฉ) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสานการดำเนินมาตรการทางการบริหารปกครองและมาตรการอื่นตามที่เหมาะสมเพื่อความมุ่งประสงค์ในการพิสูจน์ความผิดภายใต้สนธิสัญญานี้ได้แต่เนิ่น ๆ

2. เพื่อให้สนธิสัญญานี้มีผล ให้รัฐภาคีพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีว่าด้วยการให้ความร่วมมือโดยตรงระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของรัฐภาคี และให้พิจารณาแก้ไขในกรณีที่ความตกลงหรือข้อตกลงเช่นว่ามีอยู่แล้ว ในกรณีที่ไม่มี ความตกลงหรือข้อตกลงเช่นว่าระหว่างรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง รัฐภาคีดังกล่าวอาจพิจารณาใช้สนธิสัญญานี้เป็นพื้นฐานสำหรับการให้ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายระหว่างกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดภายใต้สนธิสัญญานี้ เมื่อใดที่เหมาะสมรัฐภาคีต้องใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากความตกลงหรือข้อตกลงรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศหรือ องค์การระดับภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างการให้ความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของรัฐภาคี

3. รัฐภาคีต้องพยายามที่จะให้ความร่วมมือกันภายในวิถีทางของตนในการตอบโต้ความผิดภายใต้สนธิสัญญานี้ซึ่งกระทำผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ข้อ 49

การสืบสวนสอบสวนร่วม

รัฐภาคีต้องพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องอาจจัดตั้งหน่วยงานสืบสวนสอบสวนร่วมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อยู่ภายใต้การสืบสวนสอบสวน การฟ้องร้อง หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ในรัฐใดรัฐหนึ่งหรือหลายรัฐ ในกรณีที่ไม่มี ความตกลงหรือข้อตกลงเช่นว่า อาจดำเนินการสืบสวนสอบสวนร่วมโดยการให้ความเห็นชอบเป็นรายกรณีไป รัฐภาคีที่

เกี่ยวข้องต้องประกันว่าอธิปไตยของรัฐภาคีซึ่งการสืบสวนสอบสวนร่วมเช่นว่าจะมีขึ้นในดินแดนของรัฐภาคีนั้นจะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่

ข้อ 50

การสืบสวนสอบสวนโดยวิธีพิเศษ

1. เพื่อต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นภายในขอบเขตที่หลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตนอนุญาตไว้และโดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของตน ภายในวิถีทางของตน เพื่ออนุญาตให้มีการใช้อย่างเหมาะสมโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องซึ่งการจัดส่งภายใต้การควบคุม และในกรณีที่เหมาะสม การสืบสวนสอบสวนโดยวิธีพิเศษอื่น ๆ เช่น การเฝ้าระวังโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการเฝ้าระวังในรูปแบบอื่น และการปฏิบัติการลับภายในดินแดนของตนและเพื่ออนุญาตให้พยานหลักฐานที่ได้รับมาจากวิธีการดังกล่าวเป็นพยานที่สามารถรับฟังได้ในศาล

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการสืบสวนสอบสวนความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ สนับสนุนให้รัฐภาคีจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่เหมาะสมเมื่อมีความจำเป็น เพื่อใช้การสืบสวนโดยวิธีพิเศษเช่นว่าในบริบทของการให้ความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ ให้จัดทำและปฏิบัติตามความตกลงหรือข้อตกลงนั้นโดยโดยเคารพอย่างเต็มที่ต่อหลักการความเท่าเทียมกันของอธิปไตยแห่งรัฐ และให้มีการดำเนินการตามความตกลงหรือข้อตกลงนั้นอย่างเคร่งครัดตามถ้อยคำในความตกลงหรือข้อตกลงเหล่านั้น

3. ในกรณีที่ไม่มีความตกลงหรือข้อตกลงเช่นที่ระบุไว้ในวรรค 2 ของข้อนี้ การตัดสินใจที่จะใช้การสืบสวนโดยวิธีพิเศษเช่นว่าในระดับระหว่างประเทศให้กระทำเป็นรายกรณีไป และเมื่อมีความจำเป็นอาจนำข้อตกลงและการทำความเข้าใจทางการเงินที่เกี่ยวกับการใช้เขตอำนาจศาลของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาคำด้วย

4. โดยความยินยอมของรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจที่จะใช้การจัดส่งภายใต้การควบคุมในระดับระหว่างประเทศอาจรวมถึงวิธีการใด ๆ เช่น การคัดจับและการยอมให้สินค้าหรือเงินทุนยังคงอยู่ในสภาพเดิม หรือถูกเคลื่อนย้ายหรือสับเปลี่ยนทั้งหมดหรือบางส่วน

หมวด 5 การติดตามสินทรัพย์คืน

ข้อ 51

บทบัญญัติทั่วไป

การคืนสินทรัพย์ภายใต้หมวดนี้เป็นหลักการพื้นฐานของอนุสัญญานี้ และรัฐภาคีต้องสามารถดำเนินการให้แก่รัฐภาคีอื่นซึ่งมาตรการที่กว้างขวางที่สุดในการให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือในเรื่องนี้

ข้อ 52

การป้องกันและการสืบหาการโอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

1. โดยไม่กระทบต่อข้อ 14 ของอนุสัญญาฯ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นตามกฎหมายภายในของตน ในการกำหนดให้สถาบันการเงินภายในเขตอำนาจของตนทำการพิสูจน์ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแสดงตนของลูกค้า การดำเนินขั้นตอนที่มีเหตุผลสมควรเพื่อพิจารณากำหนดข้อมูลแสดงตนของผู้รับประโยชน์จากเงินที่ฝากเข้าไปในบัญชีที่มีมูลค่าสูงและในการดำเนินการตรวจสอบโดยเคร่งครัดในการเปิดหรือคงไว้ซึ่งบัญชีโดยหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมาย หรือเคยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่สำคัญและสมาชิกในครอบครัวและผู้ใกล้ชิดของบุคคลนั้นด้วยการตรวจสอบโดยเคร่งครัดเช่นว่าต้องเป็นไปโดยมุ่งที่จะสืบหาอย่างมีเหตุผลสมควรซึ่งธุรกรรมอันควรสงสัยเพื่อความมุ่งประสงค์ในการรายงานให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ และไม่ควรถูกตีความในทางยับยั้งหรือห้ามสถาบันการเงินดำเนินธุรกิจกับลูกค้าที่ขอด้วยกฎหมาย

2. เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ตามกฎหมายภายในของตนและโดยแรงบันดาลใจจากแนวคิดริเริ่มขององค์การต่อต้านการฟอกเงินระดับภูมิภาค ระหว่างภูมิภาคและพหุภาคี

(ก) ออกคำแนะนำเกี่ยวกับประเภทของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของบัญชีที่สถาบันการเงินภายในเขตอำนาจของตนควรดำเนินการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด ประเภทของบัญชีและธุรกรรมที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ และการนำมาตรการที่เหมาะสมในการเปิดบัญชี การดำรงไว้ และการเก็บประวัติ มาใช้กับบัญชีเช่นว่า

(ข) ในกรณีที่เหมาะสม เมื่อได้รับการร้องขอจากอีกรัฐภาคีหนึ่งหรือโดยความคิดริเริ่มของตนเอง ให้รัฐภาคีนั้นแจ้งสถาบันการเงินภายในเขตอำนาจของตนเกี่ยวกับข้อมูลแสดงตนของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลบางรายซึ่งเป็นเจ้าของบัญชีที่ควรต้องมีการตรวจสอบโดยเคร่งครัดเพิ่มเติมจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอื่นที่สถาบันการเงินอาจจะพบไว้แล้ว

3. ในบริบทของวรรค 2 (ก) ของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่จะประกันว่าสถาบันการเงินของตนจะเก็บรักษาประวัติของบัญชีและธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่กล่าวถึงในวรรค 1 ของข้อนี้ไว้เพียงพอ ในระยะเวลาอันเหมาะสม โดยอย่างน้อยควรประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลแสดงตนของลูกค้าตลอดจนผู้รับประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่กระทำได้

4. โดยความมุ่งหมายในการป้องกันและสืบหาการโอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดภายใต้อนุสัญญาฯ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลเพื่อป้องกันการจัดตั้งธนาคารซึ่งไม่มีการประกอบการอยู่จริง และไม่ได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่มทางการเงินที่อยู่ภายใต้การควบคุม ทั้งนี้ โดยความช่วยเหลือของหน่วยงานควบคุมและตรวจสอบ นอกจากนี้ รัฐภาคีอาจพิจารณากำหนดให้สถาบันการเงินของตนปฏิเสธการเข้าไปมีหรือคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ในการดำเนินธุรกรรมทางธนาคารแทนให้กับสถาบันเช่นว่า และป้องกันการดำเนินความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินต่างประเทศซึ่งยินยอมให้ธนาคาร

ซึ่งไม่มีการประกอบอยู่จริงและไม่ได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่มทางการเงินที่อยู่ภายใต้การควบคุมใช้บัญชีของตน

5. โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณากำหนดระบบการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่มีประสิทธิผลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายตามที่เหมาะสม และต้องจัดให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมสำหรับการไม่ปฏิบัติตามระบบนั้น รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาดำเนินมาตรการเช่นที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐภาคีอื่นเมื่อมีความจำเป็นในการสืบสวนสอบสวน การเรียกร้อง และการติดตามเอาทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้กลับคืน

6. โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายที่มีผลประโยชน์ใน หรือมีลายมือชื่อ หรือมีอำนาจอื่นเหนือบัญชีเงินในต่างประเทศ รายงานความสัมพันธ์ดังกล่าวแก่หน่วยงานที่มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง และให้เก็บรักษาประวัติที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเช่นว่าไว้ตามที่เหมาะสม ให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมสำหรับการไม่ปฏิบัติตามมาตรการเช่นว่าด้วย

ข้อ 53

มาตรการติดตามทรัพย์สินคืนโดยตรง

โดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการดังนี้

(ก) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้อีกรัฐภาคีหนึ่งเริ่มการฟ้องร้องคดีแพ่งในศาลของตนเพื่อพิสูจน์กรรมสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำ ความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

(ข) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้ศาลของตนมีคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้จ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายแก่อีกรัฐภาคีหนึ่งซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดเช่นว่า และ

(ค) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้ศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนยอมรับการอ้างสิทธิของอีกรัฐภาคีหนึ่งในฐานะที่เป็นเจ้าของ โดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ เมื่อต้องวินิจฉัยเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน

ข้อ 54

กลไกในการติดตามทรัพย์สินกลับคืนผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศในการริบทรัพย์สิน

1. เพื่อให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันตามกฎหมายตามข้อ 55 ของอนุสัญญานี้เกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งได้มาจากหรือเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการดังนี้ ตามกฎหมายภายในของตน

(ก) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนดำเนินการบังคับตามคำสั่งริบทรัพย์สินซึ่งออกโดยศาลของอีกรัฐภาคีหนึ่ง

(ข) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนออกคำสั่งริบทรัพย์สินเช่นว่าที่มีแหล่งที่มาจากต่างประเทศโดยคำพิพากษาว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินหรือความผิดอื่นเช่นที่อาจอยู่ภายในเขตอำนาจศาลของตนหรือโดยกระบวนการอื่นใดที่กฎหมายภายในของตนให้อำนาจไว้ในกรณีที่คุณมีเขตอำนาจศาล และ

(ค) พิจารณาดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น เพื่ออนุญาตให้ริบทรัพย์สินเช่นว่าโดยไม่ต้องมีคำพิพากษาลงโทษทางอาญา ในกรณีที่ไม่สามารถฟ้องร้องผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากเสียชีวิต หลบหนี หรือไม่ปรากฏตัว หรือในกรณีอื่น ๆ ตามที่เหมาะสม

2. เพื่อให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันทางกฎหมายตามคำร้องขอที่กระทำตามวรรค 2 ของข้อ 55 ของอนุสัญญา รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ตามกฎหมายภายในของตน

(ก) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนอายัด หรือยึดทรัพย์สิน ตามคำสั่งอายัดหรือยึดทรัพย์สินซึ่งออกโดยศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐที่ร้องขอที่ให้พื้นฐานความเชื่ออันมีเหตุผลสมควรแก่รัฐที่ได้รับการร้องขอว่ามีเหตุผลเพียงพอในการดำเนินการดังกล่าว และในที่สุดทรัพย์สินนั้นจะตกอยู่ภายใต้คำสั่งริบทรัพย์สินเพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 1 (ก) ของข้อนี้

(ข) ดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็น เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนอายัดหรือยึดทรัพย์สินตามคำร้องขอที่ให้พื้นฐานความเชื่ออันมีเหตุผลสมควรแก่รัฐที่ได้รับการร้องขอว่ามีเหตุผลเพียงพอในการดำเนินการเช่นว่าและในที่สุดทรัพย์สินนั้นจะตกอยู่ภายใต้คำสั่งริบทรัพย์สินเพื่อความมุ่งประสงค์ในวรรค 1 (ก) ของข้อนี้

(ค) พิจารณาดำเนินมาตรการเพิ่มเติม เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเก็บรักษาทรัพย์สินไว้เพื่อการริบทรัพย์สิน อาทิเช่น บนพื้นฐานการจับกุมหรือการฟ้องร้องคดีอาญาของต่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินเช่นว่า

ข้อ 55

ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อความมุ่งประสงค์ในการริบทรัพย์สิน

1. ภายในขอบเขตที่กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ตามระบบกฎหมายของตน รัฐภาคีซึ่งได้รับคำร้องขอจากอีกรัฐภาคีหนึ่งที่มีเขตอำนาจศาลเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ ให้ดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำผิดอื่นใดที่อ้างถึงในข้อ 31 วรรค 1 ของอนุสัญญานี้ ซึ่งอยู่ในดินแดนของตนต้องดำเนินการดังนี้

(ก) มอบคำร้องนั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งคำสั่งริบทรัพย์สิน และหากได้รับคำสั่งเช่นว่านั้นมาแล้ว ให้ดำเนินการบังคับตามคำสั่งนั้น หรือ

(ข) มอบคำสั่งริบทรัพย์สินซึ่งออกโดยศาลในดินแดนของรัฐภาคีที่ร้องขอตามข้อ 31 วรรค 1 และข้อ 54 วรรค 1 (ก) ของอนุสัญญาฯ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตน เพื่อให้บังคับตามคำสั่งภายในขอบเขตที่ได้รับการร้องขอ เพียงเท่าที่คำสั่งนั้นเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิดอื่นที่อ้างถึงในข้อ 31 วรรค 1 ซึ่งอยู่ในดินแดนของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ

2. ในการดำเนินการตามคำร้องขอของรัฐภาคีหนึ่งที่มีเขตอำนาจศาลเหนือความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอดำเนินการเพื่อระบุชี้ คัดตามสืบหา และอายัดหรือยึดทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือ เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิดอื่นที่อ้างถึงในข้อ 31 วรรค 1 ของอนุสัญญาฯ เพื่อความมุ่งประสงค์ให้มีคำสั่งริบทรัพย์สินในที่สุดไม่ว่าจะออกคำสั่งโดยรัฐภาคีที่ร้องขอหรือโดยภาคีที่ได้รับการร้องขอตามคำร้องขอภายใต้วรรค 1 ของข้อนี้

3. ให้นำบทบัญญัติข้อ 46 ของอนุสัญญาฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับข้อนี้ และนอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารที่ระบุไว้ในข้อ 46 วรรค 15 คำร้องขอตามข้อนี้ให้ระบุ

(ก) ในกรณีของคำร้องขอที่เกี่ยวกับวรรค 1 (ก) ของข้อนี้ ได้แก่ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะริบ รวมทั้งภายในขอบเขตที่เป็นไปได้สถานที่ตั้งของทรัพย์สินนั้นและในกรณีที่เกี่ยวข้อง ราคาประเมินของทรัพย์สินนั้น และถ้อยแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่รัฐภาคีที่ร้องขอใช้เป็นมูลเหตุซึ่งเพียงพอให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอสามารถดำเนินการร้องขอคำสั่งริบทรัพย์สินได้ภายใต้กฎหมายภายในของตน

(ข) ในกรณีของคำร้องขอที่เกี่ยวกับวรรค 1 (ข) ของข้อนี้ ได้แก่ สำเนาที่รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ตามกฎหมายของคำสั่งริบทรัพย์สินที่เป็นพื้นฐานของคำร้องขอซึ่งออกโดยรัฐภาคีที่ร้องขอ ถ้อยแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขอบเขตการบังคับตามคำสั่งที่มีการร้องขอ ถ้อยแถลงระบุมมาตรการที่ดำเนินการ โดยรัฐภาคีที่ร้องขอเพื่อจัดให้มีการแข่งอย่างเพียงพอแก่บุคคลที่สามซึ่งสุจริตและเพื่อประกันว่าเป็นกระบวนการอันชอบธรรม และถ้อยแถลงว่าคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นเป็นที่สุดแล้ว

(ค) ในกรณีของคำร้องขอที่เกี่ยวกับวรรค 2 ของข้อนี้ ได้แก่ ถ้อยแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่รัฐภาคีที่ร้องขอใช้เป็นมูลเหตุ และรายละเอียดของการกระทำที่ร้องขอให้ดำเนินการ และสำเนาที่รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ตามกฎหมายของคำสั่งที่ใช้เป็นพื้นฐานในการร้องขอนั้น ในกรณีที่มีอยู่

4. รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องตัดสินใจหรือดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้โดยเป็นไปตามและภายใต้บังคับบทบัญญัติของกฎหมายภายในของตนและหลักเกณฑ์กระบวนการพิจารณาของตน หรือความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีใด ๆ ที่ตนอาจมีพันธผูกพันกับรัฐภาคีที่ร้องขอนั้น

5. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องจัดส่งสำเนากฎหมายและข้อบังคับของตนซึ่งให้ผลบังคับต่อข้อนี้ และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในภายหลังต่อกฎหมายและข้อบังคับเช่นว่า หรือรายละเอียดแห่งการนั้นให้แก่เลขาธิการสหประชาชาติ

6. หากรัฐภาคีเลือกที่จะดำเนินการที่อ้างถึงในวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้ โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องมิสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้อง ให้รัฐภาคีนั้นพิจารณาว่าอนุสัญญานี้เป็นสนธิสัญญาพื้นฐานที่จำเป็นและเพียงพอ

7. การให้ความร่วมมือภายใต้ข้อนี้อาจถูกปฏิเสธ หรือมาตรการชั่วคราวอาจถูกยกเลิก หากรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอไม่ได้รับพยานหลักฐานที่เพียงพอและภายในเวลาอันควร หรือหากทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย

8. ก่อนที่จะยกเลิกมาตรการชั่วคราวใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามข้อนี้ เมื่อใดก็ตามที่เป็นไปได้ ให้รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอให้ออกสแกร์รัฐภาคีที่ร้องขอชี้แจงถึงเหตุผลที่ควรใช้มาตรการชั่วคราวนั้นต่อไป

9. บทบัญญัติของข้อนี้ต้องไม่ถูกตีความไปในทางที่จะกระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริต

ข้อ 56

ความร่วมมือพิเศษ

โดยไม่กระทบต่อกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามที่จะดำเนินการเพื่ออนุญาตให้มีการส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้อีกรัฐภาคีหนึ่ง โดยไม่ต้องมีการร้องขอก่อน เมื่อรัฐภาคีนั้นพิจารณาว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เช่นว่าอาจช่วยรัฐภาคีผู้รับในการเริ่มหรือดำเนินการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดีหรือกระบวนการทางศาลใดๆ หรืออาจนำไปสู่การทำคำร้องขอโดยรัฐภาคีนั้น ภายใต้หมวดนี้ของอนุสัญญานี้ ทั้งนี้โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดีหรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ของตน

ข้อ 57

การส่งคืนและการจัดการสินทรัพย์

1. รัฐภาคีที่รับทรัพย์สินต้องจัดการกับทรัพย์สินที่ถูกริบตามข้อ 31 หรือ 55 ของอนุสัญญานี้ รวมทั้ง โดยการส่งคืนแก่เจ้าของเดิมที่ชอบด้วยกฎหมายตามวรรค 3 ของข้อนี้ ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้และกฎหมายภายในของตน

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นใดที่เป็นไปตามหลักการพื้นฐานแห่งกฎหมายภายในของตนเช่นที่อาจจำเป็นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถส่งคืนทรัพย์สินที่ถูกริบเมื่อดำเนินการตามคำร้องขอของรัฐภาคีหนึ่งตามอนุสัญญานี้ โดยคำนึงถึงสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริตด้วย

3. โดยเป็นไปตามข้อ 46 และ 55 ของอนุสัญญานี้ และวรรค 1 และ 2 ของข้อนี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอต้องดำเนินการดังนี้

(ก) ในกรณีที่มีการยกยอกเงินกองทุนของรัฐหรือการฟอกเงินที่ได้จากการยกยอกเงินกองทุนของรัฐตามที่อ้างถึงในข้อ 17 และ 23 ของอนุสัญญานี้ เมื่อมีการดำเนินการริบทรัพย์สินตามข้อ 55 ของ

อนุสัญญาฯ และบนพื้นฐานของคำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้วในรัฐภาคีที่ร้องขอให้คืนทรัพย์สินที่ริบแก่รัฐภาคีที่ร้องขอ ทั้งนี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอสามารถละเว้นข้อกำหนดนี้ได้

(ข) ในกรณีของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอื่นใดภายใต้อนุสัญญาฯ เมื่อมีการดำเนินการริบทรัพย์สินตามข้อ 55 ของอนุสัญญาฯ และบนพื้นฐานของคำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้วในรัฐภาคีที่ร้องขอ ทั้งนี้ เมื่อรัฐภาคีที่ร้องขอพิสูจน์ได้อย่างมีเหตุผลสมควรว่าตนเป็นเจ้าของทรัพย์สินเช่นว่าอยู่ก่อนแก่รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ หรือเมื่อรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอยอมรับให้ใช้ความเสียหายที่เกิดแก่รัฐภาคีที่ร้องขอเป็นพื้นฐานในการคืนทรัพย์สินที่ถูกริบ ให้คืนทรัพย์สินที่ถูกริบแก่รัฐภาคีที่ร้องขอ ในกรณีนี้ รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอสามารถละเว้นข้อกำหนดนี้ได้

(ค) ในกรณีอื่น ๆ ทั้งปวงพิจารณาให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกต่อการคืนทรัพย์สินที่ถูกริบแก่รัฐภาคีที่ร้องขอ คืนทรัพย์สินเช่นว่าแก่เจ้าของที่ชอบด้วยกฎหมายเดิม หรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด

4. ในกรณีที่เหมาะสม เว้นแต่รัฐภาคีตกลงใจเป็นอย่างอื่น รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขออาจหักค่าใช้จ่ายอันมีเหตุผลสมควรที่เกิดจากการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี หรือกระบวนการทางศาลใด ๆ ซึ่งนำไปสู่การคืน หรือการจัดการซึ่งทรัพย์สินที่ถูกริบตามข้อนี้

5. ในกรณีที่เหมาะสม รัฐภาคีอาจพิจารณาเป็นพิเศษเพื่อจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงอันเป็นที่ยอมรับซึ่งกันและกันเป็นรายกรณีไป เพื่อจัดการทรัพย์สินที่ริบไว้นั้นให้เป็นที่ยุติ

ข้อ 58

หน่วยข่าวกรองทางการเงิน

รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือแก่กันและกันเพื่อความมุ่งประสงค์ในการป้องกันและต่อต้านการโอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ และในการส่งเสริมหนทางในการติดตามทรัพย์สินเช่นว่ากลับคืน และเพื่อบรรลุมุ่งประสงค์ดังกล่าว ต้องพิจารณาจัดตั้งหน่วยข่าวกรองทางการเงินเพื่อรับผิดชอบในการรับแจ้ง วิเคราะห์ และเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

ข้อ 59

ความตกลงและข้อตกลงทวิภาคีและพหุภาคี

รัฐภาคีต้องพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิผลของความร่วมมือระหว่างประเทศซึ่งดำเนินการตามหมวดนี้ของอนุสัญญาฯ

หมวด 6 ความช่วยเหลือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

ข้อ 60

การฝึกอบรมและความช่วยเหลือทางวิชาการ

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้อง ริเริ่ม พัฒนา หรือปรับปรุง โครงการฝึกอบรมพิเศษแก่บุคลากรของตน ซึ่งรับผิดชอบงานป้องกันและต่อต้านการทุจริต ภายในขอบเขตที่จำเป็น นอกจากประการอื่นแล้ว โครงการฝึกอบรมเช่นว่าจะเป็นเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) มาตรการที่มีประสิทธิผลในการป้องกัน สืบหา สืบสวน สอบสวน ลงโทษ และควบคุมการทุจริต รวมทั้งการใช้วิธีการในการรวบรวมพยานหลักฐานการสืบสวนสอบสวน

(ข) การสร้างขีดความสามารถในการพัฒนา และการวางแผนเกี่ยวกับนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ ในการต่อต้านการทุจริต

(ค) การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการจัดเตรียมคำร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางกฎหมายที่เป็นไปตามข้อกำหนดของอนุสัญญานี้

(ง) การประเมินผลและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน การจัดการบริการสาธารณะ และการจัดการการคลังของรัฐ รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและภาคเอกชน

(จ) การป้องกันและต่อต้านการ โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนด ตามอนุสัญญานี้ และการติดตามทรัพย์สินเช่นว่ากลับคืน

(ฉ) การสืบหา และอายัด การ โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

(ช) การเฝ้าตรวจการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้และวิธีการที่ใช้ในการ โอน ปกปิด หรืออำพราง ทรัพย์สินเช่นว่า

(ซ) กลไกและวิธีการทางกฎหมายและการบริหาร ปกครองที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกในการคืนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามอนุสัญญานี้

(ฌ) วิธีการที่ใช้ในการคุ้มครองผู้เสียหายและพยานผู้ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานในการ ยุติธรรมและ

(ญ) การฝึกอบรมในเรื่องข้อบังคับที่ใช้ในประเทศและระหว่างประเทศและในด้านภาษา

2. รัฐภาคีต้องพิจารณาดำเนินการให้แก่งันและกันตามขีดความสามารถของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมาตรการที่กว้างขวางที่สุดในแผนงานและ โครงการต่อต้านการทุจริต ของประเทศเหล่านั้น รวมทั้งการสนับสนุนอุปกรณ์และการฝึกอบรมในสาขาที่อ้างถึงในวรรคหนึ่งของข้อนี้ และการฝึกอบรม และการให้ความช่วยเหลือ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องและความรู้เฉพาะด้านซึ่งกัน และกันอันจะช่วยอำนวยความสะดวกในการ ให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีในด้านการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย

3. รัฐภาคีต้องเสริมสร้างความพยายามอย่างจริงจังภายในขอบเขตที่จำเป็นเพื่อให้มีกิจกรรมด้านการปฏิบัติการและการฝึกอบรมในองค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคและในกรอบความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด

4. รัฐภาคีต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่กันและกันเมื่อมีคำร้องขอในการประเมินผลศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับประเภท สาเหตุ ผลกระทบและความสูญเสียจากการทุจริตในประเทศนั้นๆ โดยมุ่งหมายให้มีการพัฒนา ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อต่อต้านการทุจริตร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและสังคม

5. เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้กลับคืน รัฐภาคีอาจให้ความร่วมมือกันในการให้ชื่อของผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นแก่กันและกัน

6. รัฐภาคีต้องพิจารณาใช้การประชุมและสัมมนาในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือทางวิชาการ และเพื่อกระตุ้นให้มีการหารือเกี่ยวกับปัญหาซึ่งเป็นความกังวลร่วมกัน รวมทั้งปัญหาและความต้องการเป็นการเฉพาะของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

7. รัฐภาคีต้องพิจารณาจัดตั้งกลไกที่มุ่งจะให้การสนับสนุนทางการเงิน โดยสมัครใจแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสำหรับความพยายามในการบังคับใช้อนุสัญญานี้โดยผ่านแผนงานและโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการ

8. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาให้เงินอุดหนุน โดยสมัครใจแก่สำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสนับสนุนแผนงานและโครงการในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ โดยผ่านทางสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม

ข้อ 61

การรวบรวม การแลกเปลี่ยน และการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริต

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาดำเนินการวิเคราะห์แนวโน้มการทุจริตในดินแดนของตน ตลอดจนสถานการณ์ที่มีการกระทำทุจริต โดยการหารือกับผู้เชี่ยวชาญ

2. รัฐภาคีต้องพิจารณาพัฒนาและแบ่งปันซึ่งกันและกันและโดยผ่านทางข้อมูลสถิติขององค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคในความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทุจริตและข้อมูลข่าวสารซึ่งมุ่งที่จะพัฒนาให้มีค่านิยม มาตรฐาน และวิธีการในดำเนินการร่วมกันตลอดจนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต เพียงเท่าที่จะเป็นไปได้

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้อง พิจารณาติดตามนโยบายและมาตรการที่ปฏิบัติจริงในการต่อต้านการทุจริตและทำการประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนโยบายและมาตรการดังกล่าว

ข้อ 62

มาตรการอื่น ๆ : การปฏิบัติตามอนุสัญญาผ่านทางพัฒนาทางเศรษฐกิจ

และการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ

1. รัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการที่นำมาซึ่งการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ให้ได้ผลดีที่สุดภายในขอบเขตที่เป็นไปได้ โดยผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยคำนึงผลกระทบในทางลบของการทุจริตที่มีต่อสังคมโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. รัฐภาคีต้องใช้ความพยายามอย่างเป็นรูปธรรมภายในขอบเขตที่เป็นไปได้และโดยการประสานงานซึ่งกันและกันตลอดจนกับองค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาค

(ก) เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือของตนในระดับต่าง ๆ กับประเทศกำลังพัฒนาโดยมุ่งที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศฝ่ายหลังในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต

(ข) เพื่อเพิ่มพูนความช่วยเหลือด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาในการป้องกันและต่อสู้กับการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อช่วยเหลือประเทศเหล่านั้นให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

(ค) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเพื่อช่วยให้ประเทศเหล่านั้นบรรลุความประสงค์ของตนในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว รัฐภาคีต้องพยายามที่จะให้เงินอุดหนุนโดยสมัครใจแก่บัญชีที่ได้เปิดไว้ โดยเฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวในกลไกกองทุนขององค์การสหประชาชาติอย่างพอเพียงและสม่ำเสมอ รัฐภาคีอาจให้การพิจารณาเป็นพิเศษในการให้เงินสนับสนุนเงินแก่บัญชีดังกล่าวเป็นจำนวนร้อยละของเงิน หรือของมูลค่าโดยเทียบเท่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดทางอาญาหรือทรัพย์สินที่ริบได้ตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ด้วย โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนและบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

(ง) เพื่อสนับสนุนและโน้มน้าวรัฐภาคีและสถาบันการเงินอื่นตามที่เหมาะสมให้เข้าร่วมกับตนในการใช้ความพยายามในข้อนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดให้มีการฝึกอบรมและอุปกรณ์สมัยใหม่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อช่วยเหลือประเทศเหล่านั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

3. ภายในขอบเขตที่เป็นไปได้ มาตรการเหล่านี้ต้องไม่กระทบต่อข้อผูกพันด้านความช่วยเหลือต่างประเทศที่มีอยู่หรือข้อตกลงด้านความร่วมมือทางการเงินอื่นๆ ในระดับทวิภาคี ระดับภูมิภาค หรือระดับระหว่างประเทศ

4. รัฐภาคีอาจจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีว่าด้วยเรื่องความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์และการสนับสนุนด้านการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงข้อตกลงทางการเงินที่จำเป็นเพื่อให้วิธีการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญานี้เกิดประสิทธิผล และเพื่อการป้องกัน การสืบหา และการควบคุมการทุจริต

หมวด 7   กลไกในการปฏิบัติตามอนุสัญญา

ข้อ 63

ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีอนุสัญญา

1. กำหนดให้มีที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีอนุสัญญานี้ขึ้นเพื่อปรับปรุงขีดความสามารถและการให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญานี้ และเพื่อส่งเสริมและทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญาของรัฐภาคี

2. เลขานุการสหประชาชาติต้องจัดให้มีการประชุมของรัฐภาคีภายในหนึ่งปีหลังจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ หลังจากนั้นให้มีที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีเป็นประจำตามข้อบังคับการประชุมที่ได้รับ การรับรองจากที่ประชุมของรัฐภาคี

3. ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีต้องกำหนดข้อบังคับการประชุมและกฎเกณฑ์ซึ่งใช้บังคับกับการดำเนินกิจกรรมที่ระบุไว้ในข้อนี้ รวมทั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าประชุม และการเข้าร่วมประชุมของ ผู้สังเกตการณ์ และการชำระค่าใช้จ่ายซึ่งเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมเหล่านั้นด้วย

4. ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีต้องเห็นชอบร่วมกันในเรื่องกิจกรรม กระบวนการและวิธีการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ รวมถึง

(ก) การอำนวยความสะดวกในกิจกรรมของรัฐภาคีตามข้อ 60 และ 62 และหมวด 2 ถึง หมวด 5 ของอนุสัญญานี้ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการระดมเงินสนับสนุนโดยความสมัครใจ

(ข) การอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐภาคีเกี่ยวกับรูปแบบ และแนวโน้มในการทุจริต และเกี่ยวกับแนวปฏิบัติซึ่งประสบความสำเร็จในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต และการคืนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ซึ่งนอกจากประการอื่นแล้ว ยังได้แก่โดยการจัดพิมพ์เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวถึงในข้อนี้

(ค) การให้ความร่วมมือกับองค์กรและกลไกระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค รวมทั้งองค์กร เอกชนที่เกี่ยวข้อง

(ง) การใช้อย่างเหมาะสมซึ่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำโดยกลไกระดับระหว่างประเทศ และระดับภูมิภาคอื่นในการต่อต้านและป้องกันการทุจริตเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อนกันโดยไม่จำเป็น

(จ) การทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ของรัฐภาคีอนุสัญญาเป็นระยะ ๆ

(ฉ) การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงอนุสัญญานี้และการปฏิบัติตามอนุสัญญา

(ช) การพิเคราะห์ถึงความต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการของรัฐภาคีในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ และแนะนำการดำเนินการใดๆ ที่เห็นว่าอาจจำเป็นแก่การนั้น

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 4 ของข้อนี้ ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีต้องได้รับซึ่งความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับมาตรการที่รัฐภาคีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ และอุปสรรคที่รัฐภาคีประสบในการ

ดำเนินการดังกล่าวผ่านทางข้อมูลข่าวสารที่รัฐภาคีจัดหาให้ และผ่านทางกลไกทบทวนเพิ่มเติมที่อาจกำหนด โดยที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคี

6. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะจัดหาให้แก่ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนการดำเนินงาน แผนงาน และแนวปฏิบัติ ตลอดจนมาตรการทางนิติบัญญัติและการบริหารปกครองที่ใช้ในการปฏิบัติ ตามอนุสัญญานี้ตามที่ประชุมของรัฐภาคีกำหนด ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีพิจารณาวิธีการที่มีประสิทธิผลที่สุด ในการรับการดำเนินการบนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร โดยนอกจากประการอื่นแล้วได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ จากรัฐภาคีและจากองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ ทั้งนี้ อาจนำข้อมูลที่ได้รับจากองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับการรับรองตามกระบวนการที่กำหนดโดยที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีมาประกอบการพิจารณาด้วย

7. ตามวรรค 4 ถึงวรรค 6 ของข้อนี้ หากเห็นว่าจำเป็นให้ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีกำหนดกลไก หรือหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้การปฏิบัติตามอนุสัญญานี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 64

ฝ่ายเลขานุการ

1. เลขานุการสหประชาชาติต้องจัดหาให้ซึ่งบริการด้านเลขานุการที่จำเป็นแก่ที่ประชุมของรัฐภาคีอนุสัญญานี้

2. ฝ่ายเลขานุการมีหน้าที่

(ก) ช่วยเหลือที่ประชุมของรัฐภาคีในการดำเนินกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในข้อ 63 ของอนุสัญญานี้ และจัดเตรียมการประชุมและจัดหาให้ซึ่งบริการที่จำเป็นสำหรับการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคี

(ข) ช่วยเหลือรัฐภาคีในการจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารแก่ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีตามที่ คาดหมายไว้ในข้อ 63 วรรค 5 และวรรค 6 ของอนุสัญญานี้ เมื่อได้รับการร้องขอ และ

(ค) ประกันว่าจะมีการประสานงานที่จำเป็นกับฝ่ายเลขานุการขององค์การระหว่างประเทศ และ องค์การระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง

หมวด 8 บทบัญญัติสุดท้าย

ข้อ 65

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

1. ให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินการที่จำเป็นซึ่งรวมถึงมาตรการทางกฎหมายและทางบริหาร ปกครองที่เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนเพื่อประกันว่าจะมีการดำเนินการตาม พันธกรณีของตนภายใต้อนุสัญญานี้

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจรับเอามาตรการที่เคร่งครัดหรือเข้มงวดกว่ามาตรการที่กำหนดไว้ ในอนุสัญญานี้ในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตก็ได้

ข้อ 66

การระงับข้อพิพาท

1. รัฐภาคีต้องพยายามระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับอนุสัญญานี้ โดยการเจรจา
2. ให้เสนอข้อพิพาทใด ๆ ระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่านั้นเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับอนุสัญญานี้ที่ไม่สามารถระงับได้โดยการเจรจาภายในระยะเวลาอันสมควรต่ออนุญาโตตุลาการ เมื่อรัฐใดรัฐหนึ่งในรัฐภาคีเหล่านั้นร้องขอ หากรัฐภาคีเหล่านั้นไม่สามารถตกลงกันได้ภายในหกเดือนหลังจากวันที่มีคำร้องขอให้ตั้งอนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะอนุญาโตตุลาการ รัฐภาคีใดในรัฐภาคีเหล่านั้นอาจเสนอข้อพิพาทดังกล่าวต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศโดยการจัดทำคำร้องขอตามธรรมนูญของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ
3. ในเวลาที่มีการลงนาม การให้สัตยาบัน การยอมรับ หรือการเห็นชอบซึ่ง หรือการภาคยานุวัติต่ออนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจประกาศว่าตนไม่พิจารณาว่าตนเองผูกพันตามวรรค 2 ของข้อนี้ ทั้งนี้ รัฐภาคีอื่น ๆ จะไม่ถูกผูกพันโดยวรรค 2 ของข้อนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐภาคีใดซึ่งได้ตั้งข้อสงวน เช่นว่าไว้
4. รัฐภาคีใดที่ได้ตั้งข้อสงวนไว้ตามวรรค 3 ของข้อนี้ อาจถอนข้อสงวนนั้นเมื่อใดก็ได้ โดยการแจ้งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 67

การลงนาม การให้สัตยาบัน การยอมรับ การให้ความเห็นชอบ และการภาคยานุวัติ

1. อนุสัญญานี้เปิดให้รัฐทั้งปวงลงนามตั้งแต่วันที่ 9 ถึง 11 ธันวาคม ค.ศ. 2003 ที่เมืองเมอริดา ประเทศเม็กซิโก และภายหลังจากนั้นจะเปิดให้ลงนามที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก จนถึงวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 2005
2. อนุสัญญานี้เปิดให้องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคลงนามด้วย โดยมีเงื่อนไขว่าต้องมีรัฐสมาชิกขององค์การเช่นว่าอย่างน้อยหนึ่งรัฐได้ลงนามอนุสัญญาตามวรรค 1 ของข้อนี้แล้ว
3. อนุสัญญาอยู่ภายใต้การให้สัตยาบัน การยอมรับหรือการให้ความเห็นชอบ สัตยาบันสาร การให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบต้องส่งมอบแก่เลขาธิการสหประชาชาติองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคอาจส่งมอบสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบของตนได้ หากมีรัฐสมาชิกขององค์การนั้นอย่างน้อยหนึ่งรัฐได้ดำเนินการในทำนองเดียวกัน ให้องค์การเช่นว่าประกาศขออำนาจของตนที่เกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับของอนุสัญญานี้ ในสัตยาบันสาร สารรับรอง หรือสารแสดงความเห็นชอบนั้นให้องค์การเช่นว่าแจ้งผู้เก็บรักษาถึงการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกี่ยวกับขออำนาจของตนด้วย
4. อนุสัญญานี้เปิดให้มีการภาคยานุวัติโดยรัฐหรือองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใดที่มีรัฐสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งรัฐเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ ภาคยานุวัติสารให้ส่งมอบแก่เลขาธิการ

สหประชาชาติ ให้องค์การองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคประกาศขออำนาจของตนที่เกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับของอนุสัญญานี้ ในเวลาที่องค์การภาคยานุวัติ ให้องค์การเช่นว่าแจ้งผู้เก็บรักษาถึงการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขออำนาจของตนด้วย

ข้อ 68

การมีผลใช้บังคับ

1. อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่เก้าสิบหลังจากวันที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบ หรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สามสิบ เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรคนี้ไม่ให้นับสารใดที่มอบโดยองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคเพิ่มเติมจากสารที่รัฐสมาชิกขององค์การเช่นว่าได้มอบไว้
2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐหรือองค์การองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคแต่ละองค์การที่ให้สัตยาบัน ขอมรับ เห็นชอบ หรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ ภายหลังจากการมอบสารของการดำเนินการเช่นว่าฉบับที่สามสิบให้อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบหลังจากวันที่รัฐหรือองค์การดังกล่าวมอบสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของตน หรือในวันที่อนุสัญญานี้มีผลบังคับใช้ตามวรรค 1 ของข้อนี้สุดแต่วันใดถึงทีหลัง

ข้อ 69

การแก้ไขเพิ่มเติม

1. ภายหลังครบกำหนดห้าปีนับจากวันที่อนุสัญญานี้เริ่มมีผลใช้บังคับ รัฐภาคีอาจเสนอข้อแก้ไขเพิ่มเติมและส่งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ หลังจากนั้น ให้เลขาธิการสหประชาชาติแจ้งข้อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมให้รัฐภาคีและที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีอนุสัญญานี้ เพื่อความมุ่งประสงค์ในการพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับข้อเสนอนั้นให้ที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีใช้ความพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุฉันทมติในข้อแก้ไขเพิ่มเติมแต่ละข้อ หากได้ใช้ความพยายามทั้งปวงเพื่อให้บรรลุฉันทมติจนหมดแล้ว แต่ยังไม่สามารถมีความเห็นชอบร่วมกันได้ ให้ใช้คะแนนเสียงส่วนใหญ่สองในสามของรัฐภาคีที่เข้าประชุมและลงคะแนนเสียงในการประชุมของที่ประชุมใหญ่ของรัฐภาคีเป็นหนทางสุดท้ายในการยอมรับการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น
2. ให้องค์การองค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใช้สิทธิลงคะแนนเสียงภายใต้ข้อนี้ด้วยจำนวนคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกของตนที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้ในเรื่องที่อยู่ภายใต้ขออำนาจของตน องค์การเช่นว่าต้องไม่ใช่สิทธิลงคะแนนเสียงหากรัฐสมาชิกขององค์การนั้นใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของตนไปแล้ว และในทางกลับกันรัฐสมาชิกขององค์การต้องไม่ใช่สิทธิลงคะแนนเสียงหากมีการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงโดยองค์การเช่นว่าแล้ว
3. ข้อแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการรับเอาตามวรรค 1 ของข้อนี้ให้อยู่ภายใต้การให้สัตยาบัน การยอมรับ หรือการให้ความเห็นชอบโดยรัฐภาคี

4. ข้อแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการรับเอาตามวรรค 1 ของข้อนี้ให้เริ่มมีผลใช้บังคับกับรัฐภาคี
เก้าสิบวันหลังจากวันที่ได้มอบสัตยาบันสาร สารให้การยอมรับ หรือสารแสดงความเห็นชอบต่อข้อแก้ไขเพิ่มเติม
เช่นว่าแก่เลขาธิการสหประชาชาติ

5. เมื่อข้อแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มีผลผูกพันเหล่ารัฐภาคีที่ได้แสดงความยินยอมที่
จะผูกพันตามข้อแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ให้รัฐภาคีอื่นยังคงผูกพันตามบทบัญญัติของอนุสัญญาและข้อแก้ไขเพิ่มเติม
ใดก่อนหน้าในที่ตนได้ให้สัตยาบัน ยอมรับ หรือให้ความเห็นชอบแล้ว

ข้อ 70

การบอกเลิก

1. รัฐภาคีอาจบอกเลิกอนุสัญญานี้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการ
สหประชาชาติ การบอกเลิกเช่นว่าให้เริ่มมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับการแจ้งนั้น
2. ให้องค์การร่วมทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคสิ้นสุดการเป็นภาคีของอนุสัญญานี้เมื่อรัฐสมาชิก
ทั้งปวงขององค์การดังกล่าวได้บอกเลิกอนุสัญญานี้แล้ว

ข้อ 71

ผู้เก็บรักษาและภาษา

1. ให้เลขาธิการสหประชาชาติเป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้
2. ต้นฉบับของอนุสัญญานี้ ซึ่งจัดทำไว้เป็นภาษาอารบิก จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และ
สเปน มีความถูกต้องเท่าเทียมกัน ให้เก็บรักษาไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐบาลของคนดังมี
รายนามข้างล่างนี้ ได้ลงนามในอนุสัญญานี้

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ*

ก. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งนำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภา กรณีมีการร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา ตุลาการศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) ใ้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรณีมีผู้กล่าวหาหรือเรียนให้ดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น และให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกคลดงกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย

(๓) ใ้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งและชั้นหรือระดับของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

---

* ที่มา : สืบค้นจาก <http://www.nacc.go.th/main.php?filename=nacc1>

(๗) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(๘) เสนอมาตรการความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๙) ดำเนินการให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๐) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๑) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๒) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๓) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นนี้ได้แก่

(๑๓.๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

(๑๓.๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒

(๑๓.๓) กฎหมายว่าด้วยการจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี

ข. อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวน ข้อเท็จจริง

(๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใดรวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใดๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสารทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานอื่นใด ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าว ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๓) มีหนังสือให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการวินิจฉัยชี้ขาด ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงค่าเดินทางและค่าตอบแทน ของพยานบุคคล และเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเรื่องอื่นใดเพื่อปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนตามมาตรา ๒๘

(๖) ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน ป.ป.ช.

(๗) ในการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๗.๑) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือ พิสูจน์ความผิดและเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องโทษ

(๗.๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อให้มีการจับ และควบคุมตัว ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่าข้อกล่าวหาเป็นมูล เพื่อส่งตัวไปยังพนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๗.๓) การปล่อยตัวผู้ถูกจับชั่วคราว

(๘) ฟ้องคดีหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง หรือศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแล้วแต่กรณี ดังนี้

(๘.๑) ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นพิจารณาแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินคดีได้

(๘.๒) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด

(๙) มีอำนาจส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟัง ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่ ทางการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนข้อเท็จจริง

ค. อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายอื่น

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีที่คณะทำงานไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๑๔ วัน นับแต่วันตั้งคณะทำงาน

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ มีการกล่าวหา ร้องเรียนว่าการดำเนินการซื้อ การจ้าง การแลกเปลี่ยน การเช่า การจำหน่ายทรัพย์สิน การได้รับสัมปทาน หรือการได้รับสิทธิใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐครั้งใด มีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ ดังนี้

(๑) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ

(๒) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างหน่วยงานของรัฐปฏิบัติภารกิจทั้งหลาย อันจำเป็นแก่การรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือ สถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใดๆ ในระหว่าง พระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือ ในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใด ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการไต่สวนข้อเท็จจริง และหากดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าว ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมาย เพื่อให้มีการจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิด หรือเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่า ข้อกล่าวหาไม่มีมูล เพื่อส่งตัวไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการต่อไป

(๕) ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการตามหมายของศาลที่ออกตาม (๓) หรือ (๔)

(๖) กำหนดระเบียบโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวน การกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และการประสานงานในการดำเนินคดีระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการและกรรมการ ป.ป.ช. เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้อนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานการสอบสวนให้สำนักงานอัยการสูงสุด ดำเนินคดีต่อไป การดำเนินการเกี่ยวกับการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ถือว่าบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓. พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตั้งนี้ ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้การจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยกำหนดประเภทของนิติบุคคลที่จะจัดการหุ้น กำหนดแบบสัญญาจัดการหุ้นส่วนหรือหุ้นของรัฐมนตรี

การจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันโลก ปี 2556*

ดร.จรี วิจิตรวาทการ เลขาธิการมูลนิธิองค์การเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย (Transparency Thailand) เปิดเผยผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันประจำปี พ.ศ. 2556 พบว่า ประเทศไทยได้ 35 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 102 จากการจัดอันดับทั้งหมด 177 ประเทศทั่วโลก เท่ากับประเทศเอกวาดอร์ โมลโดวา และปานามา และอยู่อันดับที่ 16 จาก 28 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ผลคะแนนภาพลักษณ์คอร์รัปชันประจำปีนี้ปรากฏว่า ร้อยละ 70 ของจำนวนประเทศที่นำมาจัดอันดับสอบตก หรือมีคะแนนต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง มีเพียง 54 ประเทศเท่านั้นที่สอบผ่านหรือได้คะแนนเกิน 50 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยประเทศเดนมาร์กและนิวซีแลนด์สามารถครองแชมป์อันดับหนึ่ง (91 คะแนนจาก 100 คะแนน) ส่วนอันดับสุดท้ายที่ได้คะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ อัฟกานิสถาน เกาหลีเหนือ และโซมาเลีย (8 คะแนนจาก 100 คะแนน) และประเทศซีเรีย เป็นประเทศที่มีคะแนนลดลงจากปีที่แล้วอย่างมาก

---

* ที่มา : สืบค้นจาก <http://thaipublica.org/investigations/corruption-crisis/>

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2556 ของประเทศไทยตั้งแต่ ปี 2538 - 2556

ปี พ.ศ.	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ
2538	2.79 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	34	41
2539	3.33 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	37	54
2540	3.06 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	39	52
2541	3.00 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	61	85
2542	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	68	98
2543	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	60	90
2544	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	61	91
2545	3.20 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	64	102
2546	3.30 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	70	133
2547	3.60 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	64	146
2548	3.80 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	59	159
2549	3.60 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	63	163
2550	3.30 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	84	179
2551	3.50 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	80	180
2552	3.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	84	180
2553	3.50 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	78	178
2554	3.40 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	80	183
2555	37 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	88	176
2556	35 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	102	177

ที่มา : วิเคราะห์ข้อมูลจาก <http://www.transparency.org/>

ส่วนในกลุ่มประเทศอาเซียน มีเพียง 3 ประเทศเท่านั้นที่ได้คะแนนเกินครึ่ง ได้แก่ สิงคโปร์ (86 คะแนน) บรูไน (60 คะแนน) และมาเลเซีย (50 คะแนน) ส่วนประเทศอื่นๆ รวมทั้งประเทศไทยยังคงมีคะแนนต่ำกว่าครึ่ง และเป็นที่น่าสังเกตว่า ประเทศลาวและประเทศพม่า แม้จะมีคะแนนค่อนข้างต่ำ แต่ก็ดีขึ้นกว่าปีที่แล้วอย่างเห็นได้ชัด

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2556 ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

อันดับ ในอาเซียน	อันดับโลกปี 2556 (177 ประเทศ)	ประเทศ	คะแนน ปี 2556	คะแนน ปี 2555
1	5	สิงคโปร์	86	87
2	38	บรูไน	60	55
3	53	มาเลเซีย	50	50
4	94	ฟิลิปปินส์	36	34
5	102	ไทย	35	37
6	114	อินโดนีเซีย	32	32
7	116	เวียดนาม	31	31
8	140	ลาว	26	21
9	157	พม่า	21	15
10	160	กัมพูชา	20	22

ที่มา : วิเคราะห์ข้อมูลจาก <http://www.transparency.org/>

CPI (Corruption Perceptions Index) คือ ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ปัญหาคอร์รัปชันของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0 (คอร์รัปชันมากที่สุด) – 100 (คอร์รัปชันน้อยที่สุด) จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระนานาชาติที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรณรงค์แก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและมีเครือข่ายใน 120 ประเทศทั่วโลก และได้จัดทำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศต่างๆ เป็นประจำทุกปีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2538 ซึ่งในปี พ.ศ. 2556 นี้ ได้จัดอันดับจากประเทศต่างๆ จำนวน 177 ประเทศ โดยจัดอันดับจากผลสำรวจของสำนักโพลต่างๆ จำนวน 13 แห่ง

3 มิติ แห่งการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
ในบทบาทของคณะกรรมการ ป.ป.ช.*

Three Dimensions in Moving against Corruption of NACC Board

---

*ที่มา : พล.ต.อ.สถาพร หลาวทอง, 3 มิติ แห่งการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในบทบาทของคณะกรรมการ ป.ป.ช. Three Dimensions in Moving against Corruption of NACC Board, วารสารวิชาการ ป.ป.ช., ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2556): 5. สืบค้นจาก http://www.nacc.go.th/download/article/article_20140128095345.pdf

3 มิติ แห่งการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ในบทบาทของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

Three Dimensions in Moving against Corruption of NACC Board

พล.ต.อ. สถาพร หลาวทอง¹

ปัจจุบันสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากสถิติจำนวนเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการทุจริต ที่เข้าสู่สำนักงาน ป.ป.ช. ในแต่ละห้าปีที่ผ่านมา ยังไม่มีทีท่าว่าจะลดลง ผนวกกับผลสำรวจดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การทุจริตของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (Corruption Perceptions Index: CPI) ประจำปี 2555 โดยองค์กรความโปร่งใสระหว่างประเทศ (Transparency International: TI) ปรากฏว่าประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ 88 จากจำนวน 176 ประเทศ มีคะแนนความโปร่งใสเพียง 37 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติผ่านเข้ามาทางสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ โดยขาดการกลั่นกรองประชาชนของประเทศได้นำเอาวิทยาการและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและการดำรงชีวิต ก่อให้เกิดระบบการแข่งขันทางการตลาดและการผลิตอย่างสูง เกิดการลอกเลียนทางวัฒนธรรมและพฤติกรรมของสังคมประเทศแถบตะวันตกวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลงไป

มีค่านิยมที่ฟุ่มเฟือยมากขึ้น ยึดถือและให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมและบริโภคนิยม เกิดการแข่งขันเอารอดเอาเปรียบเพื่อการเป็นผู้ที่เหนือกว่าและเป็นที่ยอมรับในสังคมสูงกว่าผู้อื่น จึงเป็นบ่อเกิดของการแสวงหาเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการอย่างไร้ศีลธรรม เกิดปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันและปัญหาอาชญากรรม ในขณะที่การปลูกฝังจิตสำนึกทางด้านคุณธรรม จริยธรรม วินัย มีการให้ความสำคัญลดน้อยลง มีเพียงหลักสูตรภาคบังคับในการอบรมศึกษาในช่วงต้นของการศึกษาระดับต่ำกว่าชั้นอุดมศึกษาเท่านั้น ไม่มีการอบรมปลูกฝังอย่างต่อเนื่องทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าหากมีการกระทำทุจริตแล้วจะส่งผลต่อประเทศชาติบ้านเมืองอย่างไร ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ทับถมทวีความรุนแรงมากขึ้นในสังคมไทย จนเกือบจะกลายเป็นวิกฤตของประเทศ

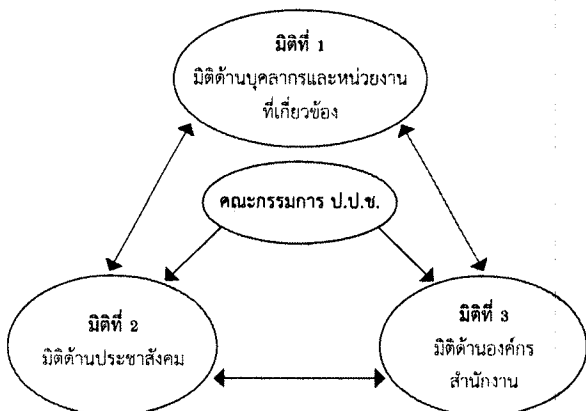
เพื่อเป็นการแก้ไขสถานการณ์และปัญหาของประเทศจึงมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้น เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเป็นรูปธรรม หมายถึง การจัดให้มีกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รวมพลังป้องกันและ

¹ กรรมการ ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ปราบปรามการทุจริตในทุกหน่วยงาน ทุกองค์กร อย่างจริงจัง รวมทั้งการประสานกับหน่วยงานทุกภาคส่วน จึงจำเป็นต้องเกิดขึ้นอย่างทันที่ ทำให้เห็นผลเสียหายที่กระทบต่อประเทศชาติและเกิดความตื่นตัวในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเริ่มต้นให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาสมรรถนะบุคลากรควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นจุดเริ่มกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่เกิดผลสำเร็จในทางปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม จากภาพรวมสถานการณ์ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการทุจริตคอร์รัปชัน ดังกล่าว จึงได้พิจารณากรอบแนวคิดเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ในบทบาทสำคัญของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ออกเป็น 3 มิติที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ได้แก่ มิติที่ 1 มิติด้านบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มิติที่ 2 มิติด้านประชาสังคม และมิติที่ 3 มิติด้านองค์กรสำนักงาน ป.ป.ช. มาเป็นกรอบในการปฏิบัติ โดยมีแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ในแต่ละมิติ และรายละเอียด ดังนี้

แผนภูมิความสัมพันธ์ในแต่ละมิติของการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

มิติที่ 1 มิติด้านบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550) และ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 โดยพิจารณาจากฐานคติที่ว่า “การป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดอย่างไร” ซึ่งมิติที่ 1 นี้จะประกอบด้วยมาตรการสำคัญ 2 ส่วน คือ

มาตรการการป้องกัน ได้แก่

- การให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และหลักธรรมาภิบาลของบุคคลในภาครัฐ
- เสริมสร้างอุดมการณ์และปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมให้กับข้าราชการ นักการเมือง รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นรากฐานการปฏิบัติงานมุ่งประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะหน่วยงานราชการจะต้องเป็นองค์กรหลักในการชี้นำสังคมให้มีค่านิยมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- สร้างองค์กรต้นแบบคุณธรรมในแต่ละภาคส่วน รวมทั้งการรณรงค์ ส่งเสริมคนดี กั้นคนไม่ดี ผู้ที่ทุจริตคอร์รัปชันออกไปจากภาครัฐและการเมือง

- สร้างระบบเฝ้าระวังเตือนและป้องกันภัยล่วงหน้าต่อการทุจริตคอร์รัปชันที่จะเกิดขึ้นในทุกหน่วยงานภาครัฐ

มาตรการการปราบปราม ได้แก่

- พัฒนาระบบการแสวงหาข้อเท็จจริง การไต่สวน และการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว เปิดเผย แม่นตรง สามารถนำผู้ทุจริตมาลงโทษได้ โดยเร็ว

■ ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ งานคดี ที่ยังคงค้างอยู่เป็นจำนวนมากให้เสร็จสิ้น ไปโดยเร็วตามกรอบของกฎหมาย โดยกำหนด ขั้นตอนบริหารจัดการทั้งด้านระบบและตัวบุคคล ผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพพัฒนาและผลักดันการบังคับใช้ กฎหมายต่อผู้ทุจริตคอร์รัปชันอย่างเข้มแข็ง หนักหน่วง และบังเกิดผลเป็นรูปธรรมชัดเจน

มติที่ 2 มิติด้านประชาสังคม โดยพิจารณา ฐานคติที่ว่า “ภาคประชาสังคมจะเข้ามามีส่วนร่วม อย่างจริงจังในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อย่างมีผลสัมฤทธิ์ ได้อย่างไร” ประกอบด้วย มาตรการสำคัญ ได้แก่

■ รมรณรงค์ ส่งเสริม ให้วิถีครอบครัว เข้มแข็งโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็น แนวทางในการดำเนินชีวิตครอบครัว ที่ดำรงตน บนพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่พอดี พอเพียง ตามฐานานุรูป โดยจะต้องไม่เบียดบังหรือแสวงหา ผลประโยชน์เพื่อตนโดยมิชอบ

■ เน้นการเพาะบ่มปลูกฝังให้เด็กและ เยาวชนเป็นผู้มีวินัยมีจริยธรรมคุณธรรม รั้งเกียร จการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อจะเติบโตเป็นประชาชน ที่มีคุณภาพของประเทศ และเป็นแนวร่วมที่แข็งแกร่ง ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในสังคม ด้วยการ จัดทำหลักสูตรการศึกษาที่กำหนดบทเรียน กิจกรรม เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตที่มีเนื้อหาสาระ เหมาะสมแตกต่างกันตามระดับชั้นเรียน

■ เสริมสร้างจิตสำนึก ค่านิยมเชิดชู คุณธรรม ต่อต้านและปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชัน ให้แก่ประชาชนทุกระดับ

■ เสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย แนวนร่วมของภาคเอกชน และภาคประชาชนในการ ร่วมกันต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมรวมทั้ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปฏิบัติกับคณะ กรรมการ ป.ป.ช. อย่างจริงจัง

■ พัฒนาระบบช่องทางการสื่อสาร การรับฟังข้อมูลและเบาะแสต่าง ๆ เกี่ยวกับการ ทุจริตจากทุกทิศทาง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำคัญ ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตได้อย่างตรงจุด ทันท่วงทีเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ

มติที่ 3 มิติด้านองค์กรสำนักงาน ป.ป.ช. โดยพิจารณาจากฐานคติที่ว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. จะเป็นองค์กรที่เข้มแข็งและมีสมรรถนะต่อการ สนับสนุนขับเคลื่อนการปฏิบัติตามภารกิจ อำนาจ หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสังคมได้อย่างไร ประกอบด้วยมาตรการสำคัญ ได้แก่

■ การเพิ่มขีดสมรรถนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ในทุกด้านให้พร้อมทำงานเชิงรุกเท่าทันต่อ บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

■ ปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากร บุคคลให้มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการจัดสรร บุคลากรให้เพียงพอและรองรับต่อการปฏิบัติงาน ตามภารกิจในเชิงรุก ทั้งด้านการป้องกัน ด้านการ ปราบปรามและการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด

■ เสริมสร้างศักยภาพและขีดความ สามารถของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ เพื่อให้การ ปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นไปอย่างเข้มแข็งมีความเป็นมืออาชีพ อย่างแท้จริง โดยเฉพาะการยอมรับ เชื่อมั่นศรัทธา จากประชาชนและสังคม

■ เป็นศูนย์กลางของประเทศในด้านวิชาการ การศึกษาวิจัยและสัมมนา รวมทั้งการบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือกับทุกภาคส่วนในการสนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำ เผยแพร่และการประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคม

นอกเหนือจากนี้การรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่จะมีขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ทำให้เห็นว่า เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ประเทศไทย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้แสดงภาวะการเป็นผู้นำให้ประเทศอื่น ๆ ได้เห็นเป็นแบบอย่างในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการปรับปรุงระบบการทำงานในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริตใน 3 มิติอย่างเร่งด่วน รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีการวางแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่สามารถปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เกิดผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการที่จะปราบปรามการทุจริตให้หมดสิ้นไป ส่งผลให้ประเทศไทยลดการสูญเสียงบประมาณอันเกิดจากการเบียดบังโดยทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้งบประมาณในการบริหารประเทศให้พัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องต่อไป

“พันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทย
ในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003” *
Preparedness of Thailand for Implementation
of the United Nations Convention against Corruption 2003

---

*ที่มา : แสง บุญเฉลิมวิภาส และไพศาล ลิ้มสถิต, “พันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003” Preparedness of Thailand for Implementation of the United Nations Convention against Corruption 2003, วารสารวิชาการ ป.ป.ช., ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 มกราคม 2522: 47. สืบค้นจาก <http://www.nacc.go.th/download/journal/thai-sweang%20p.47-67.pdf>

**“พันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตาม
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003”***
**Preparedness of Thailand for Implementation of the
United Nations Convention against Corruption 2003**

แสง บุญเฉลิมวิภาส
ไพศาล ลิ้มสถิตย์*****

บทคัดย่อ

ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ และอยู่ระหว่างเตรียมการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญานี้ ตามมติของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550 ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้เสนอร่างพระราชบัญญัติ 3 ฉบับต่อรัฐสภาต่อไป เพื่ออนุมัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าว ซึ่งหากประเทศไทยสามารถดำเนินการได้แล้ว ก็สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีหลักๆ และเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าวได้

อย่างไรก็ดี หน่วยงานภาครัฐของไทยจะต้องประสานความร่วมมือกันอย่างเป็นเอกภาพ โดยควรให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยงานกลางตามอนุสัญญานี้ และให้ความสำคัญกับงานด้านการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมากกว่าในอดีต มีกฎหมายหรือมาตรการป้องกันการแทรกแซงจากรัฐบาลหรือนักการเมือง

รวมถึงปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งหลาย โดยเฉพาะพนักงานอัยการ สนับสนุนหลักธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจเอกชน ให้ความสำคัญกับบทบาทของภาคประชาสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชนในการป้องกันและต่อสู้กับการทุจริตคอร์รัปชัน และสนับสนุนสื่อมวลชนให้มีเสรีภาพอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยความสำเร็จในการจัดการกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย

Abstract

Thailand signed the United Nations Convention against Corruption (2003) and is now, during the process to become a State Party to this Convention as per the resolution made by the National Legislative Assembly (NLA) on 19 December 2007 in accordance with a resolution of the

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การศึกษาพันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003” โดย ศ.แสง บุญเฉลิมวิภาส และคณะ สนับสนุนทุนการวิจัย ประเภทกำหนดเรื่อง ประจำปี 2551 โดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

** ศาสตราจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หัวหน้าโครงการวิจัย

*** นักวิจัยและผู้จัดการโครงการวิจัย

Cabinet to approve three relevant draft Acts, enabling the implementation of the obligations under this Convention, before becoming one of the State Parties to this Convention.

However, the public authorities of Thailand need to, in unity, cooperate with each other and should make “the Office of the National Anti-Corruption Commission (Office of NACC)” a central authority according to this Convention as well as focusing more on the prevention of corruption than in the past. Laws and measures to prevent the interference from the government or the politicians and to prevent the conflicts of interest of public officials attached to the law enforcement authorities especially the public prosecutors are needed to be established. Good governance in the private sector needs to be promoted as well as promoting the prevention of and the fight against corruption by the civil society sector and non-governmental organizations and supporting freedom of the press. These are important factors for success in dealing with the problems of corruption in Thailand.

คำสำคัญ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต, พันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทย, การทุจริตคอร์รัปชัน, ความร่วมมือระหว่างประเทศ, การติดตามสินทรัพย์คืน, การป้องกันการทุจริต, หลักนิติธรรม, UNCAC 2003, United Nations Convention against Corruption (2003)

unh

การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องที่หลายๆ ประเทศให้ความสนใจและถือเป็นวาระแห่งชาติ โดยเดิมนั้นองค์การและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้ริเริ่มในการจัดทำกฎหมายและความระหว่างประเทศเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหลายเรื่อง แต่กฎหมายหรือความตกลงระหว่างประเทศเหล่านี้ก็ยังมีอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในทางเนื้อหา และมีผลใช้บังคับเฉพาะระดับภูมิภาคเท่านั้น จนอาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันข้ามชาติที่อาศัยระบบทุนนิยมเสรีในการโอนย้ายสินทรัพย์ที่ได้มาโดยมิชอบ อีกทั้งรูปแบบการคอร์รัปชันที่มีความซับซ้อนมากกว่าในอดีต ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตเชิงนโยบายที่ฝ่ายบริหารเข้าไปกำหนดนโยบาย ออกมติ คณะรัฐมนตรี หรือผลักดันให้มีการออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ในทางมิชอบต่อกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่ม ดังนั้น จึงมีการนำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 มาช่วยวางกรอบหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องดังกล่าว และทำให้เกิดหลักกฎหมาย ที่เป็นมาตรฐานร่วมกันเกิดความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ลงนามใน “อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003” (United Nations Convention against Corruption-UNCAC, 2003) ครั้งแรกระหว่างวันที่ 9 - 11 ธันวาคม 2546 ณ ประเทศเม็กซิโก โดยอนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) อนุสัญญานี้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศด้านการต่อต้านการทุจริตฉบับแรกในระดับนานาชาติ ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกภาคี

128 ประเทศ¹ โดยประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2546 และกำลังเตรียมการให้สัตยาบันเพื่อเข้าเป็นภาคีในอนาคต จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยถึงความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญา UNCAC ซึ่งจะทำให้เกิดพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามหรือควรนำมาพิจารณา นอกจากนี้ประเทศไทยจะได้รับสิทธิและประโยชน์หลายประการจากการเข้าเป็นภาคี ซึ่งนับเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะหันมาให้ความสนใจปรับปรุงกฎหมายนโยบาย ตลอดจนวางมาตรการในการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจังต่อไป

บทความนี้ได้สรุปผลการวิจัยในการเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญา UNCAC โดย

1. สาระสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (UNCAC)

โดยที่สาระสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (อนุสัญญา UNCAC) มีเนื้อหาครอบคลุม มาตรการและกฎเกณฑ์ การต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเรื่องการติดตามสินทรัพย์คืนซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่ปรากฏในข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง บทบัญญัติบางเรื่องมีเนื้อหาเชิงบูรณาการเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน ซึ่งมีลักษณะต่างจากข้อตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่ให้ความสำคัญเฉพาะบางเรื่องเท่านั้น เนื้อหาหลักในอนุสัญญา UNCAC แบ่งเป็นหมวดหมู่ได้ 4 หมวดหลัก ดังนี้

1.1 หมวดการป้องกันการทุจริต (Chapter 2 Preventive Measures)

ความในหมวดนี้ครอบคลุมมาตรการ

ป้องกันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เช่น การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ มาตรการความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินของพรรคการเมือง มาตรการประกันความเป็นอิสระและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของฝ่ายตุลาการและอัยการ การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง การป้องกันความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมของอดีตข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ลาออกหรือเกษียณอายุ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณชนอย่างเปิดเผยและไม่เปิดเผยชื่อผู้รายงานการทุจริต

1.2 หมวดการกำหนดความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย (Chapter 3 Criminalization and Law Enforcement)

มาตรการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับระบบกฎหมายไทย และมีมาตรการใหม่ที่สำคัญคือ รัฐบาลต้องกำหนดความผิดอาญาในเรื่องการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการเรียกรับหรือการรับประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญา การขักขอก เบียดบัง หรือขักขายถ่ายทรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเจตนา และกำหนดให้การให้สินบนแก่บุคคลในหน่วยงานเอกชน เป็นความผิดทางอาญา (bribery in the private sector) นอกจากนี้ยังครอบคลุมฐานความผิดอื่น ได้แก่ การใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ (trading in influence) การร่ำรวยผิดปกติ (illicit enrichment) การขักขอกทรัพย์ในภาคเอกชน (embezzlement of property in the private sector) การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด (laundering of proceeds of crime) การปกปิดทรัพย์สินซึ่งได้มาภายหลัง

¹ www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/signatories.html (ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2551)

การกระทำความผิด (concealment) การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม (obstruction of justice) การกำหนดอายุความสำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญาฯ ให้มีระยะเวลาเพิ่มขึ้น หรือให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ในกรณีที่ถูกกล่าวหาหลบหนีกระบวนการยุติธรรม จนไม่อาจนำตัวมาดำเนินคดีในรัฐภาคีได้

1.3 หมวดความร่วมมือระหว่างประเทศ (Chapter 4 International Cooperation)

สาระสำคัญในหมวดนี้กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกันและกันทางกฎหมาย (mutual legal assistance) ตั้งแต่การสืบสวนสอบสวน และกระบวนการพิจารณาทางแพ่ง ทางอาญาและทางปกครองเกี่ยวกับการทุจริต การส่งผู้ร้ายข้ามแดน (extradition) ที่กำหนดให้รัฐภาคีต้องส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กันแม้ในกรณีที่ความผิดอันเป็นพื้นฐานทางกฎหมายของการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้จะไม่เป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอก็ตาม กล่าวคืออนุสัญญานี้กำหนดเป็นพันธกรณีให้รัฐภาคีต้องยกเว้นให้มีต้องใช้หลัก double หรือ dual criminality นอกจากนี้ยังมีมาตรการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการทางศาลต่างๆ ที่เกี่ยวกับความผิดภายในอนุสัญญานี้

1.4 หมวดการติดตามสินทรัพย์คืน (Chapter 5 Asset Recovery)

อนุสัญญานี้กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องดำเนินการให้ความร่วมมือและการช่วยเหลือในเรื่องการติดตามสินทรัพย์คืนตามหลักมูลค่า (value based) มีการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าของสถาบันการเงินและบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการโอนเงินที่แท้จริง มีการป้องกัน การสืบหาการโอนทรัพย์สินที่ได้มาจาก

การกระทำความผิด โดยมาตรการที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีในการติดตามทรัพย์สินคืนที่มีการโอนย้ายสินทรัพย์ระหว่างรัฐภาคี การอายัดหรือยึดทรัพย์สินตามคำร้องขอของรัฐภาคีอื่น อนุสัญญานี้กำหนดให้ต้องมีการพิจารณามาตรการที่จำเป็นในการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามอนุสัญญานี้โดยใช้มาตรการทางแพ่ง โดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีอาญา รวมถึงการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้แก่รัฐภาคีอื่นที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้นได้

2. พันธกรณีของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญา UNCAC

ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003 (UNCAC) เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2546 โดยยังมีได้ให้สัตยาบัน ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2550 ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอคือ เห็นชอบให้นำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 เสนอขอรับความเห็นชอบต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยได้ส่งอนุสัญญาฯ ฉบับภาษาไทยเพื่อให้เห็นชอบ และส่งฉบับภาษาอังกฤษเป็นเอกสารประกอบการพิจารณา โดยระบุข้อสงวน (reservation) ไว้ในสัตยาบันสารว่า “In accordance with Paragraph 3 of Article 66 of the convention, Thailand does not consider itself bound by Paragraph 2 of the same Article.”² ในข้อ 66 วรรค 3 ของ UNCAC เปิดช่องให้ตั้งข้อสงวนสำหรับพันธกรณีตามข้อ 66 วรรค 2 ที่มีเนื้อหากำหนดให้รัฐภาคีจะต้องเสนอข้อพิพาทใดๆ ระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่านั้นเกี่ยวกับการ

² หนังสือที่ นร ๐๕๐๓/๒๒๕๓๕ ถึงประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เรื่อง อนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐.

ตีความหรือการใช้บังคับอนุสัญญาที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อเสนอเจรจาต่ออนุญาโตตุลาการภายในกำหนดเวลา 6 เดือน และหากยังไม่อาจหาข้อยุติได้รัฐภาคีฝ่ายหนึ่งอาจเสนอข้อพิพาทต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศตามลำดับ ทำให้ประเทศไทยไม่ถูกผูกพันตามวรรค 2 ของข้อนี้ นอกจากนี้ อนุสัญญานี้ยังเปิดช่องให้อนุสัญญานี้สามารถมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ในวันข้างหน้า และยอมให้รัฐภาคีถอนตัวการเป็นภาคีได้อีกด้วย อนุสัญญานี้จึงยังไม่มีผลผูกพันตามกฎหมายให้ไทยต้องปฏิบัติตาม มีเพียงพันธกรณีที่จะต้องพยายามโดยสุจริตใจที่จะทำให้มีการให้สัตยาบันการลงนาม และต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการทำให้อนุสัญญาลบดับนี้ไร้ประโยชน์ (defeat the object and purpose of a treaty)³

ต่อมาที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้ให้ความเห็นชอบต่ออนุสัญญา UNCAC เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550 ตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ โดยที่ประชุมได้อภิปรายเรื่องการเสนอร่างพระราชบัญญัติ 3 ฉบับต่อรัฐสภาต่อไปในอนาคต เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าวก่อนเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญา คือ

1. ร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าพนักงานขององค์การระหว่างประเทศ” เพิ่มความผิดต่อเจ้าพนักงานและความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าพนักงานของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าพนักงานขององค์การระหว่างประเทศ เพิ่มหลักการเรื่องอายุความสะดุดหยุดอยู่ ในกรณีที่ต้องหาหลบหนีไปต่างประเทศ เมื่อกลับมาดำเนินคดีก็ให้นับอายุความ และเพิ่มความผิดเกี่ยวกับการปกครอง)

2. ร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา พ.ศ. 2535 (เพิ่มเติมหลักการการติดตาม อาชด ชีดทรัพย์ ริบทรัพย์ ผู้ต้องหาที่นำออกไปไว้ที่ต่างประเทศตามมูลค่าที่ทุจริต) และ

3. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด พ.ศ. .... มีสาระสำคัญคือให้มีมาตรการที่เกี่ยวกับการติดตามสินทรัพย์คืน

แม้ว่ามีพันธกรณีตามอนุสัญญา UNCAC บางข้อบทที่ประเทศไทยไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามได้ เพราะยังไม่มีกฎหมาย นโยบายหรือมาตรการรองรับก็ตาม แต่การให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีทันทีในระดับระหว่างประเทศก็ไม่น่าเป็นปัญหาแต่อย่างใด เพราะการที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากนานาชาติอย่างกว้างขวาง ข้อบทต่างๆ จึงมีเนื้อหาและหลักการที่ยืดหยุ่น (flexibility) และไม่มีบทลงโทษสำหรับการละเมิดพันธกรณีแต่อย่างใด และเปิดช่องให้ถอนตัวจากอนุสัญญานี้ได้ด้วย

ฉะนั้น หากประเทศไทยสามารถออกกฎหมายอนุวัติการตามอนุสัญญาทั้ง 3 ฉบับที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ก็จะมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีหลักๆ ในอนุสัญญา UNCAC ได้แก่ การกำหนด ให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย (Chapter 3 Criminalization and law enforcement), ความร่วมมือระหว่างประเทศ (Chapter 4 International Cooperation) และการติดตามสินทรัพย์คืน (Chapter 5 Asset Recovery) อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงมาตรการป้องกัน (Chapter 2 Preventive Measures) ให้มีความเข้มแข็ง เป็นรูปธรรมตามพันธกรณีในอนุสัญญา เพราะการแก้ปัญหาคอร์รัปชัน

³ Vienna Convention on the Law of Treaties (1969), Article 18

คอร์รัปชันที่ผ่านมาของไทยยังเน้นด้านการปราบปราม การทุจริต นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐยังขาดการประสานงานกัน หรืออาจถูกแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร นักการเมือง ภาครัฐยังไม่ให้ความสำคัญกับบทบาทของภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนที่เป็นเสรี ซึ่งเป็นปัจจัยความสำเร็จของต่างประเทศในการจัดการกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

3. จุดเด่นที่ควรปรับใช้กับประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบ 4 ประเทศ

คณะนักวิจัยได้เลือกศึกษาวิเคราะห์ประเทศที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญา UNCAC รวม 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา, อังกฤษ, เยอรมนี และ ญี่ปุ่น โดยสองประเทศแรกเป็นประเทศในระบบคอมมอนลอว์ (Common Law) ที่มีสถานะเป็นภาคีในอนุสัญญานี้แล้ว ส่วนประเทศเยอรมนี และญี่ปุ่น เป็นประเทศที่เป็นระบบซีวิลลอว์ (Civil Law) และเป็นประเทศที่ลงนามในอนุสัญญานี้มีสถานะเหมือนประเทศไทย แม้ว่าประเทศเหล่านี้จะเป็นประเทศพัฒนาแล้ว แต่ก็มีอิทธิพลต่อประเทศไทยทั้งด้านประวัติศาสตร์กฎหมายและมีอิทธิพลต่อระบบกฎหมายไทย อีกทั้งยังเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย จึงควรศึกษาวิเคราะห์จุดเด่นด้านต่างๆ เพื่อเป็นแบบอย่างอันดีในการเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญา

จากการวิเคราะห์กฎหมาย นโยบาย หน่วยงาน บังคับใช้กฎหมาย บทบาทของนักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจและภาคประชาสังคมทั้ง 4 ประเทศ สามารถสังเคราะห์ลักษณะร่วมกันบางประการ ดังนี้

- 1) ความเป็นอิสระของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ อัยการ ศาล ตำรวจ และหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอื่นๆ ทั้งในทางรูปแบบและ

เนื้อหา โดยเฉพาะความเป็นอิสระของอัยการที่มีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง เช่น ในประเทศญี่ปุ่นถือเป็นวัฒนธรรมของอัยการที่สามารถดำรงรักษาไว้ได้ นักการเมือง นักธุรกิจ หรือบุคคลอื่นไม่สามารถแทรกแซงได้

- 2) การมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเปิดกว้างเป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญในการตรวจสอบการทุจริตฯ ของนักการเมือง และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ
- 3) กฎหมายหลายเรื่องมีความสอดคล้องกับพันธกรณีตามอนุสัญญา UNCAC เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการทุจริต (whistleblower protection law) มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน, การปรับปรุงกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ (Freedom of Information Act) เพื่อจำกัดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่และให้ความคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารมิให้ต้องรับผิดชอบ
- 4) การตรวจสอบและการตัดช่องทาง การทุจริตในภาคธุรกิจเอกชนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจ นักการเมือง และข้าราชการระดับสูง โดยใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 5) การให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และการสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการคอร์รัปชันตั้งแต่ระดับเยาวชน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะในวงกว้าง

6) การปฏิรูประบบราชการที่เน้นเรื่องการรักษาจริยธรรมของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้วยการเสนอกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้าราชการพลเรือนเพื่อวางกฎ ระเบียบด้านจริยธรรมที่มีสภาพบังคับได้ รวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระมาทำหน้าที่ด้วย

สำหรับจุดเด่นของแต่ละประเทศที่จะนำมาปรับใช้กับประเทศไทย มีดังนี้

ก) ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐมีอิทธิพลต่อแนวคิดในการจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหลายเรื่อง และเป็นภาคีในอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องในกลุ่มความร่วมมือต่างๆ เช่น องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development-OECD) และ องค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American States-OAS) กฎหมายสหรัฐเกี่ยวกับการปราบปรามคอร์รัปชันข้ามชาติที่รู้จักกันโดยทั่วกันคือ “รัฐบัญญัติว่าด้วยพฤติกรรมกรรมการคอร์รัปชันในต่างประเทศ” (Foreign Corrupt Practices Act: FCPA) ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการต่อต้านการคอร์รัปชัน และการปฏิรูปองค์กร นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องดำเนินการไปพร้อมกัน

คณะนักวิจัยเห็นว่าจุดเด่นเรื่องอัยการอิสระ (Special Prosecutor or Independent Counsel) ของประเทศสหรัฐตามกฎหมาย Independent Counsel Ethics in Government Act of 1978 and the Ethics in Government Act ควรนำมาเป็นแบบอย่างในการเสนอเรื่องคณะกรรมการอัยการอิสระของไทย เพื่อทำหน้าที่แทนอัยการในคดีทุจริตที่เกี่ยวกับนักการเมือง ข้าราชการระดับสูง โดยประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์ของ

อัยการอิสระสหรัฐบางประการให้เหมาะสมกับบริบทของกฎหมายและสภาพปัญหาของประเทศไทย

ข) ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตมาตั้งแต่ในอดีตเมื่อกว่าร้อยปีมาแล้ว เช่น Public Bodies Corrupt Practices Act 1889 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดให้การทุจริตหรือรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นความผิดรวมทั้งยังเอาผิดกับบุคคลที่ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐด้วย สำหรับเรื่องที่เป็นจุดเด่นของอังกฤษที่ควรนำมาปรับใช้เป็นข้อเสนอแนะของประเทศไทยคือการติดตามสินทรัพย์คืนซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายสำคัญในเรื่องนี้ ๒ ฉบับคือ Proceeds of Crime Act 2002 และ Serious Crime Act 2007 มีบทบัญญัติในเรื่องการติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากอาชญากรรมร้ายแรงต่างๆ เช่น การค้ายาเสพติด การฟอกเงิน และการทุจริตคอร์รัปชัน สอดคล้องกับพันธกรณีตามอนุสัญญา UNCAC โดยกฎหมาย Proceeds of Crime Act 2002 มีหลักการสำคัญในเรื่องการริบทรัพย์ตามหลักมูลค่า (valued-based) โดยไม่คำนึงว่าจะมีการแปรสภาพหรือเปลี่ยนเป็นทรัพย์สินอย่างอื่นก็ทอดทิ้งตาม ในขณะที่กฎหมายไทยยังใช้ระบบการริบหรือยึดทรัพย์ในระบบตัวทรัพย์สิน (property based) จึงยังไม่สอดคล้องกันพันธกรณีตามอนุสัญญา UNCAC ที่ถือตามระบบมูลค่า

นอกจากนั้น กฎหมายยังกำหนดเรื่องข้อสันนิษฐานความผิดให้จำเลยในคดีริบทรัพย์ กระบวนการพิจารณาคดีในเรื่องริบทรัพย์นี้มีความแตกต่างจากการพิจารณาคดีอาญาตามปกติ และมีองค์กรและกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสืบหาทรัพย์สินที่เรียกว่า องค์กรป้องกันอาชญากรรมร้ายแรง (Serious Organised Crime Agency-SOCA) ทำหน้าที่เป็นองค์กรตรวจสอบข้อมูลธุรกรรมที่น่าสงสัย (Suspicious Activities Reports-SAR) ที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานอื่น คณะ

นักวิจัยจึงเห็นว่าควรนำกฎหมายอังกฤษในเรื่องการริบทรัพย์สินมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายไทย ทั้งนี้ ควรออกเป็นกฎหมายเฉพาะในเรื่องการริบทรัพย์สิน และบรรจุหลักการนี้ไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามอนุสัญญาดังกล่าว และควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะทำหน้าที่สืบหาทรัพย์สินที่มีความเป็นอิสระจากฝ่ายการเมืองซึ่งอาจเป็นหน่วยงานย่อยในสำนักงานป.ป.ช.หรือเป็นหน่วยงานใหม่ก็ได้

ค) ประเทศเยอรมนี

ประเทศเยอรมนีได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบหลายฉบับในฐานะประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป, OECD จึงมีความพร้อมก่อนการลงนามในอนุสัญญา UNCAC เป็นเวลานาน ประกอบกับการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของประเทศเยอรมนีค่อนข้างประสบความสำเร็จ เนื่องจากเป็นประเทศที่ยึดถือหลักนิติธรรม (the Rule of Law) และหลักธรรมาภิบาล มีการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มีการเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามพันธกรณีในอนุสัญญาดังกล่าว เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันข้ามชาติในภาคธุรกิจที่เกิดจากความร่วมมือของทุนในประเทศกับทุนข้ามชาติ

คณະนักวิจัยเห็นว่าประเทศเยอรมนีเน้นเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานเดิมหรือเพิ่มอำนาจหน้าที่บางประการต่างจากแนวคิดของไทยที่เน้นการจัดตั้งองค์กรใหม่แต่ยังถูกครอบงำจากฝ่ายบริหาร นักการเมือง ซึ่งท้ายที่สุดก็ไม่สามารถจัดการปัญหาได้ ดังนั้น จึงควรพิจารณาปรับใช้แนวทางของประเทศเยอรมนีข้างต้นกับประเทศไทย

ง) ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีประวัติศาสตร์กฎหมายสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศไทย และมีเอกลักษณ์เอเชียของญี่ปุ่น มีลักษณะการทุจริตคอร์รัปชันบางประการคล้ายคลึงกับประเทศไทยกล่าวคือ มีบุคคล 3 ฝ่าย ที่มีส่วนร่วมในการทุจริตคือ นักการเมือง, ข้าราชการระดับสูง และนักธุรกิจ จุดเด่นของญี่ปุ่นที่ควรวิเคราะห์เป็นบทเรียนของไทยคือ ความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรม ความเป็นอิสระของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะอัยการญี่ปุ่น ซึ่งไม่ถูกรอบงำจากฝ่ายบริหาร นักธุรกิจ นักการเมือง อัยการญี่ปุ่นมีวัฒนธรรมและจิตสำนึกเรื่องความเป็นอิสระ นอกจากนี้ ภาคประชาชนญี่ปุ่นยังมีบทบาทเด่น ในการตรวจสอบการทุจริตของข้าราชการในหน่วยงานของรัฐ นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น และได้รับการยอมรับจากสังคมและภาครัฐเป็นอย่างสูง องค์กรเครือข่ายประชาสังคมเหล่านี้ที่ชาวญี่ปุ่นเรียกว่า “civil ombudsmen” ตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1980 ในฐานะเป็น “civil watchdogs” ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐต่างๆ ซึ่งหากพบการดำเนินการที่มิชอบหรือสื่อไปในทางทุจริตแล้ว เครือข่ายเหล่านี้มักจะฟ้องศาลให้ดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

คณະนักวิจัยเห็นว่าการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันของไทย ควรนำมาตรการป้องกันการทุจริตของญี่ปุ่นมาปรับใช้ ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ, การจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ และการปฏิรูประบบการรักษาจริยธรรมในระบบราชการ โดยเฉพาะการผลักดันให้เกิดคณะกรรมการจริยธรรมในระบบราชการตามแนวทางของประเทศญี่ปุ่น และควรขยายไปถึงรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และข้าราชการการเมืองอื่นๆ รวมถึงการเสนอกฎหมายใหม่เพื่อ

คุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการทุจริตที่มีขอบเขตครอบคลุมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและบุคคลทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการตรวจสอบการทุจริตร่วมกับหน่วยภาครัฐ

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และมาตรการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีตามอนุสัญญา UNCAC

ผลการศึกษาวิจัยพันธกรณีและความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nations Convention against Corruption-UNCAC, 2003 - UNCAC) ได้ข้อสรุปที่สำคัญคือ การเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญานี้จะเป็นผลดีต่อประเทศไทยอย่างยิ่ง เพราะช่วยจัดผลเสียหายจากการทุจริตคอร์รัปชันในระดับต่างๆ ช่วยแก้ไขภาพพจน์ของประเทศไทยในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งตกต่ำลงอย่างมาก⁴ และทำให้หน่วยงานของไทยได้รับความช่วยเหลือระหว่างประเทศทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันจากรัฐภาคี การเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญานี้ยังเป็นผลดีต่อประเทศไทยในประการอื่นอีกคือ ช่วยจัดการบ่อน

ทำลายสถาบันและคุณค่าแห่งประชาธิปไตย พัฒนาคุณค่าทางจริยธรรม สร้างค่านิยมในการยึดมั่นหลักสุจริตธรรม (Integrity)⁵ ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมอย่างแท้จริง และถือเป็นการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นไปตามหลักนิติธรรม (the Rule of Law) ตามหลักการและเหตุผลของอนุสัญญา UNCAC ในขณะที่เดียวกันจะช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ในกรณีการดำเนินการของรัฐในโครงการของรัฐขนาดใหญ่ (mega project) ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศ และในกรณีการทุจริตข้ามชาติที่มีความสลับซับซ้อนการติดตามสินทรัพย์คืนระหว่างประเทศ อนุสัญญาฯ จะมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันดังกล่าว นอกจากนี้ ยังช่วยแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันละเมิดสิทธิมนุษยชน หากมีบทบัญญัติกฎหมายเรื่องการคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการทุจริต และมีการปรับปรุงระบบการคุ้มครองพยาน ทำให้ภาคประชาสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมากยิ่งขึ้น สำหรับเนื้อหาของอนุสัญญา UNCAC ที่มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาของ OECD ที่เกี่ยวข้อง จะมีส่วนทำให้ประเทศไทยมีโอกาสในการเข้าเป็นประเทศสมาชิก

⁴ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้จัดทำรายงานผลสำรวจดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index - CPI) เมื่อปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) พบว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 84 ซึ่งมีแนวโน้มต่ำลงจาก พ.ศ. 2549 (ลำดับที่ 63), พ.ศ. 2548 (ลำดับที่ 59), พ.ศ. 2547 (ลำดับที่ 64) (หมายเหตุ ประเทศที่มีการทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุดจะอยู่ในลำดับต่ำที่สุด)

⁵ คำว่า "Integrity" นี้ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรีวิเชิธร องคมนตรี ได้ให้ความหมายว่า "ความหนักแน่น น่าเชื่อถือ ยึดมั่นในหลักการและความถูกต้องชอบธรรม โดยใช้คำรวมที่เป็นคำแปลว่า การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม" ซึ่งท่านได้อธิบายขยายความเพิ่มเติมดังนี้

พจนานุกรมภาษาอังกฤษให้ความหมายคำว่า "Integrity" นี้ว่า "strength and firmness of character", "uncompromising adherence to a code of moral values" และ "moral uprightness"

อนึ่ง คำว่า "Integrity" นี้มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "integer" ซึ่งแปลว่า wholeness หรือความครบถ้วนสมบูรณ์, ความเป็นจำนวนเต็ม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วก็ให้ความหมายที่ลึกซึ้งว่า "คนที่จะเป็นคนเต็มคน" นั้นย่อมจะต้องมี "Integrity" เป็นคุณธรรมประจำตัว : Stephen L. Carter, *Integrity* (New York: Basic Books, 1996), p. 7.

อ้างจาก ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรีวิเชิธร, *คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร* (นนทบุรี : ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2547, หน้า 13.

ของ OECD ในอนาคตมากยิ่งขึ้น

แม้ว่าการเข้าเป็นภาคีของไทยตามอนุสัญญาดังกล่าว เป็นการเพิ่มภาระผูกพันบางประการ เช่น หน้าที่ในการปฏิบัติตามคำร้องขอของรัฐภาคีต่างประเทศในการติดตามสินทรัพย์คืน, การแลกเปลี่ยนข้อมูลการทุจริต เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานต่างๆ จะต้องมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงกรณีที่อาจทำให้ประเทศไทยถูกติดตามสอดส่องจากรัฐภาคีอื่นๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบต่อต้านการทุจริตในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสียดังกล่าวข้างต้นแล้ว คณะนักวิจัยเห็นว่า การให้สัตยาบันเพื่อเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญา UNCAC จะเป็นผลดีมากกว่า ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงควรเร่งรัดในการให้สัตยาบันเพื่อเป็นภาคีในอนุสัญญานี้ เมื่อได้ออกกฎหมายอนุวัติการตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550 แล้ว แม้ว่าจะมีพันธกรณีบางข้อบทที่ยังปฏิบัติตามมิได้เพราะยังไม่มีกฎหมายรองรับ อีกทั้งการให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีทันทีในระดับระหว่างประเทศก็ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด เพราะการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากนานาชาติอย่างกว้างขวาง ข้อบทต่างๆ จึงมีเนื้อหาและหลักการที่ยืดหยุ่นและไม่มีบทลงโทษสำหรับการละเมิดพันธกรณีแต่อย่างใด และเปิดช่องให้ถอนตัวจากอนุสัญญานี้ได้ด้วย

ส่วนการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา UNCAC ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตมากขึ้นกว่าในอดีต ควร

ปรับปรุงวิธีการทำงานระหว่างหน่วยงาน และจะต้องสร้างกลไกป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร นักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ โดยควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในหลายประเทศ

บทสรุปและข้อเสนอแนะในรายงานวิจัยนี้ จึงแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หัวข้อหลักคือ หนึ่ง ประสพการณ์การต่อต้านการทุจริตตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศต่างๆ สอง กฎหมายระหว่างประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สาม ความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาฯ สี่ ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ประสพการณ์การต่อต้านการทุจริตจากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศต่างๆ และแนวทางสำหรับประเทศไทย

วิวัฒนาการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต พบว่ามีการพัฒนาหลักการและวิธีปฏิบัติโดยเริ่มจากระดับภูมิภาคก่อนที่จะมาเป็นอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ซึ่งเป็นระดับที่กว้างขึ้นอาจจะเรียกได้ว่าทั้งโลกหรือส่วนใหญ่ของโลก (มหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหญ่ๆ อาทิ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป จีน อินเดีย รัสเซีย ญี่ปุ่น ฯลฯ ล้วนเข้าร่วมแล้วในระดับใดระดับหนึ่ง) อาจกล่าวได้ว่าการเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญา UNCAC จะทำให้ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของระบอบกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ (International Regimes) ด้านการต่อต้านการทุจริตระดับโลกเป็นครั้งแรก อนุสัญญา UNCAC ถือเป็นระบอบกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ ที่จะกำหนดกฎระเบียบแนวทางปฏิบัติ ปทัสถาน (norms) หลักการ และมาตรการต่างๆ ในสังคมนานาชาติ และมีความพร้อมหลายด้านเพราะมีองค์การระหว่างประเทศ

อย่างสหประชาชาติทำหน้าที่ตรวจสอบและติดตามผล (monitoring system) การติดตามการบังคับใช้ (enforcement) ข้อบทต่างๆ ตามพันธกรณีในอนุสัญญา

จะเห็นได้ว่าอนุสัญญา UNCAC เป็นระบบๆ การต่อต้านการทุจริตในระดับโลก ซึ่งมีลักษณะเชื่อมโยงและเกื้อกูลกับระบบๆ ขององค์การฯ ภูมิภาคต่างๆ ผลการศึกษาของงานวิจัยครั้งนี้พบว่า อนุสัญญานี้เป็นระบบๆ ที่รวมประเทศที่มีระดับการพัฒนาแตกต่างกันหรือที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ในขณะที่แต่ละภูมิภาคและกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจก็พยายามพัฒนาระบบกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องนี้ขึ้นเอง เช่น OECD, AU, OAS, APEC โดยอิงกฎหมายระหว่างประเทศและระบบระหว่างประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และอาศัยความร่วมมือแบบข้ามภูมิภาค (Trans-regional Cooperation) ระหว่างส่วนต่างๆ ของโลกกับองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การตำรวจสากล (Interpol), ธนาคารโลก (World Bank), ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) และองค์กรพัฒนาเอกชนในต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้การนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงนั้นย่อมมีวิธีการดำเนินการให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่แตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไขของแต่ละประเทศ แต่ละภูมิภาค แต่ละกลุ่มซึ่งอยู่ในระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน แม้ในบางกรณีจะอยู่ในภูมิภาคและองค์การฯ เดียวกันก็ตาม เช่น ในกรณีของ APEC ซึ่งเป็นความร่วมมือในระดับเอเชีย - แปซิฟิก ประกอบด้วยประเทศและหน่วยงานเศรษฐกิจที่อยู่ในอาณาบริเวณดังกล่าว ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกนี้ก็ได้มีกิจกรรมการต่อต้านการทุจริตที่อิงถึงหลักการของอนุสัญญา UNCAC ตลอดจนวิธีการปฏิบัติของความร่วมมือระดับภูมิภาคต่างๆ ไว้ด้วย

ระบอบกฎหมายระหว่างประเทศและความร่วมมือในกรอบขององค์การฯ ภูมิภาคทั้งหลายนี้

มีลักษณะเปิดกว้างที่จะทำให้เกิดความร่วมมือทั้งระหว่างประเทศ (International) และลักษณะข้ามชาติ (Transnational) ที่ยืดหยุ่นพอที่จะให้ประเทศและตัวแสดงต่างๆ ที่มีความหลากหลายสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในด้านนี้ได้อย่างค่อยเป็นค่อยไปตามสภาพความเป็นจริง กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตในระดับระหว่างประเทศในปัจจุบันนั้น จึงมีลักษณะหลากหลายแตกต่างและมีวิวัฒนาการต่อเนื่องอย่างไม่หยุดยั้งในลักษณะของพลวัต (dynamics) เปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ ปรับตัวตามที่เป็นไปได้ในสถานการณ์จริง อีกทั้งยังเปิดพื้นที่ทางสังคม (social space) ให้กับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาสังคมในระดับชาติและข้ามชาติ เช่น องค์กรเอกชนระหว่างประเทศ (International Non-Governmental Organizations: INGOs) ไปจนถึงองค์กรระดับชุมชนท้องถิ่นตามอารัมภบทของอนุสัญญา

ฉะนั้น ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การเข้าร่วมอนุสัญญา UNCAC ในมิติของความร่วมมือระหว่างประเทศ มีข้อพิจารณาคือ ประเทศไทยควรเลือกกลยุทธ์การดำเนินการเกี่ยวกับพันธกรณีต่างๆ ตามอนุสัญญานี้ และความร่วมมืออื่นๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยอาศัยกรอบความร่วมมือต่างๆ โดยเฉพาะกรอบระหว่างภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกของ APEC และโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรอิงกรอบของความร่วมมือ ASEAN หรือประเทศที่อยู่ในระดับการพัฒนาและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมใกล้เคียงกันนั้นพอจะร่วมกันคิดร่วมกันปฏิบัติ โดยอาศัยกิจกรรมการสร้างประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เพื่อร่วมกันพัฒนา “วิถีแห่งสุจริตธรรมของอาเซียน” (“Toward ASEAN Way of Integrity”) หรือ “วิถีแห่งสุจริตธรรมแบบไทย” (“Toward Thai Way of Integrity”)

2. กฎหมายระหว่างประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (อนุสัญญาฯ ข้อ 43 - 50)

ความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุดในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคือการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและการติดตามเอาทรัพย์สินคืน เพราะหากไม่มีความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องดังกล่าวแล้วอาจจะก่อให้เกิดเขตปลอดภัย (safe haven) ทั้งสำหรับผู้กระทำความผิดและทรัพย์สินที่ได้จากการทุจริตได้ ทำให้ผู้ที่กระทำความผิดอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายหลบหนีออกไปเสวยสุขจากทรัพย์สินเหล่านั้นในต่างประเทศได้

2.1 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นมาตรการในการให้ความร่วมมือกันทางอาญารัฐจึงมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม (mandatory) ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีปัญหาในหลายเรื่อง เช่น

2.1.1 พันธกรณีที่ต้องให้ถือว่าความผิดภายใต้กรอบของอนุสัญญา UNCAC ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของความผิดที่ต้องส่งผู้ร้ายข้ามแดนในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่ได้ทำไว้ก่อนหน้านี้ ซึ่งประเทศไทยได้ทำมาแล้ว 14 ฉบับ และสนธิสัญญาที่จะทำขึ้นในอนาคต พันธกรณีดังกล่าวจะมีผลเป็นการแก้ไขสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ทำไว้เพราะยังไม่มีกำหนดความผิดฐานติดสินบนข้ามชาติ ซึ่งจะต้องทำโดยวิธีการเดียวกับการทำสนธิสัญญานั้น เช่น หากการทำสนธิสัญญานั้นต้องออกกฎหมายอนุวัติการและได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสนธิสัญญาดังกล่าวนั้นก็จำเป็นต้องออกกฎหมายอนุวัติการ และต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาเช่นกัน นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดกรณีทำตามพันธกรณีดังกล่าว ซึ่งสามารถทำได้เฉพาะ

กรณีที่อยู่ภาคีทั้งสองฝ่ายต่างก็เป็นภาคีในอนุสัญญา UNCAC เท่านั้น เพราะไม่สามารถแก้ไขสนธิสัญญาทวิภาคีเพียงฝ่ายเดียวได้

2.1.2 พันธกรณีที่จะต้องดำเนินคดีให้เป็นไปตามหลัก *aut de dere aut judicare*⁶ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดต้องถูกดำเนินคดี หรือต้องถูกส่งตัวไปให้รัฐที่สามารถฟ้องร้องและลงโทษบุคคลนั้น ในกรณีที่รัฐไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้เพราะเหตุที่ผู้ที่ถูกขอให้ส่งตัวให้ถือสัญชาติของรัฐที่ได้รับการร้องขอกรณีสำหรับประเทศไทยบางกรณีกฎหมายก็มีได้เปิดช่องให้กระทำได้ เช่น กรณีคนไทยถูกดำเนินคดีสำหรับการกระทำความผิดในอนุสัญญา UNCAC ในต่างประเทศแล้วหลบหนีกลับประเทศไทย ซึ่งเมื่อได้รับการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายนั้นกลับไปดำเนินคดีต่อโดยหลักการแล้ว ประเทศไทยจะส่งตัวให้มีได้เพราะผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย แต่ตามอนุสัญญานี้ ข้อ 42 วรรค 3 และข้อ 44 วรรค 11 กำหนดให้สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ ตามหลัก *aut de dere aut judicare*

2.1.3 พันธกรณีที่รัฐสามารถผ่อนผันให้มีต้องใช้หลัก Dual Criminality หรือ Double Criminality⁷ ตามอนุสัญญา UNCAC ข้อ 43 วรรคสอง ซึ่งหลักการดังกล่าวขัดต่อหลักการในสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ไทยได้เคยทำไว้ ทุกรูปแบบ. ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 มาตรา 12 ได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้คือ กรณีบุคคลนั้นยินยอมให้ส่งข้ามแดน หรือเป็นการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามเงื่อนไขต่างตอบแทนระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่ร้องขอ

2.2 การติดตามเอาทรัพย์สินคืน เป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการ

⁶ Legislative guide for the implementation of the United Nations Convention against Corruption by United Nations Office on Drugs and Crime Division for Treaty Affairs (New York: United Nations, 2006), pp. 155, 157.

⁷ หลักความผิดสองรัฐ (Dual Criminality) เป็นเงื่อนไขสำคัญในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งกฎหมายของประเทศผู้ร้องขอกับกฎหมายของประเทศผู้รับคำร้องขอกำหนดให้เป็นความผิดอาญาที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ โดยบัญญัติอยู่ใน พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 มาตรา 7

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ซึ่งมี 2 ส่วนคือการทำประเทศไทยต้องการติดตามสินทรัพย์คืนจากรัฐอื่น กับกรณีที่รัฐอื่นเรียกร้องให้ประเทศไทยติดตามสินทรัพย์คืนซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม 2 ประการคือ รัฐต่างประเทศจะต้องสามารถฟ้องคดีและติดตามสินทรัพย์คืนในประเทศไทยได้ โดยมีประเด็นที่พึงพิจารณา ดังนี้

2.2.1 ตามอนุสัญญา UNCAC การติดตามเอาทรัพย์สินคืนสามารถดำเนินการได้ 2 วิธีคือ

1) ทางความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยการร้องขอให้รัฐภาคีที่ผู้กระทำความผิดได้นำทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดไปเก็บชุกซ่อนไว้ในดินแดนที่ยึดทรัพย์สินนั้นได้ ให้ส่งคืนให้กับรัฐผู้ร้องขอ

สำหรับกฎหมายไทยมีประเด็นกรณีการยึดทรัพย์สินที่สามารถกระทำได้ โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไทย ทั้งนี้หากมีการยึดทรัพย์สินตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่างประเทศ ก็จะถือเป็นการรับรองคำสั่ง หรือคำพิพากษาศาลต่างประเทศ (recognition of foreign judgment) ซึ่งการกระทำดังกล่าวจำเป็นต้องมีความตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายรองรับ ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยยังไม่มี ความตกลงในเรื่องนี้กับประเทศใดและยังไม่มีกฎหมายรองรับการกระทำดังกล่าวแต่อย่างใด

2) การติดตามเอาทรัพย์สินคืนโดยตรง วิธีนี้รัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการให้รัฐภาคีอื่นๆ สามารถเข้ามาเป็นโจทก์ฟ้องคดีเองได้โดยตรง หรือโดยร้องสอด เข้าเป็นโจทก์ร่วมเพื่อพิสูจน์สิทธิของตน สำหรับประเทศไทยในประเด็นดังกล่าวเกี่ยวกับความสามารถในการฟ้องร้องคดีกฎหมายไทย มิได้บัญญัติให้รัฐหรือรัฐบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล รัฐหรือรัฐบาลจึงไม่สามารถดำเนินการ

ฟ้องร้องคดีได้ด้วยตนเองโดยตรงเนื่องจากยังไม่มีกฎหมายรองรับแต่อย่างใด

2.2.2 กรณีร้องขอให้รัฐต่างประเทศยึดและริบทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดส่งคืนให้แก่รัฐผู้ร้องขอ หากไม่มีสิ่งจูงใจหรือสินน้ำใจให้แก่รัฐผู้ถูกร้องขอ รัฐที่ได้รับการร้องขอก็อาจไม่สนใจดำเนินการตามคำร้องขอดังกล่าว แต่หากมีการแบ่งปันทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่ริบได้ให้เป็นค่าตอบแทนสำหรับรัฐผู้ถูกร้องขอที่ทำการยึดหรือริบทรัพย์สินนั้นให้แก่รัฐผู้ร้องขอ (assets sharing) ก็อาจเป็นมาตรการจูงใจมาตรการหนึ่งในการเพิ่มความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวให้มากขึ้น สำหรับประเทศไทยกฎหมายได้บัญญัติให้ทรัพย์สินที่ริบได้จากการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน และยังไม่มียกกฎหมายใดรองรับให้สามารถแบ่งปันทรัพย์สินให้กับรัฐอื่นได้ จะทำได้เพียงจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้ตามความเป็นจริงเท่านั้น

3. ความพร้อมสำหรับประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาฯ มีดังนี้

3.1 การป้องกันการทุจริต (อนุสัญญาฯ ข้อ 5 - 14)

คณะผู้วิจัยเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการในส่วนมาตรการป้องกันให้เกิดเป็นรูปธรรมตามข้อเสนอในแต่ละประเด็นที่คณะผู้วิจัยได้เสนอในแต่ละประเด็นแล้ว การแก้ปัญหาการทุจริตไม่อาจประสบความสำเร็จได้เพียงการมีมาตรการในการปราบปรามเท่านั้น และการที่สังคมขาดมาตรการป้องกันที่เข้มแข็งและต่อเนื่องนี้เองคือ สาเหตุหลักประการหนึ่งของความล้มเหลวของการจัดการกับปัญหาการทุจริตในสังคมไทย ในส่วนมาตรการป้องกันคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอ ดังต่อไปนี้

(1) นโยบายและองค์กรป้องกันการทุจริต (อนุสัญญาฯ ข้อ 5 - 6)

1) กำหนดให้คณะกรรมการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด (ป.ป.จ.) มีภาระหน้าที่สำคัญคือ การทำงานร่วมกับชุมชนในการป้องกันการทุจริตตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 246 วรรคท้าย

2) กำหนดให้มีคณะกรรมการร่วมระหว่าง ป.ป.ช., ป.ป.ท. หรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญอื่นๆ เพื่อทำหน้าที่ในการสร้างและส่งเสริมการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการทุจริต

(2) จริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่และความโปร่งใส (อนุสัญญาฯ ข้อ 8)

1) ปรับเปลี่ยนกระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ท. ใหม่ เพื่อให้มีหลักประกันความเป็นอิสระมากขึ้น กระบวนการได้มาของกรรมการ ป.ป.ท. ไม่ควรจะมีหลักประกันต่ำกว่ากรรมการ ป.ป.ช. เพราะแม้ว่าจะเป็นการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ระดับ 7 ลงมาก็ตาม เพราะเรื่องของคุณเป็นอิสระและเป็นกลางนั้นมิได้เกี่ยวกับการไปตรวจสอบเจ้าหน้าที่ระดับใด เช่นกรณีของผู้พิพากษาไม่ว่าจะตัดสินคดีเล็กหรือคดีใหญ่ หลักประกันความเป็นอิสระและเป็นกลางจะต้องดำรงอยู่ตลอด ดังนั้นเพื่อให้มาตรฐานขององค์กรมีมาตรฐานเดียวกัน กระบวนการสรรหาจึงควรมีมาตรฐานเดียวกัน

2) โดยที่ตำแหน่งของอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษก็ดี เลขานุการสำนักงาน ปปง. ก็ดี เป็นองค์กรที่ต้องการความเป็นอิสระระดับหนึ่ง ดังนั้นการแต่งตั้งอธิบดีฯ หรือเลขานุการ ปปง. ก็ดี ควรได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วย เพื่อป้องกันการอาศัยองค์กรดังกล่าวเป็นเครื่องมือทางการเมือง

3) กำหนดให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงหลังจากออกจากการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐแล้วห้ามไม่ให้เข้าไปเป็นลูกจ้างหรือที่ปรึกษาขององค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของบุคคลนั้นในขณะที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

(8) มาตรการในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายตุลาการและฝ่ายอัยการ (อนุสัญญาฯ ข้อ 11)

1) เพื่อให้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้มีผลโดยสมบูรณ์ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจมีผลในทางปฏิบัติ ในกรณีที่มีคดีข้อพิพาทในประเด็นดังกล่าวเกิดขึ้นในชั้นศาล ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีโดยอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นพื้นฐานในการพิพากษาคดี ศาลไม่อาจพิพากษาว่าโดยเหตุที่ยังไม่มีกฎหมายกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นจึงไม่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวได้ ซึ่งหากศาลพิจารณาพิพากษาคดีตามแนวทางดังกล่าว นอกจากจะไม่เป็นผลดีต่อระบบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแล้ว การพิพากษาคดีดังกล่าวยังเป็นการขัดกับมาตรา 27 และมาตรา 28 วรรคสามของรัฐธรรมนูญ

2) จัดให้มีการอบรมฝึกฝน เพื่อให้บุคลากรในฝ่ายตุลาการและอัยการเกิดความเข้าใจและเข้าถึงในด้านสภาวะธรรมและความสุขแท้จากการทำงานที่เที่ยงธรรมโดยอิสระตามหน้าที่ตน และใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย

3) มีการปรับแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะกรรมการตุลาการ และคณะกรรมการอัยการให้สมดุลมากขึ้น เพราะสัดส่วนผู้แทนของข้าราชการตุลาการและข้าราชการอัยการชั้นผู้น้อยในคณะกรรมการดังกล่าวยังไม่สมดุล

4) สำหรับฝ่ายอัยการนั้นต้องแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 โดยกำหนดห้ามมิให้พนักงานอัยการเข้าเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจโดยไม่มีข้อยกเว้น เพื่อมิให้เกิดกรณีผลประโยชน์ทับซ้อน

5) จัดตั้งคณะกรรมการอิสระที่เรียกว่า คณะกรรมการอัยการพิเศษคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อฟ้องร้องคดีลักษณะทุจริตคอร์รัปชันของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยเฉพาะ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายชั้นฟ้องร้องคดีมีประสิทธิภาพ มีความอิสระโปร่งใสมากขึ้น โดยคณะกรรมการอัยการพิเศษมาจากการคัดสรรและผ่านความเห็นชอบโดยวุฒิสภาซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวอาจแต่งตั้งจากบุคคลผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจสอบการทุจริต โดยเฉพาะ มีผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ร่วมพิจารณาการฟ้องร้องคดี

6) มีการแก้ไขจริยธรรมใน ส่วนของฝ่ายอัยการให้เข้มข้นและครอบคลุมมากขึ้น เพื่อป้องกันเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน อันเนื่องจากอัยการมีความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวจากการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจต่างๆ และเป็นที่ปรึกษาในอนุกรรมการต่างๆ ของรัฐวิสาหกิจด้วย

(4) ภาคเอกชนและประชาสังคม (อนุสัญญาฯ ข้อ 12)

1) กำหนดให้มีกฎหมายและมาตรการในการคุ้มครองบุคคลที่เปิดเผยมั่วหรือเท็จจริงที่เกี่ยวกับการทุจริตหรือการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งหลาย

2) กำหนดให้มีกองทุนในการสนับสนุนองค์กรภาคประชาชนที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทุจริต รวมทั้งให้ความร่วมมือแก่องค์กรต่างดังกล่าวในการทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตของภาคประชาชน โดยกองทุนดังกล่าวควรจัดตั้งตามกฎหมายคุ้มครองผู้เปิดเผยการทุจริต (whistleblower protection law) มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคประชาสังคมที่ทำงานต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยแหล่งเงินกองทุนส่วนหนึ่งควรมาจากเงินหรือทรัพย์สินที่รับจากการกระทำทุจริตหรือเงินสินบน และเร่งผลักดันกฎระเบียบเงินสินบนของสำนักงาน ป.ป.ช. แก่ผู้ชี้

เบาะแสการทุจริต

3) กำหนดให้มี “คณะกรรมการร่วมภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อการป้องกันการทุจริต” เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมในอันที่จะป้องกันการทุจริต รวมทั้งก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการปราบปรามการทุจริต และกำหนดเป็นภารกิจให้ “คณะกรรมการร่วมภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อการป้องกันการทุจริต” จัดทำข้อมูลเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะและจัดทำหลักสูตรที่เกี่ยวกับปัญหาการทุจริตหรือจัดทำหลักสูตรเชิงบูรณาการเพื่อให้ปัญหาการทุจริตเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรอื่นหรือวิชาต่างๆ รวมทั้งเป็นผู้พิจารณาจัดพิมพ์ข้อมูลซึ่งอาจรวมถึงการรายงานอย่างสม่ำเสมอในเรื่องความเสี่ยงต่อการทุจริตในการบริหารกิจการสาธารณะ

4) ควรปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ใหม่ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการจำกัดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ให้น้อยลงในเรื่องของการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ กระบวนการใช้สิทธิมีระยะเวลาให้น้อยลง รวมทั้งการทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และควรปรับเปลี่ยนการจัดองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่ควรให้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ควรให้เป็นหน่วยงานที่แยกออกจากสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีฐานะเป็นกรมที่อยู่ในกำกับของนายกรัฐมนตรี

5) ให้มีกฎหมายรองรับ “คณะกรรมการบรรษัทภิบาล” หรือให้มีสถานะในทางกฎหมาย เพื่อให้เป็นองค์กรหลักในการดำเนินการให้เกิดบรรษัทภิบาลในภาคเอกชน

6) กำหนดให้องค์กรภาคเอกชนที่ไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมตรวจสอบ เช่น พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์ฯ หากองค์กรภาค

เอกชนเหล่านั้นต้องทำธุรกรรมกับหน่วยงานของรัฐ เช่น เป็นคู่สัญญากับรัฐ หรือเป็นบริษัทที่ได้สัมปทานจากรัฐ บริษัทเหล่านี้จะต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายใน โดยกำหนดขนาดขององค์กรภาคเอกชนที่จะต้องอยู่ในเงื่อนไขดังกล่าว ในเบื้องต้นอาจบังคับองค์กรขนาดกลางและขนาดใหญ่ก่อน

3.2 การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย (อนุสัญญาฯ ข้อ 15 - 42)

จากการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายไทยที่บัญญัติความผิดทางอาญาพบว่า ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC ประกอบกับจะมีการเสนอร่างกฎหมาย 3 ฉบับที่กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย ปัญหาที่สำคัญจึงอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดประสิทธิภาพ ไม่มีความเป็นเอกภาพในการทำงานร่วมกัน และสามารถถูกแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร หรือนักการเมือง โดยเฉพาะการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ สาเหตุสำคัญที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ มีหลายประการคือ เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะ โดยเฉพาะอัยการระดับสูงที่มีตำแหน่งเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องทำหน้าที่ฟ้องคดีในคดีทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในรัฐวิสาหกิจที่ตนเป็นหรือเคยเป็นกรรมการ สาเหตุประการอื่น คือ กลไกควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการ นักการเมือง อ่อนแอ ไม่มีมาตรการลงโทษที่ชัดเจน หน่วยงานภาครัฐมิได้ทำงานร่วมกับภาคประชาสังคมในการตรวจสอบการทุจริตต่างๆ

(1) การให้สินบนและการยกยอเกียรติยศ (อนุสัญญาฯ ข้อ 15 - 17)

1) แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติให้ครอบคลุมทั้งการสัญญาการเสนอ หรือ

การให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การสาธารณะระหว่างประเทศไม่ว่าโดยทางตรง หรือโดยทางอ้อม

(2) การใช้อิทธิพล, อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด และการรั่วไหลผิดปกติ (อนุสัญญาฯ ข้อ 18 - 20)

1) ปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ในประเด็น “การรั่วไหลผิดปกติ” ให้เป็นความผิดทางอาญาและเรื่องอายุความในเรื่องการกล่าวหาว่ารั่วไหลผิดปกติต้องกระทำในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี (มาตรา 75 วรรคท้าย) ควรขยายอายุความในเรื่องดังกล่าว

2) ผู้ร่างกฎหมายและผู้บังคับใช้กฎหมายควรสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความผิดข้อหาทุจริตคอร์รัปชันให้ชัดเจนขึ้นว่าเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เป็นความผิดที่เกิดความเสียหายต่อรัฐและเป็นความเสียหายต่อคุณธรรมทางกฎหมายส่วนรวม (Universalrechtsgut) ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีผู้เสียหายมาร้องทุกข์ก่อน

(3) อายุความ, การฟ้องคดีอาญา และการอายัดทรัพย์สิน (อนุสัญญาฯ ข้อ 29 - 31)

1) ควรมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 โดยกำหนดชัดเจนห้ามมิให้อัยการเข้าเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจเพื่อแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ดังกรณีที่ได้เกิดขึ้นแล้วจากคดีทุจริตคอร์รัปชัน คดีจัดซื้อเครื่องตรวจวัดถูระเบิด CTX

2) เพื่อความมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายในชั้นฟ้องร้องคดี ทุจริตคอร์รัปชัน กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจต้องจัดตั้งคณะกรรมการอัยการพิเศษซึ่งเป็นคณะกรรมการที่มีลักษณะอิสระเพื่อการฟ้องร้องคดี

ประเภทดังกล่าวเรียกว่า คณะกรรมการอัยการพิเศษคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีลักษณะตามแนวทางเบื้องต้นดังนี้

2.1 อัยการพิเศษจะอยู่ในลักษณะองค์คณะหรือคณะกรรมการเพื่อให้การพิจารณาสั่งการดำเนินคดีมีความอิสระ โปร่งใส และตรวจสอบถ่วงดุลกันได้มากกว่าการฟ้องร้องคดี โดยความเห็นของอัยการสูงสุดแต่ผู้เดียวในปัจจุบัน เนื่องจากไม่อาจตอบสนองเรื่องความอิสระ โปร่งใส และประสิทธิภาพการฟ้องร้องคดีได้ด้วยเหตุผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ ดังกรณีทุจริตคดีห้วยบนดิน ซึ่งอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าไม่สมบูรณณ์และไม่อาจหาข้อยุติในคณะทำงานร่วมระหว่างผู้แทนจากคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือ คตส. และผู้แทนจากอัยการสูงสุดได้ ซึ่งต่อมา คตส. ได้ฟ้องร้องคดีเองโดยใช้ทนายความเอกชนของสภาทนายความเป็นผู้ฟ้องคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำสั่งรับฟ้องและเห็นว่ามีมูลแล้ว

2.2 คณะกรรมการอัยการพิเศษควรมาจากการคัดสรรของคณะกรรมการคัดสรรและมีความอิสระเท่าเทียมเช่นเดียวกับองค์กรอิสระอย่างเช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยผ่านความเห็นชอบของวุฒิสภา หรือมีฐานะเป็นองค์กรอิสระตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

2.3 คณะกรรมการอัยการพิเศษเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษโดยเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตรวจสอบดำเนินคดีการทุจริตคอร์รัปชันมาก่อน หรือเป็นผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในเรื่องทุจริตคอร์รัปชัน

2.4 คณะกรรมการอัยการพิเศษดังกล่าวจะอยู่ในตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว และสิ้นวาระไม่พร้อมกันเพื่อให้มีการถ่ายถอดแบ่งปันประสบการณ์โดยต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่

การมีคณะอัยการพิเศษ
นอกจากการมีประสิทธิภาพในการฟ้องร้องคดีแล้วยังก่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ในหน่วยงานอิสระพิเศษดังกล่าว และได้บุคลากรที่เท่าทันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้มากขึ้น เพราะปัจจุบันกระบวนการทุจริตคอร์รัปชันมีวิธีการดำเนินการต่างๆ ที่ซับซ้อนซ่อนเงื่อนกว่าเดิมมาก ดังเช่นกรณีทุจริตเชิงนโยบาย การซื้อเสียงเลือกตั้ง การแทรกแซงองค์กรอิสระจนถึงขนาดเพื่อครอบงำองค์กรอิสระเหล่านั้นและเพื่อยึดอำนาจรัฐโดยวิธีผ่านกลไกต่างๆ ของรัฐที่เรียกว่า State Capture อันถือได้ว่าเป็นลักษณะทุจริตคอร์รัปชันอย่างหนึ่งได้ และนอกจากนี้ยังมีการใช้อำนาจผ่านเสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภาซึ่งเป็นลักษณะเผด็จการทางรัฐสภา เพื่อแก้ไขกฎหมายต่างๆ ในการเอื้อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง กรณีเหล่านี้ผู้ปฏิบัติหน้าที่และผู้บังคับใช้กฎหมายส่วนต้องมืองค์ความรู้ใหม่ๆ และมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการติดตามข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชันอันซับซ้อนนี้

3) ในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับข้อหาทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเป็นระบบไต่สวนนั้นเป็นการดำเนินการที่ให้ผลดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งควรนำมาใช้ในกรณีของเจ้าหน้าที่รัฐทุจริตด้วย เนื่องจากกรณีเจ้าหน้าที่ทุจริตทั้งยังคงเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในระบบกล่าวหาอยู่ จึงอาจทำให้เกิดสองมาตรฐาน ดังนั้น จึงควรปรับแก้ให้เป็นมาตรฐานอย่างเดียวกัน

3.3 การติดตามสินทรัพย์คืน (อนุสัญญาฯ ข้อ 51 - 59)

การติดตามทรัพย์สินคืนเป็นมาตรการที่ตรงเข้าทำลายหัวใจของการทุจริตอย่างได้ผล เป็นการตัดกำลังผู้กระทำความผิดมิให้ใช้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่ได้มาเป็นกำลังต่อสู้กับรัฐหรือองค์กรปราบปรามการทุจริต ซึ่งในเรื่องนี้ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการที่จะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง การริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด (proceeds of crime) ตามอนุสัญญานี้มี 2 ระบบ คือ 1) การริบทรัพย์สินตามมูลค่า (value based) และ 2) การริบทรัพย์สินตามระบบตัวทรัพย์สิน (property based) ปัจจุบันนี้ประเทศไทยใช้การริบทรัพย์สินในระบบตัวทรัพย์สินซึ่งมีข้อจำกัดหลายประการ อนุสัญญา UNCAC จึงกำหนดให้รัฐภาคีออกมาตรการริบทรัพย์สินโดยใช้หลักมูลค่า กล่าวคือผู้กระทำความผิดได้ทรัพย์สินไปจากการกระทำความผิดคิดเป็นมูลค่าเท่าใดให้ริบทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ไม่ว่าเป็นทรัพย์สินใดให้เท่ากับจำนวนมูลค่านั้น ซึ่งหลักการนี้ทำให้โจทก์พิสูจน์เพียงว่าผู้กระทำความผิดได้ทรัพย์สินไปจากการกระทำความผิดมีมูลค่าเท่าใดก็พอ ไม่ต้องนำสืบว่าทรัพย์สินที่จะยึด อาศัยหรือริบนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอย่างไรเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ที่ประเทศไทยต้องมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อนวัตกรรมต่อไป

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.3.1 ข้อบทในหมวด 5 เรื่องการติดตามสินทรัพย์คืน เป็นมาตรการที่ยังต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและระบบกฎหมายภายในของไทย เช่น กรณีอนุสัญญา UNCAC กำหนดให้รัฐภาคีเริ่มต้นฟ้องคดีแพ่งเพื่อติดตามสินทรัพย์คืนในศาลไทยนั้นทำไม่ได้ตามระบบศาลไทย จึงให้รัฐภาคีติดตามทรัพย์สินคืน โดยผ่านช่องทางตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศใน

เรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535 ตามพันธกรณีตามอนุสัญญานี้แทน

3.3.2 ประเทศไทยควรจัดตั้งหน่วยงานพิเศษที่มีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง มีหน้าที่ในการติดตามทรัพย์สินคืนจากผู้กระทำความผิดขึ้น โดยเฉพาะในหลายประเทศเช่นประเทศอังกฤษมีหน่วยงานที่เรียกว่า Serious Organised Crime Agency (SOCA) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระจากฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่เป็น financial intelligence unit (FIU) ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานอิสระเพื่อติดตามทรัพย์สินคืนโดยตรง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) และคณะกรรมการ ปปง. เป็นส่วนราชการ กรรมการโดยตำแหน่งล้วนเป็นข้าราชการ จึงอาจถูกแทรกแซงจากรัฐบาลได้ และคงเป็นเรื่องที่เกินกำลังความสามารถขององค์กรด้านปราบปรามทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันเนื่องจากการทุจริตมีจำนวนมาก ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และการทุจริตข้ามชาติที่ซับซ้อนกว่าในอดีต

คณะผู้วิจัยเห็นว่า ป.ป.ช. ควรตั้งหน่วยงานขึ้นมาทำหน้าที่ติดตามทรัพย์สินคืนไปพลางก่อน และสำนักงาน ปปง. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่คล่องตัวในการติดตามทรัพย์สินคืนในความผิดมูลฐานและการฟอกเงินก็ควรจะเร่งและทำหน้าที่ติดตามทรัพย์สินคืนในเชิงรุก มิใช่เพียงแต่คอยตรวจสอบ ธุรกรรมที่ผิดปกติเท่านั้น เพราะธุรกรรมที่เป็นความผิดเกิดขึ้นแล้วย่อมมีความชัดเจนอย่างยิ่งที่จะต้องมีการติดตามทรัพย์สินคืนให้รัฐหรือผู้เสียหายและต้องการทำในทันทีในทุกคดี

3.3.3 คณะผู้วิจัยเห็นว่าร่างกฎหมายเรื่องการริบทรัพย์สินตามมูลค่าของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา และยังคงการริบทรัพย์สินตามหลักการเดิมที่ริบทรัพย์สิน ที่

เกี่ยวกับการกระทำผิดก่อน หากรีบไม่ได้จึงรีบตามหลักมูลค่า ก็จะมีปัญหาว่าประเทศไทยอนุวัติการตาม UNCAC ยังไม่ครบถ้วน เพราะยังใช้หลักการริบทรัพย์เป็นเกณฑ์ (property based) และใช้หลักริบทรัพย์ตามมูลค่าเป็นตัวเสริม จึงควรบัญญัติกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดตามระบบมูลค่าจะมีความเหมาะสมกว่า โดยอาจศึกษาแนวทางของกฎหมายอังกฤษ

3.3.4 ควรมีการรวมศูนย์ประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับองค์กรป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่างๆ โดยสร้างระบบเครือข่ายสารสนเทศเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลการเงินและทรัพย์สินที่มีการจัดการที่เป็นระบบ อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรที่มีความอิสระ ปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายบริหาร นักการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ

3.3.5 ควรผลักดันให้มีการจัดตั้งศาลแผนกคดีว่าด้วยการติดตามทรัพย์สินคืน เพื่อพิจารณาคดีเกี่ยวกับการริบทรัพย์สินเฉพาะแยกจากคดีอาญาทั่วไป และร่างกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดควรมีกระบวนการวิธีพิจารณาความในเรื่องการติดตามทรัพย์สินคืนโดยเฉพาะ

3.3.6 ต้องเร่งพัฒนานุคลากรที่รับผิดชอบด้านการติดตามทรัพย์สินคืนทั้งในงานภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้มีความรู้ทั้งตัวกฎหมายและแนวปฏิบัติของประเทศต่างๆ เพราะเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย ยังไม่มีความพร้อมในเรื่องนี้ เช่น มีพนักงานสืบหาและติดตามทรัพย์สิน และมีเจ้าพนักงานผู้ว่าคดีเพื่อเสนอคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม

4. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4.1 บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้จัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว ควรทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการต่อต้านการทุจริตของประเทศตามอนุสัญญา UNCAC จึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านบุคลากรงบประมาณ เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีในอนุสัญญานี้ และเปิดโอกาสทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นทางการ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ฯ ข้างต้น จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ (action plan) แผนงานรายละเอียดต่อไป เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับใช้ในทางปฏิบัติ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ควรเตรียมความพร้อมในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) จะต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตมากกว่าในอดีตที่เน้นการปราบปรามการทุจริต

(2) ผลักดันให้มีกองทุนต่อต้านการคอร์รัปชันเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเครือข่ายภาคประชาชน โดยแหล่งที่มาของเงินกองทุนฯ ควรมาจากสัดส่วนเงินที่ริบหรือยึดจากการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งอาจดำเนินอย่างใดอย่างหนึ่งคือ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเสนอเป็นกฎหมายใหม่คือกฎหมายคุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการทุจริต และให้กองทุนฯ อยู่ภายใต้กฎหมายนี้

(3) จัดตั้งหน่วยงานด้านการติดตามสินทรัพย์คืน เพราะการติดตามสินทรัพย์คืนถือเป็นหลักการสำคัญของอนุสัญญาฯ

(4) จะต้องมีการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลการทุจริตที่ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4.2 ข้อเสนอแนะต่อภาคธุรกิจ

องค์กรกลางที่เป็นตัวแทนของภาคธุรกิจ คือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, สมาคมธนาคารไทย, สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ เป็นต้น ควรทำหน้าที่ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีบรรษัทภิบาล (corporate governance) ที่ไม่จำกัดเฉพาะการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในองค์กรเท่านั้น หากต้องให้ความสำคัญกับการประกอบธุรกิจโดยสุจริต การรักษาคุณธรรม จริยธรรมแห่งวิชาชีพ ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่นักการเมืองโดยหวังผลประโยชน์ตอบแทน สนับสนุนการแข่งขันที่เป็นธรรม หน่วยงานกลางเหล่านี้ควรมีองค์ประกอบจากผู้แทนภาคธุรกิจ หน่วยงานของรัฐ นักวิชาการ และภาคประชาสังคม

4.3 ข้อเสนอแนะต่อภาคประชาสังคม

4.3.1 ภาครัฐควรสนับสนุนการจัดตั้ง “กองทุนต่อต้านการทุจริต” ดังที่กล่าวถึงในหัวข้อมาตรการป้องกัน โดยกองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคประชาสังคมที่ทำงานต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน คุ้มครองผู้เปิดเผยข้อมูลการทุจริต และส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีในอนุสัญญา UNCAC เนื่องจากบทบาทของภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชนจะมีความสำคัญอย่างมากในหลายประเทศ และปัจจัยความสำเร็จในการต่อต้านการทุจริตในหลายประเทศ

4.3.2 ภาครัฐจึงต้องสนับสนุนการดำเนินงานของภาคประชาสังคมอย่างเป็นรูปธรรม เพราะการทำงานเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ผ่านมายังต้องพึ่งพาเงินบริจาคหรือเงินส่วนตัวในการดำเนิน

งานโดยไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาครัฐจึงควรให้เครือข่ายประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทุจริตร่วมกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การพัฒนาเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาคประชาชน ให้มีความเข้มแข็ง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การทุจริต ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ เป็นต้น

4.4 ข้อเสนอแนะต่อสื่อมวลชน

4.4.1 สนับสนุนให้บทบาทสื่อมวลชนให้ทำหน้าที่สอดส่องหรือเป็น watchdog เพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชันต่อสาธารณชน

4.4.2 สื่อมวลชนจะต้องเน้นการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวน (investigative reporting) เพื่อนำตัวผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะ ฝ่ายบริหาร นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงและนักธุรกิจ

4.4.3 เสริมสร้างทักษะการทำงานของสื่อมวลชนในการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวน และเกาะติดอย่างต่อเนื่อง และควรได้รับการฝึกอบรมด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.4.4 สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยควรประสานกับสื่อมวลชนในการกำหนดนโยบายเสนอข่าวตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

4.4.5 ส่งเสริมให้สื่อมวลชนมีความเป็นอิสระจากการแทรกแซงทางการเมืองและภาคธุรกิจ

4.5 การสร้างความสำนึก ตื่นตัวให้แก่นักในสังคม

การเข้าเป็นภาคีของไทยจะบรรลุผลเมื่อมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างอุดมการณ์ จิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรมให้แก่

ประชาชนทุกระดับ และต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการทุจริตที่มีผลกระทบต่อประเทศของนักการเมืองข้าราชการระดับสูง โดยเฉพาะโครงการภาครัฐที่มีลักษณะประชานิยมที่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

นอกจากนี้ ปัจจุบันการทุจริตกลายเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งของคนในสังคมที่เห็นการทุจริตเป็นเรื่องปกติและยังมีการยกย่องนักการเมืองนักธุรกิจหรือผู้มีอิทธิพลที่พัวพันกับการทุจริตคอร์รัปชัน จึงควรมีการเปลี่ยนทัศนคติเหล่านี้ตั้งแต่เด็ก เยาวชนทั้งในครอบครัวและสถานศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรมควรมีส่วนร่วมในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

อนึ่ง คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 นับเป็นเวลาอันเหมาะสมที่สำนักงาน ป.ป.ช. จะดำเนินการปรับปรุงระบบงาน และเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์บ้านเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

เอกสารอ้างอิง

ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร, “คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร” (นันทบุรี : ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2547, หน้า 13.

ศาสตราจารย์แสวง บุญเฉลิมวิภาส และคณะ 2551 รายงานวิจัย “การศึกษาพันธกรณีและความพร้อม ของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003” สนับสนุนทุนการวิจัยโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

Legislative guide for the implementation of the United Nations Convention against Corruption by United Nations Office on Drugs and Crime Division for Treaty Affairs (New York: United Nations, 2006), pp. 155, 157.

www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/signatories.html (ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2551)

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)
- : หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช.
ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๙๗๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ)

(๑)

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒

(เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒

เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐

(๓) พระราชบัญญัติการแสวงหาทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๙

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคล

ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

(๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๘) สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๙) (ยกเลิก)

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรมสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า ได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การถอดถอนจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการดำเนินการ

ทางวินัย ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดด้วย

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“อนุกรรมการ” หมายความว่า อนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ หรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยแต่งตั้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการหรือเทียบเท่าขึ้นไป

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” หมายความว่า การที่ทรัพย์สินหรือหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งในลักษณะที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลงผิดปกติ

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ได้รั่วรยศผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้ว ให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้องกรรมการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

ในกรณีที่กรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามวรรคสาม และมีกรรมการเหลืออยู่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราวโดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่ากรรมการที่ตนดำรงตำแหน่งแทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทบความผิด

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ยกคำร้อง ให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์อื่นใดในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่นั้นเต็มจำนวน

การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

หมวด ๒

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภาตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง

(๒) ใต้วงวนข้อเท็จจริงและสรุปลำนวนพร้อมทั้งทำควมเห็นเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด ๖ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) ใต้วงวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) และเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) ใต้วงวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๒) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่รวมกระทบความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทบความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

(๖) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๗) กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๑๑) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่การกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือการกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์

(๖)

หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๓) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๔) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๑๕) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเลขาธิการ

(๑๖) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป หรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปดำเนินการต่อไปก็ได้

การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

หมวด ๓

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ส่วนที่ ๑

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้วให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย

แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๓๕ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๓๓ แล้ว ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งประธานกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินหรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

ให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ส่วนที่ ๒

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๓๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

- (๑) ประธานศาลฎีกา
- (๒) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๔) อัยการสูงสุด
- (๕) กรรมการการเลือกตั้ง

- (๖) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๗) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๘) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๙) รองประธานศาลฎีกา
- (๑๐) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๑๑) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
- (๑๒) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา
- (๑๓) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
- (๑๔) รองอัยการสูงสุด
- (๑๕) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเมื่อพ้นจากตำแหน่งของบุคคลตาม (๑) (๔) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) ให้ยื่นเมื่อผู้นั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๙ ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม

(๒) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) ให้ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยจะกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นระยะ หรือให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ยื่นไว้เดิมด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และให้ผู้นั้นพ้นจาก

ตำแหน่งนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่ง ดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำ ความผิด หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๔

การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๔๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ไต่สวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากได้มีการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๕๙ หรือกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเนื่องจา กเป็นการกระทำความผิดมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๖

(๓) มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา ๗๕

(๔) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติกตามมาตรา ๗๗ หรือกระทำ ความผิดตามมาตรา ๘๘

(๕) มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๘๔

ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้นจะต้อง ไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของ ผู้ถูกกล่าวหาลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

มาตรา ๗๔ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาให้ไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามวันเวลาที่ กำหนด

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งพนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป

การควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาและการปล่อยชั่วคราว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ บุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้

ให้นำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่าง ถูกดำเนินคดี มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

หมวด ๗

การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๗๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินรายได้ของผู้ถูก กล่าวหาเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติและมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัด ทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไป ใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่า ทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมิตัวว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น

หมวด ๘

การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๙๒ ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณา พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมิตัวว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธาน กรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่า รายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของ คณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของ ผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

กรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่าย ตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี

ปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการโดยเร็ว โดยให้ถือเอารายงานและเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือวันที่ได้มีคำวินิจฉัยว่าไม่มีความผิดวินัย

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๕๓ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่งและวรรคสามแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีความผิดทางอาญา ให้ประธานกรรมการส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาลกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

เมื่ออัยการสูงสุดได้รับรายงานและเอกสาร พร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการทหาร ให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ฟ้องคดีโดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้

(๑๒)

มาตรา ๙๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตาม มาตรา ๙๑ นอกจากดำเนินการตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๗ แล้วหากปรากฏข้อเท็จจริงในการ ไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออก เอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหาย แก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยัง ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิก ถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่ผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตนั้นด้วย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕ มาใช้บังคับกับกรณีตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

หมวด ๙/๑

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๐๓/๖ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหารายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหารายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอัน เป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยข้อมูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รายอื่นนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

หมวด ๑๑

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่ อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่ มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือ ปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่ สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑๓)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
ปฏิบัติหน้าที่	
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
เลขรับ.....	Y546
วันที่.....	3 มิ.ย. 2557
เวลา.....	10.54 น.

ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๙/๗๙

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนนนทบุรี อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และตารางเปรียบเทียบ
๒. แผ่นซีดีบันทึกข้อมูล จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โดยที่มาตรา ๑๔ วรรคท้ายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติว่า "...การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น" ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงขอส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชานเทพ กล้าณรงค์ราญ)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป	
รับที่.....	๒๕๗/๕๗ วันที่ ๑๓ มิ.ย. ๕๗
เวลา.....	๑๒.๐๙ น. ส่ง พ.๕๗
สำนักงานการประชุม	

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่.....๓๒...../๒๕๕๗
วันที่.....๑๕...../พ.ย. ๒๕๕๗
เวลา.....๑๓.๕๗ น.....

สำนักงานการประชุม

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๒๔

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๒๕

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และเพิ่มเติมมาตรา ๑๗ วรรคเจ็ด)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๙ (๔) หรือบุคคลอื่น เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔) วรรคสอง)

(๔) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๔/๑) และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๖) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคสอง)

(๕) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีอำนาจไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำความผิดอาญาอาญาจักร โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙(๔/๒))

(๖) แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๙๙ เกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๒))

(๗) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๔/๑))

(๘) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.สามารถทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑๖/๑))

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในส่วนที่เกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔๐ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณาวินิจฉัยแทนการเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และเมื่อศาลมีคำวินิจฉัยว่ากระทำผิดจะต้องห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ

/เจ้าหน้าที่ของรัฐ...

เจ้าหน้าที่ของรัฐดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกต่อไป และแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้สาธารณชนทราบด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๓๙ วรรคสาม มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๑)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องคดีต่อศาลให้มีความชัดเจน โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔ วรรคสอง)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นำระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔/๑)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวในการไต่สวนข้อเท็จจริงคดี ร่ำรวยผิดปกติ และการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน จาก ๑ ปีเป็น ๒ ปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๘ วรรคสอง)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้ แม้ว่าจะได้ดำเนินการทางวินัยและได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว หรือผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่งและเพิ่มเติมมาตรา ๙๓ วรรคสอง)

(๑๔) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง (เพิ่มเติมมาตรา ๙๗ วรรคสี่)

(๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ออกโดยมิชอบ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิโดยไม่ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา สำหรับเอกสารสิทธิที่ออกโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน ให้อธิบดีกรมที่ดินเพิกถอนหรือแก้ไขได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกำหนดให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษกรณีผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๙)

(๑๖) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (เพิ่มเติมหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗)

(๑๗) เพิ่มกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยาน มิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๓/๖ วรรคสอง)

(๑๘) กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้รับสินบน และเอกชนผู้ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕)

(๑๙) กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

เหตุผล

ด้วยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าว การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าว ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้การริบทรัพย์สินในคดีทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และการริบทรัพย์สินตามมูลค่า นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การฟ้องคดีและการดำเนินคดีในชั้นศาล และกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ รวมถึงปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีกลไกในการขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ของ
องค์การระหว่างประเทศ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”
ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๔

““เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานราชการของรัฐบาลต่างประเทศ
ไม่ว่าจะมีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ
หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติงานในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าในฐานใดๆ ว่าร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ (๔) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๔/๑) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

(๔/๒) ไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๑๒) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๒) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนหรือแก้ไขสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๑๔/๑) ดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต ที่ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖/๑) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๑๖/๑) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยทำข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕/๑) (๕/๒) และ (๖) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังนี้

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคแล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค วินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือตำแหน่งใดๆ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่น ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยได้ก็ต่อเมื่อการเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือในกรณีที่เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่มาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ในกรณีที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑ บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการดังนี้

(๑) บุคคลตามมาตรา ๓๙ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย

(๒) บุคคลตามมาตรา ๔๐ ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคแล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้บุคคลตามมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ พ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐนับแต่วันที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีการยื่นไว้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ถ้าเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือการวินิจฉัยการกระทำความผิด หรือในกรณี que เจ้าของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“(๖) มีกรณีที่ต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙๙/๑”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าว และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน โดยในการจับและคุมขังผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช.

/หรือพนักงาน...

หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ดำเนินคดีต่อไป”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔/๑ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงหลักฐานได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับกรรณการร้ายผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัย ตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว หากเป็นมูลกรณีเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางวินัย ให้เพิกถอนคำสั่งเดิมและพิจารณาโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาเหล่านั้นๆ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“กรณีได้รับรายงานตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตามนอกจากถึงแก่ความตาย ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน

พิจารณาลงโทษตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา โดยให้ถือเสมือนว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นยังมีได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“ในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีเองหรือมอบอำนาจให้พนักงานไต่สวนหรือแต่งตั้งนายความฟ้องคดีแทนตามวรรคสองหรือมาตรา ๒๘/๒ แล้วแต่กรณี ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตามมาตรา ๙๑ นอกจากดำเนินการตามมาตรา ๙๒ หรือมาตรา ๙๗ แล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์แก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้มีการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

กรณีผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรือมีส่วนทำให้มีการอนุมัติให้ออกเอกสารสิทธิให้แก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดินอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังอธิบดีกรมที่ดิน ให้เพิกถอนหรือแก้ไขเอกสารสิทธิที่ผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรือมีส่วนทำให้มีการอนุมัติไว้แล้ว โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๖๑ อีก และให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องและให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ดำเนินการ

ถ้าผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามวรรคสาม ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมาย ตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้นๆ”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน มาตรา ๙๙/๑ มาตรา ๙๙/๒ มาตรา ๙๙/๓ มาตรา ๙๙/๔ มาตรา ๙๙/๕ มาตรา ๙๙/๖ และมาตรา ๙๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๘/๑

การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

มาตรา ๘๘/๑ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งจะทำได้ด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และให้นำความในมาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคำว่า “ศาล” ให้หมายความรวมถึงศาลในต่างประเทศด้วย

มาตรา ๘๘/๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

มาตรา ๘๘/๓ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดตามมาตรา ๘๘/๑ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๘๘/๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใด อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๘/๓ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในกรณีนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๘๘/๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

มาตรา ๘๘/๕ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากมีการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๘๘/๔ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้รายงานให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ กรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อม พยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือไต่สวน ข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเอง หรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้

มาตรา ๙๙/๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และบุคคลใดว่ากระทำความผิดตาม มาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้พนักงาน สอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้

มาตรา ๙๙/๗ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ และให้นำมาตรา ๙๘ มาตรา ๙๘/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๓/๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กักบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็น พยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยในประเด็นเดียวกันกับที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกับบุคคลนั้นอีก เว้นแต่บุคคลนั้นจะฝ่าฝืนเงื่อนไขของการ กักไว้เป็นพยาน”

มาตรา ๑๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ มาตรา ๑๒๓/๕ มาตรา ๑๒๓/๖ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ของ องค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ของ องค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๒๓/๔ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการ ในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ให้ถือว่านิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่านิติบุคคลนั้นมิมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดนั้น

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมียอำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๑๒๓/๖ ในการรับทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากศาลจะมีอำนาจริบตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับทรัพย์สินดังต่อไปนี้ด้วย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

- (๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด
- (๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิดหรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด
- (๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่ายจ่ายโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)
- (๔) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

ในการที่ศาลจะมีคำสั่งรับทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่ง ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งโอกาสที่จะนำทรัพย์สินนั้นไปใช้ในการกระทำความผิดอีก

ในกรณีที่ศาลเห็นว่ามิใช่วิธีการอื่นที่ทำให้บุคคลไม่สามารถใช้ทรัพย์สินตาม (๑) ของวรรคหนึ่งในการกระทำความผิดได้อีกต่อไป เช่น สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ในการกระทำความผิดไม่ได้ เปลี่ยนแปลงลักษณะของทรัพย์สินนั้น หรือให้จำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้อื่น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวแทนการริบ

หากการดำเนินการตามวรรคสามไม่เป็นผล ศาลจะมีคำสั่งรับทรัพย์สินนั้นในภายหลังก็ได้

มาตรา ๑๒๓/๗ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้รับเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

- (๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มาจากการกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๓/๒ หรือมาตรา ๑๒๓/๓ หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้เพื่อจูงใจ บุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอน ด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)

มาตรา ๑๒๓/๘ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่าสิ่งที่ศาลสั่งริบ ตามมาตรา ๑๒๓/๖ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๑๒๓/๗ เป็นสิ่งที่โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการ จำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยคำนึงถึงราคาท้องตลาดของสิ่งนั้นในวันที่ศาลมีคำพิพากษาและสั่งให้ผู้ศาล สั่งให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินหรือสั่งให้ริบทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิด ตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาล กำหนด

การกำหนดมูลค่าของสิ่งที่ศาลสั่งริบตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือ การกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นในวันที่ มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้น ให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือ มูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้นแล้วแต่กรณี

ในการสั่งให้ผู้ศาลให้ส่งสิ่งที่ริบชำระเงินตามวรรคสอง ศาลจะกำหนดให้ผู้ริบชำระเงินทั้งหมดใน คราวเดียว หรือจะให้ผ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี

ผู้ศาลสั่งให้ส่งสิ่งที่ริบซึ่งไม่ชำระเงินหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาล กำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดตามอัตราที่กฎหมายกำหนด”

มาตรา ๒๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห
สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสนอมาพร้อมนี้ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการ
ทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต
วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญา
สหประชาชาติดังกล่าว อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติ
ตามอนุสัญญาดังกล่าว การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าว
ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไข
กฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการ
ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตรวมถึงการแก้ไขปัญหาการ
ทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญา
สหประชาชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล
ต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้การริบทรัพย์สินในคดีทุจริต
ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้ง
ประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และการริบทรัพย์สินตามมูลค่า นอกจากนี้ สมควร
แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการในการ
ไต่สวนข้อเท็จจริง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน การฟ้องคดีและการดำเนินคดีในชั้นศาล และกำหนด
อายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ รวมถึงปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้การป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตมีกลไกในการขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๒.สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๒.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” (ร่างมาตรา ๓) และกำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่รับสินบน และเอกชนที่ให้สินบน ซึ่งรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)^๑ ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นรัฐภาคี โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ (OECD Anti-Bribery Convention)^๒ (ร่างมาตรา ๒๗ เพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล

^๑ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)

ข้อ ๑๖ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การภาคีระหว่างประเทศ

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาคีระหว่างประเทศโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยงานอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดที่มีควรได้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ

๒. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ เช่นที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเป็นความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำโดยเจตนาซึ่งการเรียกหรือการรับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาคีระหว่างประเทศโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยงานอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

ข้อ ๒๖ ความรับผิดชอบของนิติบุคคล

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการที่อาจจำเป็นซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมายของตนในการกำหนดความรับผิดชอบของนิติบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

๒. ภายใต้หลักกฎหมายภายในของรัฐภาคี ความรับผิดชอบของนิติบุคคลอาจเป็นความผิดทางอาญา ทางแพ่งหรือทางปกครองก็ได้

๓. ความรับผิดเช่นว่าต้องไม่กระทบต่อความรับผิดทางอาญาของบุคคลธรรมดาซึ่งได้กระทำความผิด

๔. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องประกันเป็นการเฉพาะว่านิติบุคคลที่ต้องรับผิดตามข้อนี้ต้องถูกอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษทางอาญาและไม่ใช่อาญารวมทั้งมาตรการลงโทษทางการเงินที่มีประสิทธิภาพได้สัดส่วน และมีผลในการยับยั้งการกระทำความผิด

^๒ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ (OECD Anti-Bribery Convention)

ข้อ ๑ ความผิดฐานให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจมีความจำเป็นในการกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายของตน หากผู้ใดเจตนาเสนอ ให้สัญญาว่าจะให้ หรือให้เงินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีควรได้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศไม่ว่าโดยตรงหรือผ่านคนกลางหรือเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำ

๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าในฐานะใดๆ เช่น ในฐานะอนุกรรมการไต่สวน ว่าร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้มีความชัดเจน โดยให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษา เพื่อป้องกันมิให้มีการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมอื่นเพื่อประวิงเวลา อันจะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้รวมถึงอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย (ร่างมาตรา ๔ และร่างมาตรา ๕)

๒.๓ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ครอบคลุมการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๙ (๔) หรือบุคคลอื่น เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๖๖ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ร่างมาตรา ๖)

๒.๔ เพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบนตามหมวด ๘/๑ การดำเนินคดีอาญาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดฐานความผิดมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มเติมมาตรา ๑๙(๔/๑) ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๗)

๒.๕ เพิ่มเติมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร โดยการประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มเติมมาตรา ๑๙(๔/๒))

การหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติตามหน้าที่ของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งธุรกิจหรือผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสมอื่นใดในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ

๒. รัฐบาลแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการใดๆ ที่จำเป็นในการกำหนดให้การเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด ซึ่งหมายความรวมถึง การสนับสนุน การช่วยเหลือ และการยุยง หรือให้อำนาจในการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เป็นความผิดทางอาญา ความพยายามและการสมคบกันที่จะให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศต้องเป็นความผิดทางอาญาเช่นเดียวกับความพยายามและการสมคบกันที่จะให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของภูมิลำเนา

๓. ความผิดข้างต้นที่กล่าวถึงในวรรค ๑ และ ๒ ต่อไปจะกล่าวถึงโดยเรียกว่า "การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ"

๔. เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ :

ก) "เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ" หมายถึง บุคคลใดๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร หรือตุลาการของรัฐต่างประเทศ ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง บุคคลใดๆ ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่หรือตัวแทนขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ

ข) "รัฐต่างประเทศ" รวมถึงทุกระดับ และทุกส่วนของรัฐบาล ตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น

ค) "กระทำการหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่" รวมถึงการใช้ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะอยู่ในเขตอำนาจหรือไม่ก็ตาม

๒.๖ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการยกเลิกรหัสหรือเพิกถอนหรือแก้ไขสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๙ (ร่างมาตรา ๘)

๒.๗ เพิ่มอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในคดีทุจริตให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)^๓ (ร่างมาตรา ๙)

๒.๘ เพิ่มอำนาจหน้าที่ในการทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption: UNCAC) ข้อ ๓๘^๔ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. ๒๐๐๐ (United Nations Convention against Transnational Organized Crime: UNTOC) ข้อ ๒๗^๕ (ร่างมาตรา ๑๐)

^๓ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)

ข้อ ๔๓ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑. รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือในเรื่องทางอาญาตามข้อ ๔๔ ถึง ๕๐ ของอนุสัญญานี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายภายในของตน รัฐภาคีต้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสืบสวนสอบสวนในเรื่อง และกระบวนการพิจารณาในทางแพ่งและทางปกครองเกี่ยวกับการทุจริต

^๔ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ข้อ ๓๘ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินมาตรการที่อาจจำเป็นโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในของตนในการสนับสนุนให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐของตนฝ่ายหนึ่งกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสืบสวนและการฟ้องคดีอาญาของอีกฝ่ายหนึ่ง ความร่วมมือเช่นนี้อาจรวมถึง

(ก) การแจ้งแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง โดยการริเริ่มของหน่วยงานที่แจ้งนั่นเอง เมื่อมีเหตุผลสมควรเชื่อได้ว่าเกิดการกระทำความผิดที่กำหนดตามข้อ ๑๕ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๓ ของอนุสัญญานี้ หรือ

(ข) การจัดหาให้ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นทั้งปวงแก่หน่วยงานฝ่ายหลัง เมื่อมีการร้องขอ

^๕ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. ๒๐๐๐

ข้อ ๒๗ ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมาย

๑. รัฐภาคีจะร่วมมือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด โดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายและการปกครองภายในของตนเพื่อขยายประสิทธิผลของการดำเนินการใช้บังคับกฎหมายที่จะต่อสู้กับความผิดที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึง รัฐภาคีแต่ละรัฐจะรับเอามาตรการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ

(ก) เพื่อขยายและหากจำเป็น เพื่อจัดตั้งช่องทางของการติดต่อระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจ ตัวแทนและหน่วยงานให้บริการของตนเพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการแลกเปลี่ยนอย่างปลอดภัยและรวดเร็วซึ่งข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องกับทุกแง่มุมของความผิดที่ครอบคลุมภายใต้อนุสัญญานี้ รวมทั้งการเชื่อมโยงกับกิจกรรมที่เป็นความผิดอาญาอื่นๆ หากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งหลายเห็นว่าเหมาะสม

....

๒.๙ กำหนดให้การดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในระดับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีมีพฤติการณ์จ้องใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด หรือจ้องใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคแทนการกำหนดให้ยื่นคำร้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การกำหนดให้ตำแหน่งใดต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค พิจารณาโดยคำนึงถึงระดับตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ความยากง่ายของการดำเนินคดี ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นกรณีจ้องใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นคดีที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนในการพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่นำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลมีจำนวนไม่มาก ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีในชั้นศาลมีความเหมาะสมกับความยากง่ายของคดีและระดับตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นการลดภาระทางคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งปัจจุบันมีจำนวนมาก และลดขั้นตอนการดำเนินการของศาลฎีกาในการคัดเลือกองค์คณะของผู้พิพากษา ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนเก้าคนซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา โดยวิธีลงคะแนนลับ และให้เลือกเป็นรายคดี อันเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาเพื่อให้มีความเหมาะสมกับความยุ่งยากของคดี อีกทั้ง ยังเป็นการอำนวยความสะดวกต่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเนื่องจากส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำงานอยู่ในสถานที่ตั้งของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคอันเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางและเวลาได้ และกำหนดให้เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค แล้วแต่กรณี วินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาควินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือตำแหน่งใดๆ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐนับแต่วันศาลมีคำวินิจฉัยอีกต่อไป เพื่อเป็นการสร้างความโปร่งใสทางการเมืองและทางราชการ และเป็นการป้องกันมิให้ผู้ที่มีพฤติการณ์ไม่โปร่งใส มีเจตนาที่ไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดหรือหลีกเลี่ยงกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มิให้สามารถกลับมาใช้อำนาจของรัฐได้อีกต่อไป (ร่างมาตรา ๑๒ และร่างมาตรา ๑๖)

๒.๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้สาธารณชนทราบด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อสาธารณชน เป็นกระบวนการที่สร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ โดยให้ประชาชนสามารถรับรู้ฐานะ รายได้ทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว อันจะทำให้ประชาชนสามารถชี้ช่องแจ้งเบาะแสต่อ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้และเป็นการแสดงความโปร่งใสของผู้ใช้อำนาจรัฐต่อสาธารณชน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นผู้ที่อาสาเข้ามาทำงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น ในการใช้อำนาจมีผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่น และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดินซึ่งมีที่มาจากภาษีของประชาชนทั่วประเทศทั้งโดยการได้รับอุดหนุนงบประมาณจากรัฐ และจากการเก็บภาษีในท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาดูแลความเป็นอยู่ และบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนในท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นจึงต้องแสดงความโปร่งใสต่อประชาชนในท้องถิ่นและสังคมว่าก่อนเข้ารับตำแหน่ง ตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ มีทรัพย์สินและหนี้สินอยู่เท่าใด และเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วต้องเปิดเผยทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวให้ประชาชนทราบ เพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจว่าในขณะที่ดำรงตำแหน่งมิได้ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายแก่ตนเอง และครอบครัว (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๕ วรรคสี่ มาใช้บังคับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๙ วรรคสาม บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่งและวรรคสามมาใช้บังคับกับการแสดง การยื่น การรับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่เนื่องจากมาตรา ๓๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเห็นควรแก้ไขให้ถูกต้องเป็นมาตรา ๓๕ วรรคสี่ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน (ร่างมาตรา ๑๔ และร่างมาตรา ๑๕)

๒.๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องคดีต่อศาลให้มีความชัดเจน โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาได้ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน โดยในการจับและคุมขังผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อส่งอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินคดีต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้การขอออกหมายจับและการดำเนินการตามหมายจับมีความคล่องตัว คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการได้เอง โดยไม่ต้องแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนี มิให้นำระยะเวลาที่หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ โดยให้ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในทุกขั้นตอน ทั้งในกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริง กระบวนการฟ้องคดี และกระบวนการพิจารณาของศาล และกำหนดมิให้นำอายุความล่วงเลยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๘ มาใช้บังคับกับคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เนื่องจากคดีทุจริต เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มที่จะจัดการกับอาชญากรรมประเภทนี้ได้ยากขึ้น เนื่องจากผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ มักจะนำเงินที่ได้จากการทุจริตถ่ายเทไปต่างประเทศและหลบหนีเพื่อมิให้ถูกจับกุมจนกว่าพ้นกำหนดอายุความ

ฟ้องคดีหรืออายุความการลงโทษ ซึ่งเมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ที่ได้จากการทุจริตกับโทษที่จะได้รับ ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่เกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับการกระทำความผิด จึงจำเป็นต้องแก้ไขเรื่องอายุความ ในคดีทุจริตกรณีผู้กระทำความผิดหลบหนีให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการยับยั้งและป้องปรามมิให้ผู้กระทำความผิดตกลงใจ กระทำความผิดในคดีทุจริตด้วย (ร่างมาตรา ๑๙)

๒.๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาในการยึดหรืออายัดชั่วคราว จาก ๑ ปี เป็น ๒ ปี ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมิตีว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด เป็นปัญหาอุปสรรคในการไต่สวน ข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพราะกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการแจ้งคำสั่งแต่งตั้งผู้ไต่สวน การให้มีสิทธิคัดค้านผู้ไต่สวน การแจ้งข้อกล่าวหา การเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถกล่าวอ้าง พยานหลักฐานได้ การให้สิทธิขยายระยะเวลาการชี้แจงข้อเท็จจริงได้ ทั้งนี้เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งขั้นตอนต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นล้วนแต่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ อีกทั้งเมื่อปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาโอน ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติไปให้บุคคลที่สามแล้ว บุคคลที่สามมักจะเข้ามาเป็นผู้คัดค้านคำสั่ง ยึดหรืออายัดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้น ทำให้การไต่สวน ข้อเท็จจริงไม่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้เต็มที่เนื่องจากระยะเวลาในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ชั่วคราวกำหนดระยะเวลาเพียง ๑ ปี นับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องใน คดีนั้น จึงเห็นควรขยายระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเป็นสองปีจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมิตี ว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ทั้งนี้การขยายระยะเวลาดังกล่าวไม่ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องได้รับผลกระทบมากกว่าเดิม เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาสามารถใช้สิทธิขอผ่อนผันเพื่อขอรับ ทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ได้โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันได้ (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิตีว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย และผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว หาก เป็นมูลกรณีเดียวกันกับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิตีว่ามีมูลความผิดทางวินัย ให้เพิกถอนคำสั่งเดิมและ พิจารณาโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิตี ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเพื่อให้ผู้บังคับบัญชา กระทำการอันเป็นการกลั่นแกล้งหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิด (ร่างมาตรา ๒๑) และแก้ไขเพิ่มเติมให้ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิตีได้ แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการลงโทษทางวินัย ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิตีชี้มูลความผิดภายหลังที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่ง เช่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานส่วนท้องถิ่น และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่สามารถ กระทำได้ เพราะมีปัญหาข้อกฎหมายของต้นสังกัด ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่สามารถ

บรรล่วัตถุประสงค์ได้ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๕๗^๖ ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวนข้อเท็จจริงได้แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้พ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการไปแล้ว (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเองหรือมอบอำนาจให้พนักงานไต่สวนหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องคดีแทน ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีกระบวนการในการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว (ร่างมาตรา ๒๓)

๒.๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ออกโดยมิชอบ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิโดยไม่ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา สำหรับเอกสารสิทธิที่ออกโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน ให้อธิบดีกรมที่ดินเพิกถอนหรือแก้ไขได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกำหนดให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษกรณีผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบัน คดีทุจริตที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนสำคัญร่วมกับเอกชนกระทำการอนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิโดยมิชอบด้วยกฎหมายมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการอันมีมูลความผิดตามกฎหมายหรือระเบียบแล้ว กระบวนการในการเพิกถอนสิทธิประโยชน์หรือเอกสารสิทธิที่ออกโดยมิชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิประโยชน์หรือเอกสารสิทธิ ซึ่งเป็นการเพิ่มกระบวนการขั้นตอนในชั้นศาล ทำให้การเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิล่าช้าและอาจส่งผลกระทบต่อรัฐหรือผู้ที่ต้องเสียหายจากการอนุมัติหรืออนุญาตสิทธิประโยชน์หรือเอกสารสิทธิที่มีชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๑๘ เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศกระทำความผิดฐานรับสินบน และกรณีเอกชนกระทำความผิดฐานให้สินบน ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓/๒ มาตรา ๑๒๓/๓ มาตรา ๑๒๓/๔ และมาตรา ๑๒๓/๕ (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติกันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้เป็นพยาน มิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันเกิดปัญหาในทางปฏิบัติว่าบุคคลที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติให้กันไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี มิได้ครอบคลุมถึงการดำเนินการทางวินัยของต้นสังกัด ทำให้ต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยในเรื่องเดียวกันซ้ำอีก ทั้งที่บุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติให้กันไว้เป็นพยานมีหน้าที่ต้องไปเบิกความเป็นพยานในศาลเพื่อดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาที่สำคัญ การที่ต้นสังกัดยังคงมีอำนาจดำเนินการเช่นนั้น ทำให้วัตถุประสงค์ของการกันไว้เป็นพยานไม่บรรลุผล ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงในการดำเนินคดีอาญาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ร่างมาตรา ๒๖)

^๖ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๕๗ ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใดๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อจะดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไปได้

๒.๒๐ กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาแทนทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว รวมทั้งประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า เพื่อให้การริบทรัพย์สินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC)^๑ (ร่างมาตรา ๒๗ เพิ่มมาตรา ๑๒๓/อ มาตรา ๑๒๓/๗ และมาตรา ๑๒๓/๘)

^๑ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ข้อ ๓๑ การอายัด การยึด และการริบทรัพย์สิน

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็น ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่กว้างที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ภายในระบบกฎหมายภายในของตน เพื่อให้สามารถมีการริบทรัพย์สินต่อไปนี้

(ก) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ หรือทรัพย์สินอื่นซึ่งมีมูลค่าตรงกับกับมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า

(ข) ทรัพย์สิน อุปกรณ์ หรือเครื่องมืออื่นใด ที่ใช้หรือมุ่งหมายจะใช้ในความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้

๒. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องดำเนินการที่อาจจำเป็นเพื่อให้สามารถระบุบรรณ ติดตาม อายัด หรือยึด สิ่งใดซึ่งอ้างถึงในวรรค ๑ ของข้อนี้เพื่อความมุ่งประสงค์ในการริบทรัพย์สินในที่สุด

๓. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่อาจจำเป็นโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของตนในการวางระเบียบเกี่ยวกับการจัดการของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการอายัด ยึด หรือริบทรัพย์สินภายใต้วรรค ๑ และวรรค ๒ ของข้อนี้

๔. ถ้าทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นทรัพย์สินอื่น ทรัพย์สินนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการที่อ้างถึงในข้อนี้แทนที่ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดนั้น

๕. ถ้าทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่าถูกนำไปควมรวมกับทรัพย์สินซึ่งได้มาจากแหล่งที่มา โดยชอบด้วยกฎหมาย ทรัพย์สินนั้นต้องถูกริบเพียงเท่ามูลค่าประเมินของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่ถูกนำมาควมรวมเข้ากับทรัพย์สินนั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่ออำนาจใด ๆ ในการอายัดหรือยึด

๖. รายได้หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งเกิดจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่าจากทรัพย์สินซึ่งมาจากการเปลี่ยนสภาพหรือการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากทรัพย์สินที่มีส่วนของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดควมรวมอยู่ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรการที่อ้างถึงในข้อนี้ในลักษณะและขอบเขตเดียวกันกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

๗. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้และข้อ ๕๕ ของอนุสัญญานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องให้อำนาจศาลหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่นใดของตนในการสั่งให้จัดส่งหรือยึดไว้ซึ่งบันทึกของธนาคาร บันทึกการเงินหรือบันทึกทางการค้า รัฐภาคีต้องไม่ปฏิเสธที่จะดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของวรรคนี้อย่างเหตุเรื่องความลับของธนาคาร

๘. รัฐภาคีอาจพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดแสดงที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินที่มีกรกล่าวหาว่าได้มาจากการกระทำความผิดเช่นว่า หรือ ทรัพย์สินอื่นซึ่งจะต้องถูกริบ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่ข้อกำหนดนั้นสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของตนและตามหลักของกระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการอื่น ๆ

๙. บทบัญญัติของข้อนี้จะต้องไม่ถูกตีความในทางที่กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งสุจริต

๑๐. ไม่มีความใดในข้อนี้ที่จะกระทบต่อหลักการที่ว่ามาตรการต่าง ๆ ที่อ้างถึงในข้อนี้ต้องถูกกำหนดไว้ อย่างชัดเจนและถือปฏิบัติโดยเป็นไปตามและอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายภายในของรัฐภาคี

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑-๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖